

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

4.1. Cele, metodyka oraz podstawy prawne wykonania Programu Ochrony Przyrody

Konieczność opracowania *Programu Ochrony Przyrody* wynika z zapisów znowelizowanej *Ustawy o lasach* z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. nr 54 z 4 czerwca 1997 r.) na podstawie których jest on stałym składnikiem planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa. Ustawa ta definiuje *Program Ochrony Przyrody* jako część planu urządzenia lasu zawierającą kompleksowy opis stanu przyrody, zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji, obejmujący zasięg terytorialny nadleśnictwa.

Uwzględniając cele ochrony przyrody zawarte w *Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (ze zmianami w tym z 3 października 2008 r.) i cele gospodarki leśnej wynikające z *Ustawy o lasach z 28 września 1991 r.* (ze zmianami) oraz koncepcje ekorozwoju, ochrona przyrody we współczesnym leśnictwie to:

- działalność obejmująca m.in. prace konserwatorskie zachowawcze i inwentaryzacyjne dotyczące zasobów przyrodniczych wykonywane przez specjalistów z zakresu ochrony przyrody oraz administrację leśną,
- dbałość o pozaprodukcyjne funkcje lasów,
- racjonalna gospodarka leśna zapewniająca trwałość lasów i ciągłość dostarczania surowców leśnych, zwiększająca lesistość kraju, dbająca o zachowanie bogactwa rodzimej przyrody oraz łącząca problemy leśnictwa i kształtowania środowiska przyrodniczego,
- uświadamianie społeczeństwu, że działalność leśników w lesie nie ogranicza się wyłącznie do obszarów, na których prowadzona jest aktualnie działalność gospodarcza oraz wyjaśnianie roli lasów i leśników w gospodarce i społeczeństwie,
- ograniczanie negatywnego wpływu na lasy źródeł znajdujących się poza obszarami leśnymi,
- kształtowanie i ochrona środowiska przyrodniczego.

Znaczenie środowiska przyrodniczego jako regulatora życia społecznego i gospodarczego znalazło również odzwierciedlenie w art. 5 naszej Konstytucji stwierdzającym, że „*Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*” jest wykładnią dążeń do osiągnięcia ładu ekologicznego. Również *Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2003 r., Nr 162, poz. 1568

ze zmianami) przyjmuje zrównoważony rozwój jako podstawę działań przy przeznaczaniu terenów na określone cele oraz ustaleniu zasad ich zagospodarowania.

Duże znaczenie dla gospodarki leśnej ma wdrożenie dyrektyw unijnych dotyczących ochrony przyrody: Dyrektywy Rady 92/43 EWG dotyczącej ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywa siedliskowa) oraz Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. dyrektywy ptasiej).

Realizacja praktyczna tych dyrektyw w formie wyznaczenia ekologicznej sieci obszarów Natura 2000 jest wdrożeniem m.in. innych konwencji międzynarodowych wymienionych poniżej:

- *Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja Waszyngtońska – CITES)* ratyfikowana przez Polskę w 1989 r.,
- *Konwencja o różnorodności biologicznej (Konwencja z Rio de Janeiro)*, ratyfikowana przez Polskę w 1995 r., która wnosi nowe elementy do dotychczasowej filozofii i praktyki ochrony środowiska przyrodniczego m.in.: określa poziomy organizacji ochrony przyrody (genetyczny, gatunkowy, krajobrazowy), na których różnorodność musi być zachowana, zobowiązuje do działań w kierunku zachowania różnorodności tzw. ochrona in situ, nie tylko na obszarach chronionych, ale również poza nimi, tj. na terenach użytkowanych gospodarczo tzw. ochrona ex situ; zobowiązuje do przeznaczania zasobów biologicznych w sposób umiarkowany zgodnie z potrzebami zrównoważonego rozwoju.
- *Konwencja o obszarach wodno-błotnych (Konwencja Ramsarska)* ratyfikowana przez Polskę w 1977 r.; zobowiązuje ona do ochrony obszarów podmokłych oraz tworzenia międzynarodowej sieci takich obszarów,
- *Konwencja o ochronie gatunków europejskich dzikich zwierząt i roślin oraz siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska)* ratyfikowana przez Polskę w 1995 r.; zobowiązuje ona do ochrony dzikiej fauny i flory oraz obszarów ważnych dla określonych gatunków wędrownych,
- *Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)* ratyfikowana przez Polskę w 1995 r.; na podstawie tej konwencji podjęto m.in. porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie,
- *Konwencja o ochronie światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego (Konwencja Paryska)*,
- *Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (Konwencja Helsińska)*.

W poszukiwaniu nowego modelu leśnictwa polskiego podejmuje się wiele działań dotyczących gospodarki leśnej, jej rozwoju i ochrony, również w zakresie legislacji. Spośród tych aktów prawnych należy wymienić:

- „*Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*” uchwalona przez Sejm 22 maja 2009 r.,
- *Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.*, (ze zmianami),
- *Ustawa o lasach z 28 września 1991 r.* (ze zmianami),
- „*Polityka leśna państwa*” przyjęta przez Radę Ministrów 22 kwietnia 1997 r.

Proekologiczny kierunek gospodarki leśnej znalazł odbicie w m.in. zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: nr 30 z dnia 19 grudnia 1994 r. w sprawie Leśnych Kompleksów Promocyjnych, nr 11A w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych i nr 65 z dnia 19 sierpnia 2002 r. w sprawie opracowania *Regionalnych Programów Operacyjnych Polityki Leśnej Państwa*, a także w obecnie obowiązującej *Instrukcji urządzania lasu*, Warszawa 2012 r. oraz *Zasadach hodowli lasu*, Warszawa 2012 r.

Wytyczne powyższych dokumentów ustalają podstawowe zasady uznane za najważniejsze w polskim prawie leśnym, tj. *trwałość lasów i ciągłość wykorzystania ich wielostronnych funkcji, powiększaniu zasobów leśnych i wzmaganii ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowanie całości przyrody, powszechnej ochrony lasów*.

Niniejszą aktualizację *Programu Ochrony Przyrody* jako rozdziału *Opisu ogólnego* wykonano na podstawie przepisów prawnych wymienionych w podrozdziale 6.2. niniejszego *Opisu ogólnego*.

Aktualizacja *Programu Ochrony Przyrody* dla **Nadleśnictwa Szubin** (pierwotny *Program Ochrony Przyrody* wykonany został dla Nadleśnictwa Szubin z obrębami Łabiszyn, Samostrzel, Szubin wg stanu na 1.01.2004 r.) ma m. in. na celu: pełniejsze zinwentaryzowanie i zobrazowanie bogactwa zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem zabytków kultury materialnej, analizę zadań z zakresu ochrony tych zasobów oraz metod ich ochrony w tym również ograniczenia negatywnego wpływu wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń, porównanie i analizę zmian wybranych charakterystyk nadleśnictwa (przede wszystkim dotyczących drzewostanów).

Cele powyższe muszą być zgodne z uwarunkowaniami wynikającymi z ustawy o ochronie przyrody oraz z innymi ustawami, a także z prowadzeniem zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w Lasach Państwowych.

4.2. Analiza stanu przyrody w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa

4.2.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Szubin występują następujące formy ochrony przyrody:

1. Rezerwaty przyrody
2. Obszary chronionego krajobrazu
3. Obszary NATURA 2000
4. Pomniki przyrody
5. Użytki ekologiczne
6. Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

4.2.1.1. Rezerwaty przyrody

Borek (leśny) objęty ochroną czynną o powierzchni ogólnej 129,71 ha utworzony na podstawie *Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 lipca 1958 r.* (M.P. nr 65, poz. 382 z 1958 r.) oraz ze zmianami wprowadzonymi *Rozporządzeniem nr 100/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 3 listopada 2006 r.* (Dz.U. Woj. Kuj.-Pom. Nr 138, poz. 2063) w celu zachowania cennych zbiorowisk leśnych - grądowych i bagiennych.

Dominującymi zbiorowiskami roślinnym są: łąg olszowo-jesionowy *Fraxino-Alnetum*, łąg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum minoris* oraz grąd środkowoeuropejski *Galio-Carpinetum*.

Najpoważniejszym zagrożeniem dla zachowania leśnych siedlisk łągowych jest obniżanie poziomu wód gruntowych oraz proces grądowienia zbiorowisk łągowych, a także proces masowego zamierania jesionu.

Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony *Zarządzeniem Nr 11/0210/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu Borek.*

Grocholin (leśny) objęty ochroną ścisłą o powierzchni ogólnej 17,34 ha, utworzony na podstawie *Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 7 października 1967 r.* (M.P. nr 61, poz. 290 z 1967 r.) oraz zmieniającego *Zarządzenia nr 0210/10/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowisk z dnia 19 czerwca 2013 r.* (Dz.U. Woj. Kuj.-Pom., z dnia 24 czerwca 2013 r., poz. 2245 w celu zachowania fragmentów lasu łągu wiązowo-jesionowego

oraz grądu środkowoeuropejskiego w dorzeczu Noteci. Zagrożeniem dla zbiorowisk łągowych jest zamieranie jesionu.

Dominującym zbiorowiskiem roślinnym jest grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*.

Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony *Zarządzeniem nr 0210/11/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Grocholin*.

Ostrów koło Pszczółczyna (leśny) objęty ochroną ścisłą o powierzchni ogólnej 16,80 ha, utworzony na podstawie *Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 września 1974 r. (M.P. nr 32, poz. 194 z 1974 r.)* w celu zachowania lasu o charakterze naturalnym z udziałem lipy szerokolistnej *Tilia platyphyllos*.

Dominującymi zbiorowiskami leśnymi są: grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* oraz łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*.

Zagrożeniem dla siedlisk łągowych jest masowe obumieranie jesionu wyniosłego.

Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony *Zarządzeniem nr 0210/21/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Ostrów koło Pszczółczyna*.

4.2.1.2. Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu to „tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z funkcją i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych”.

Obszary chronionego krajobrazu utworzono na podstawie *Uchwały nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2011 r.* (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego, nr 99, poz. 793 z dnia 22 kwietnia 2011 r.).

Na obszarze nadleśnictwa występują następujące obszary chronionego krajobrazu:

- *Nadnotecki*
- *Jezior Żędowskich*
- *Jezior Żnińskich*

Nadnotecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Położony jest na granicy Pojezierza Krajeńskiego i Doliny Środkowej Noteci obejmując część lasów **obrębu Samostrzel**. Powierzchnia ogólna wynosi 2757,00 ha, w tym lasy nadleśnictwa - 1342,34 ha w oddziałach: 31, 32–40, 41–46, 47a–d, ~a~d, 48–50, 51a–j, ~a~f, 52–57, 58a–j, n–r, ~a, 59–60, 61a–k, ~a~j, 62a–h, l, m, ~a~f, 63–80, 80A. Ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu (pagórki morenowe Pojezierza Krajeńskiego oraz dolinę Noteci) charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi.

Na tym obszarze znajduje się rezerwat **Borek**, a także częściowo pokrywa się on z obszarami Natura 2000.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich

Obszar ten położony jest w południowo-zachodniej części zasięgu terytorialnego nadleśnictwa obejmując rynną jezior tzw żędowskich z jeziorami: Żędowskim, Sobiejuskim, Wąsowskim, Gąbińskim i Dobrylewskim. Powierzchnia ogólna obszaru wynosi 1000,00 ha, w tym gruntów nadleśnictwa - 172,94 ha w oddz.: 198o, 330, 336–341 w **obrębie Łabiszyn**.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich

Obszar ten o powierzchni ogólnej 9017,00 ha zajmuje tylko niewielką część zasięgu terytorialnego nadleśnictwa Szubin - 693,00 ha (bez gruntów nadleśnictwa, obejmując tzw. rynny jezior żnińskich - wschodnią o wyższej lesistości i większych walorach krajobrazowych i zachodnią m.in. z jeziorami Dużym i Małym Żnińskim).

4.2.1.3. Obszary Natura 2000

Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) wyznaczono na podstawie:

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz.U. nr 25, poz. 133 z 2011 r.),
- *Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie sprostowania błędu* (Dz.U. nr 67, poz. 358 z 2011 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 marca zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz.U. z 30 marca 2012 r., poz. 358).

Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego (kod obszaru PLB 300001) o powierzchni ogólnej w granicach województwa kujawsko-pomorskiego 11491,60 ha (w zasięgu terytorialnym **Nadleśnictwa Szubin** - 10136,56 ha oraz w stanie posiadania nadleśnictwa 691,05 ha w oddziałach: **obręb Samostrzel**: 46A, 50A, 51A, 51k, l, 60A, 61o, p, 62-80, 80A, 114Aa-d, ~a~c, 115a, 119a-d, 272a-k, 273-274, 279a - 674,86 ha oraz w **obrębie Szubin**: 3j-n, s-z, ~a~c - 16,19 ha.

Omawiany obszar obejmuje pradolinę rzeczną o różnej szerokości od 2 do 8 km. o przebiegu równoleżnikowym.

Na północy obszar ten graniczy z wysoczyzną Pojezierza Krajeńskiego. Znaczna część pradoliny jest zmeliorowana i prowadzona jest na niej gospodarka łąkowa.

Część wschodnia omawianego obszaru w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin jest doliną żeglownego Kanału Bydgoskiego (z końca XVIII wieku) łączącego dorzecza Odry i Warty.

Na omawianym obszarze dominują siedliska łąkowe i pastwiskowe - 83,0 % powierzchni, zbiorniki wodne - 5,0 %, grunty orne - 4,0 %, lasy - 5,0 % oraz pozostałe - 3,0 %.

Omawiany obszar w większości pokrywa się z obszarem *Natura 2000 (OZW) Dolina Noteci* (opis ogólny obszaru - patrz *OZW Dolina Noteci*).

Do gatunków ptaków chronionych (dotyczy całego obszaru) wg *Załącznika I* tzw. dyrektywy ptasiej należą: zimorodek, orlik krzykliwy, bąk, rybitwa czarna, bocian biały, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, derkacz, łabędź czarnodzioby, łabędź krzykliwy, żuraw, bielik, gąsiorek, bączek, podróżniczek, kania czarna, siewka złota, zielonka.

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW)

Dotyczą siedlisk przyrodniczych wymienionych w *Załączniku II* Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywa siedliskowa).

Dolina Noteci (kod obszaru PLH 300004) o powierzchni ogólnej w granicach województwa kujawsko-pomorskiego 11880,30 ha, (wzasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin: -11046,22 ha) oraz w stanie posiadania nadleśnictwa – 863,58 ha (w większości pokrywające się z obszarem Natura 2000 Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego bez oddziałów: w obrębie Samostrzel - 61o, p: 0,14 ha i w obrębie Szubin - 3j-n, s-z: 16,04 ha; dodatkowo oddz.: 39k-m, 52-57 - 188,36 ha.

Obszar obejmuje fragment doliny Noteci na zachód od Bydgoszczy do miejscowości Wieleń. W dolinie występują torfowiska niskie z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk z licznymi zakrzewieniami i zadrzewieniami. Na zboczach doliny występują murawy kserotermiczne. Obszar obejmuje uroczysko Borek z rezerwatem przyrody *Borek* i chronionymi siedliskami przyrodniczymi. Dno doliny przecinają kanały i rowy odwadniające sztucznego pochodzenia oraz występują liczne starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe; miejscami występują płaty zbiorowisk łągowych. Większość łąk jest sukcesywnie użytkowana.

Przedmiotami ochrony są:

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*,
Potamion,

3270 - Zalewane muliste brzegi rzek,

4030 - Suche wrzosowiska *Calluno-Geniston*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylon*,

6210 - Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*,

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,

6430 - Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*,

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arenatherion elatoris*,

9110 - Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion*,

9130 - Żyzna buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*

9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*,

9190 - Pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy *Betulo-Quercetum*,

91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*,
Alnion,

91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*,

9110 - Ciepłolubne dąbrowy *Quercetalia pubescenti-petraeae*,

– gatunki roślin:

1617 - Starodub łąkowy *Angelica palustris*,

– gatunki zwierząt:

1355 - Wydra europejska *Lutra lutra*,

1145 - Piskorz *Misgurnus fossilis*,

4038 - Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*.

Nie wszystkie wymienione siedliska przyrodnicze oraz gatunki występują na gruntach nadleśnictwa.

Zagrożenie obszaru to: intensyfikacja użytkowania łąk - poprzez ich nawożenie, zarastanie łąk w procesie sukcesji przez zarośla wierzbowe, osuszanie terenu, eutrofizacja i zanieczyszczenie wód.

Lisi Kąt (kod obszaru PLH 040026) o powierzchni ogólnej 1061,30 ha, w stanie posiadania nadleśnictwa 171,74 ha w obrębie Samostrzel: 81Am, 82b-x, 82Ad-s, 92n, 99d, h, 102, 103a-j, 120a-f, 120A, 121a-b, 122a, 123a-d, 124a-m, 125a-h, 126a-f, i, 140Aa-d, 143a, 146a-c.

Obszar ten obejmuje boczną dolinę łączącą się z doliną rzeki Noteć odwadnianej przez Kanał Dębogórski. Dominujące gleby torfowe występują na kredzie jeziornej zalegającej na głębokości 20-30 m. W chwili obecnej po osuszeniu terenu większą część omawianego terenu zajmują zbiorowiska łąkowe; okoliczne miejscowości położone są na zwydmionych utworach piaszczystych. Deniwelacje terenu wynoszą do 20 m.

Występują tu głównie zbiorowiska nieleśne - łąki, grunty orne i szuwary, a większość łąk użytkowana jest rolniczo (wykaszana); na niewielkich fragmentach występują lasy łąkowe.

Przedmiotami ochrony tego obszaru są:

- siedliska przyrodnicze:

6120 - Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe *Koelerion glaucae*,

6140 - Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,

6510 - Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatoris*,

7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,

91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*,
Alnion glutinoso-incanae,

- gatunki roślin:

1617 - Starodub łąkowy *Angelica palustris*

- gatunki zwierząt:

1188 - Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Zagrożeniem dla zbiorowisk nieleśnych jest np. intensywne kośne użytkowanie łąk, odwodnienia, zarastanie poprzez zaniechanie koszenia łąk. Perspektywiczna przebudowa drzewostanów brzoźowych i olchowych na siedliskach łągów zmierzać winna do poprawy ich stanu zachowania (na drzewostany jesionowo-olszowe).

Łąki Trzęślicowe w Folszu (kod obszaru PLH 040027) o powierzchni ogólnej 2130,80 ha, w stanie posiadania nadleśnictwa 231,68 ha: w obrębie Łabiszyn 23,92 ha

w oddziałach: 66A, 201Ah, i oraz w obrębie Szubin 207,76 ha w oddziałach: 289, 290c-j, 291-294, 297, 298a-f, 299a-h, x.

Obszar ten obejmuje duży kompleks łąk świeżych i wilgotnych w *Dolinie Środkowej Noteci*, zbiorowisk łągowych, torfowisk niskich porośniętych turzycowiskami i łożowiskami oraz roślinnością kserotermiczną na wydmach.

Przedmiotami ochrony są:

- siedliska przyrodnicze:

6120 - Ciepłolubne śródłądowe murawy napiaskowe *Koelerion glaucae*,

6210 - Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*,

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,

6510 - Nizowe i świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatoris*,

91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*,

- gatunki roślin:

1617 - Starodub łąkowy *Angelica palustris*

- gatunki zwierząt:

1337 - Bóbr europejski *Castor fiber*

1375 - Wydra *Lutra lutra*

1188 - Kumak nizinny *Bombina bombina*

Potencjalnym zagrożeniem dla całego obszaru może być intensyfikacja użytkowania łąk - nawożenie, zmiana rodzaju użytkowania na grunty orne, zarastanie zbiorowisk roślinności kserotermicznej.

Ostoja Barcińsko-Gąsawska (kod obszaru PLH 040028) o powierzchni ogólnej 3456,40 ha, w stanie posiadania nadleśnictwa 0,81 ha, w obrębie Łabiszyn w oddziale 326i, j. Większość obszaru położona jest poza zasięgiem terytorialnym nadleśnictwa; obejmuje on rynnę z jeziorami połączonymi rzekami Gąsawką i Notecią (nad Jeziorem Wolickim) z występującymi płatami torfowisk przejściowych.

Przedmiotem ochrony w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa są:

- siedliska przyrodnicze:

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphacion i Potamion*,

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,

6510 - Nizowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie *Arhenatherion elatoris*,

- gatunki roślin:

1617 - Starodub łąkowy *Angelica palustris*

- gatunki zwierząt:

1337 - Bóbr europejski *Castor fiber*

1375 - Wydra *Lutra lutra*

1188 - Kumak nizinny *Bombina bombina*

Największym zagrożeniem dla tego obszaru jest antropopresja.

Równina Szubińsko-Łabiszyńska (kod obszaru PLH 040029) o powierzchni ogólnej 2826,90 ha - w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa - 1385,34 ha i w stanie posiadania nadleśnictwa 253,23 ha, w tym w obrębie Łabiszyn 166,79 ha w oddziałach: 8, 9g, p-t, 87-90, 91g-l, 92-94, 130a oraz w obrębie Szubin 86,44 ha w oddziałach: 1, 2, 36, 37a-d, 38, 99b, 100c, 101f-h.

Obszar ten obejmuje naturalną dolinę Noteci pomiędzy Rzywnem koło Łabiszyna oraz Występem koło Nakła nad Notecią - składa się z dwóch części. Większość obszaru zagospodarowana jest jako łąki na glebach organicznych - torfach i murszach.

Przedmiotem ochrony są:

- siedliska przyrodnicze:

3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion* i *Potamion*,

6120 - Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe *Koelerion glaucae*,

6210 - Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,

6430 - Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*,

7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,

9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*,

91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*,

91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*,

9110 - Ciepłolubne dąbrowy *Quercetalia pubescenti-petraeae*,

– gatunki roślin:

1437 - Leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*,

1617 - Starodub łąkowy *Angelica palustris*

- gatunki zwierząt:

1060 - Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,

1188 - Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Zagrożeniem dla zbiorowisk nieleśnych łąkowych jest intensyfikacja użytkowania łąkarskiego; gospodarka leśna zmierzać winna w kierunku urozmaicenia gatunkowego zbiorowisk łąkowych w celu zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony.

Solniska Szubińskie (kod obszaru PLH 040030) o powierzchni ogólnej 361,90 ha; w stanie posiadania nadleśnictwa - 1,30 ha w obrębie Szubin w oddziałach 290a, b.

Obszar ten to rozległy kompleks naturalnie słonych łąk zlokalizowanych między miejscowościami Słonawy i Pińsko. Jest on naturalnym przedłużeniem *Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich*.

Przedmiotem ochrony są:

- siedliska przyrodnicze:

1340 - Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały *Glauco-Puccinietalia* - część,

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*,

- gatunki roślin:

1617 - Starodub łąkowy *Angelica palustris*

Zagrożeniem tego obszaru jest intensyfikacja użytkowania łąk oraz obniżenie poziomu wód gruntowych.

Przedmioty ochrony dla których wyznaczono obszary Natura 2000 przedstawiono poniżej:

Tabela XXII. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 na gruntach nadleśnictwa

Lp	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zgroźń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
OBRĘB ŁABISZYN					
1. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH 040027, (OZW) – Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH 040028, (OZW) – Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH 040029.					
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny - 9170	8,85 ha (lokalizacja wg wykazu siedlisk przyrodniczych w podrozdziale 4.2.2.1.3.	Ścisła ochrona rezerwatowa jest wystarczająca dla ochrony tego płatu.	Brak zagrożeń	–
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe - 91E0 (stan ochrony – zły) z wyjątkiem płatów w rezerwacie przyrody Ostrów koło Pszczółczyna – stan właściwy.	55,21 ha lokalizacja j.w.	W większości brak możliwości poprawy stanu siedliska w najbliższym okresie gospodarczym.	– zakładanie monokultur olchowych, – usuwanie drewna martwego, – zamieranie jesionu wyniosłego.	Preferowanie w lasach wielofunkcyjnych gatunków zgodnych z siedliskiem, w przypadku przebudowy takich drzewostanów.
3.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie – 6510	7,23 ha lokalizacja j.w.	Użytkowanie pastwiskowe uniemożliwia osiągnięcie pożądanego stanu ochrony.	- użytkowanie pastwiskowe.	Utrzymanie ekstensywnego użytkowania.
2. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH 040027, (OZW) – Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH 040028, (OZW) – Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH 040029					
1.	Bóbr europejski - 1337		Czynności gospodarcze nie mogą doprowadzić do pogorszenia stanu ochrony gatunków.	Nie planuje się zabiegów gospodarczych na gruntach leśnych mogących pogorszyć stan ochrony przedmiotu ochrony.	W trakcie czynności gospodarczych unikać np. zniszczenia zabagnień, małych zbiorników wodnych, cieków, itp.
2.	Wydra - 1375				
3.	Traszka grzebieniasta – 1166				

Lp	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF(również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zgrozeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
OBRĘB SAMOSTRZEL					
1. SPECJALNYE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Dolina Noteci PLH 300004, (OZW) – Lisi Kąt PLH 040026					
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny - 9170	45,84 ha	Czynności gospodarczo-leśne zmierzają do poprawy stanu ochrony.	Obce ekologicznie gatunki drzew iglastych panujące lub współpanujące w zbiorowiskach grądowych.	Stopniowe usuwanie obcych ekologicznie gatunków drzew tj. sosny pospolitej, świerka pospolitego. Cięcia pielęgnacyjno-ochronne w celu zachowania grądowego charakteru tych zbiorowisk.
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródłiskowe - 91E0	145,97 ha	Czynności gospodarczo-leśne zmierzają do poprawy stanu ochrony - w zasadzie brak większej możliwości poprawy stanu ochrony w najbliższym okresie gospodarczym.	- zamieranie jesionu wyniosłego - zmiana stosunków wodno-wilgotnościowych dla lasów łęgowych.	Preferowanie w lasach gospodarczych gatunków zgodnych z siedliskiem w przypadku przebudowy takich drzewostanów.
3.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe - 91F0	74,20 ha	Czynności gospodarcze leśne zmierzają do poprawy stanu ochrony.	- degradacja siedlisk łęgowych wskutek zmiany stosunków wilgotnościowych - deficyt wody, - zamieranie jesionu wyniosłego.	Stabilizacja stosunków wodnych chroni gatunki drzew obcych ekologicznie dla łęgowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych.
4.	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne - 6430	0,63 ha	Objęcie ochroną tego siedliska w formie użytku ekologicznego zabezpiecza ochronę tego płatu siedliska	Możliwość zakrzewienia wierzby	Utrzymanie dotychczasowego stanu ochrony.
5.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie - 6510 - stan siedliska niezadowolający	22,31 ha	Użytkowanie pastwiskowe uniemożliwia osiągnięcie pożądanego stanu ochrony.	- intensyfikacja użytkowania np. nawożenie, użytkowanie orne, użytkowanie pastwiskowe.	Utrzymanie użytkowania ekstensywnego.

Lp	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF(również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływaia leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zgrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
6.	Górskie i nizinna torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - 7230	23,97 ha	Utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośnego.	Rezygnacja z użytkowania i zarośnięcie przez gatunki drzewiaste lub odwodnienie.	Niedopuszczenie do zakrzaczenia.
2. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Dolina Noteci PLH 300004, (OZW) – Lisi Kął PLH 040026					
1.	Starodub łąkowy - 1617		Czynności gospodarczo-ochronne nie mogą pogorszyć stanu ochrony tych gatunków.	Nie planuje się zabiegów gospodarczo-leśnych stwarzających zagrożenia dla gatunków roślin i zwierząt.	Realizacja zadań gospodarczo-ochronnych zgodnie z projektem planu urządzenia lasu oraz planem zadań ochronnych (po ich ustanowieniu)
2.	Bóbr europejski - 1337				
3.	Wydra - 1375				
4.	Kumak nizinny - 1188				
5.	Traszka grzebieniasta - 1166				
3. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW: (OSO) Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego - PLB 300001					
1.	Bielik - A075	Lokalizacja stref ochrony ostoi - zastrzeżona	Nie projektowano zabiegów w strefie ochrony całorocznej.	Nie określono.	Przestrzeganie zasad ochrony całorocznej i okresowej.
2.	Bocian czarny - A030	Lokalizacja stref ochrony ostoi - zastrzeżona	Nie projektowano zabiegów w strefie ochrony całorocznej.	Nie określono.	Przestrzeganie zasad ochrony całorocznej okresowej.
3.	Żuraw - A127		Nie projektowano zabiegów gospodarczych - zbezpiecza to aktualny stan ochrony tego gatunku.	Nie określono	Utrzymanie w dotychczasowym stanie siedlisk bytowania tego gatunku na gruntach nieleśnych.; zabiegi gospodarczo-leśne wykonywać poza okresem lęgowym.

Lp	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF(również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływaia leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zgrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
OBRĘB SZUBIN					
1. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Dolina Noteci PLH 300004 (cz.), Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH 040027 (cz.), Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH 040029 (cz.), Solniska Szubińskie PLH 040030					
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny - 9170	7,60 ha	Czynności gospodarczo-leśne zmierzać muszą do poprawy stanu ochrony.	Obce ekologicznie gatunki drzew iglastych panujące lub współpanujące w zbiorowiskach grądowych.	Stopniowe usuwanie obcych ekologicznie gatunków drzew tj. sosny pospolitej, świerka. Cięcia pielęgnacyjne w celu zachowania grądowego drzewostanu tych zbiorowisk.
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe - 91E0	6,76 ha	Czynności gospodarcze leśne zmierzać muszą do poprawy stanu ochrony.	Jak w obrębie Samostrzel	Preferowanie w lasach gospodarczych gatunków zgodnych z siedliskiem.
3.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe - 91F0	6,98 ha	Czynności gospodarcze leśne zmierzać muszą do poprawy stanu ochrony.	Jak w obrębie Samostrzel	Stabilizacja stosunków wodnych, usuwanie gatunków drzew obcych ekologicznie dla łęgowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych.
4.	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne - 3150	0,15 ha	Zachowanie stanu ochrony przedmiotu ochrony.	Zarastanie zbiornika	Nie projektowano zadań gospodarczych.
5.	Murawy kserotermiczne - 6210	0,06 ha	Poprawa stanu zachowania możliwa poprzez eliminację zakrzewień.	Zaniechanie użytkowania i zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą.	Nie projektowano zadań gospodarczych.
2. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Dolina Noteci PLH 300004 (cz.), Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH 040027 (cz.), Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH 040029 (cz.), Solniska Szubińskie PLH 040030					

Lp	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF(również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływaia leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zgrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
1.	bóbr europejski - 1337		Jak w obrębie Łabiszyn i Samostrzel	Jak w obrębie Łabiszyn i Samostrzel	Jak w obrębie Łabiszyn i Samostrzel
NADLEŚNICTWO SZUBIN					
1. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Dolina Noteci PLH 300004, Lisi Kąt PLH 040026, Łąki Trzęślicowe w Folszu PLH 040027, Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH 040028, Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH 040029, Solniska Szubińskie PLH 040030					
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny - 9170	62,29 ha	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe - 91E0	207,94 ha	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
3.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe - 91F0	81,18 ha	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
4.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne - 3150	0,15	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
5.	Murawy kserotermiczne - 6210	6,06	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
6.	Ziolorośla górskie i ziolorośla nadrzeczne - 6430	0,63	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
7.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie - 6510	29,54	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
8.	Górskie i nizinne torfowiska	26,97	wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów

Lp	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF(również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływaia leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zgrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	zasadowe o charakterze młęk, turzycowisk i mechowisk - 7230				
2. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK: (OZW) – Dolina Noteci PLH 300004, Lisi Kąt PLH 040026, Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH 040027, Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH 040028, Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH 040029, Solniska Szubińskie PLH 040030					
1.	Starodub łąkowy - 1617		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
2.	Bóbr europejski - 1337		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
3.	Wydra - 1375		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
4.	Kumak nizinny - 1188		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
5.	Traszka grzebieniasta - 1166		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
3. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW: (OSO) – Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego - PLB 300001					
1.	Bielik - A075		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
2.	Bocian czarny - A030		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów
3.	Żuraw - A127		wg obrębów	wg obrębów	wg obrębów

4.2.1.4. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to jedna z form ochrony indywidualnej i są to „*pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie*”.

Na terenie **Nadleśnictwa Szubin** znajduje się 49 pomników przyrody, w tym 19 pojedynczych i 22 grupowych gatunków drzew, 6 głazów narzutowych oraz 2 stanowiska wawrzynka wilczełyko. Pomnikami przyrody są następujące gatunki drzew:

– Sosna zwyczajna	– 4 szt. (z tego 1 szt. do wykreślenia z ewidencji)
– dąb szypułkowy	– 89 szt. (z tego 7 szt. do wykreślenia z ewidencji)
– Jesin wyniosły	– 5 szt. (z tego 3 szt. do wykreślenia z ewidencji)
– Wiąz szypułkowy	– 2 szt. (z tego 1 szt. do wykreślenia z ewidencji)
– Lipa drobnolistna	– 166 szt. (z tego 4 szt. do wykreślenia z ewidencji)
– Buk zwyczajny	– 2 szt. (z tego 1 szt. do wykreślenia z ewidencji)
– Grab zwyczajny	– 1 szt. (do skreślenia z ewidencji)
– Klon zwyczajny	– 4 szt.
– Robinia akacyjowa	– 2 szt.
<hr/>	
Razem	– 275 szt.

Szczegółowy wykaz oraz charakterystykę pomników przyrody znajdujących się na obszarze nadleśnictwa uznanych przez organy ochrony przyrody wg aktów prawnych je tworzących przedstawiono we *wzorze nr 5a* (w tym zestawieniu nie uwzględniono pomników przyrody, dla których w aktach zatwierdzających jako zarządcę gruntu podano Nadleśnictwo Szubin, a położone one są na gruncie obcym: klon jawor położony na działce ewidencyjnej 139/3 w obr. ewidencyjnym Smerzyn, gmina Łabiszyn (Rozporządzenie nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26.X.1993 r. Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1994, nr 20, poz. 316) oraz 2 szt. lipy drobnolistnej - poz. 17 i 19 *wzoru nr 5a*), a pomniki przyrody projektowane we *wzorze nr 5b*.

Wzór nr 5a. Wykaz istniejących pomników przyrody

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto- wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	92	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. oraz Rozporządzenie nr 46/99 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 1999r.	Dziennik Urzędowy Województwa Bydgoskiego z 1991r. Nr 15, poz. 120 oraz Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 19 poz. 117 z 1999 r.	136 i	Kcynia Dębogóra	Głaz narzutowy	–	1360	–	–	–	–			
2	93	jak poz. 1	jak poz. 1	125 b 125f	Kcynia Tupadły	Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy	150 170	420 330	27 26	2 3	– 2 konary odlupane, zahubiony dziuplasty	–		Skupisko 2 drzew; dawny oddz. 154b (poz.330 Rozp. nr 11/91)	
3	94	jak poz. 1	jak poz. 1	124 f	Kcynia Tupadły	Dąb szypułkowy	110	304	18	3	Dziuplasty - 2 dziuple	–		Dawny oddz. 154f (poz.321 Rozp. nr 11/91)	
4	95	jak poz. 1	jak poz. 1	126 i 126 j	Kcynia Dębogóra	Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy	– –	325 280	– –	5 5	Suchy Suchy	– –		Skupisko 2 drzew; dawny oddz. 155i (poz. 322 Rozp. nr 11/91)	

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto- wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
5.	96	jak poz. 1	jak poz. 1	129 a	Kcynia Dębogóra	Dąb szypułkowy	410	476	26	3	Dziupla	–			Z zawieszoną kapliczką; dawny oddz. 183a (poz. 323 Rozp. nr 11/91)
6	97	jak poz. 1	jak poz. 1	154 b	Kcynia Tupadły	Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy	200 200	403 –	29 –	1 –	– –	– –			Skupisko 2 drzew - tzw „Adam i Ewa”. 1 szt. przewrócona, stoi pień wys. 4 m - skreślić z ewidencji pomników przyrody; dawny oddz. 183b (poz. 324 Rozp. nr 11/91)
7	98	jak poz. 1	jak poz. 1	185 c	Kcynia Dębogóra	Dąb szypułkowy	180	345	29	1	–	–			Dawny oddz. 186c (poz. 325 Rozp. nr 11/91)
8	99	jak poz. 1	jak poz. 1	158 i	Kcynia Dębogóra	Dąb szypułkowy	–	–	–	–	–	–			Złamany; stoi pień wys. 4 m, reszta leży - skreślić z ewidencji pomników przyrody; dawny oddz. 187d (poz.326 Rozp. nr 11/91)

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi	
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
9	100	jak poz. 1	jak poz. 1	160 c	Kcynia Dębogóra	Sosna zwyczajna	160	272	22	2	–	–			Ze spałą żywicarską; dawny oddz. 189d (poz. 327 Rozp. nr 11/91)	
10	101	jak poz. 1	jak poz. 1	229 a	Kcynia Laskownica	Dąb szypułkowy	210	379	26	1	–	–			Skupisko 14 drzew; dawny oddz. 262a (poz. 328 Rozp. nr 11/91)	
						Dąb szypułkowy	210	461	26	1						
						Dąb szypułkowy	210	454	26	1						
						Dąb szypułkowy	210	405	30	1						
						Dąb szypułkowy	210	362	33	1						
						Dąb szypułkowy	210	342	34	1						
						Dąb szypułkowy	210	580	36	1						
						Dąb szypułkowy	210	361	30	1						
						Dąb szypułkowy	210	432	27	1						
						Dąb szypułkowy	210	338	26	1						
						Dąb szypułkowy	210	382	27	1						
						Dąb szypułkowy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1 szt. Db - skreślić z ewidencji pomników przyrody - brak na gruncie

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
10 c.d.	101 c.d.			228 i 229 a		Dąb szypułkowy Wiąz szypułkowy	210 210	332 -	26 -	1 -	- -	- -	- -	- -	Wz - skreślić z ewidencji pomników przyrody - brak na gruncie
11	102	jak poz. 1	jak poz. 1	125 f	Kcynia Nakło	Dąb szypułkowy	170	310	28	3	Uсыchają-ce konary				Poz.329 Rozp. nr 11/91)
12	103	jak poz. 1	jak poz. 1	125 b	Kcynia Tupadły	Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy	- -	- -	- -						Pozostały pniaki - skreślić z ewidencji pomników przyrody; dawny oddz. 154d (poz. 320 Rozp. nr 11/91)
13	104	jak poz. 1	jak poz. 1	336 b	Kcynia Nakło	Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy	425 404 395 319	32 33 32 32	1 1 1 1						Skupisko 4 drzew
14	105	jak poz. 1	jak poz. 1	338 a	Kcynia Nakło	Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy	437 421	33 33	1 1						Skupisko 5 drzew

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto- wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
14 c.d.	105 c.d.					Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy	423 363 332	25 32 32	1 1 1						
15	112	jak poz. 1	jak poz. 1	136 j	Kcynia Dębogóra	Głaz narzutowy	-	830							
16	114	Uchwała nr VI/55/03 Rady Miejskiej w Łabiszynie	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 72 z 2003 r., poz. 114	231c	Łabiszyn Łabiszyn	Sosna zwyczajna	150	160	4	2					W kształcie „parasola”
17	115	Rozporządzenie nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993r. oraz Rozporządzenie nr 46/99 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 1999 r.	Dziennik Urzędowy Województwa Bydgoskiego z 1994r. Nr 20, poz. 316 oraz Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 19, poz. 117 z 1999 r.	317 l, m - wzdłuż drogi leśnej	Łabiszyn Zalachowo	Lipa drobnolistna Lipa drobnolistna Lipa drobnolistna Lipa drobnolistna Lipa drobnolistna Lipa drobnolistna	200 200 200 200 200 200	360 300 390 270 290 590	4 27 27 28 20 26	5	Złamana: pozostał pień wys. 4 m z odroślami				Aleja śródleśna złożona z 12 lip drobnolistnych. 1 szt. na gruntach parku pałacowego w Lubostroniu.

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
17 c.d.	115 c.d.					Lipa drobnolistna	200	240	27						
						Lipa drobnolistna	200	340	27						
						Lipa drobnolistna	200	535	29						
						Lipa drobnolistna	200	460	27						
						Lipa drobnolistna	200	370	26						
18	116	jak poz. 17	jak poz. 17	255 i	Łabiszyn Łabiszyn	Dąb szypułkowy	230	320	20	3	Złamany konar				
19	119	jak poz. 17	jak poz. 17	226	Łabiszyn Zalachowo	Buk zwyczajny	150	320	29	3	Ułamany wierzchołek			Skupisko 3 drzew - 1 szt. buka zwyczajnego skreślić z ewidencji pomników przyrody - brak na gruncie; 1 szt. lipy drobnolistnej - na gruncie obcym	
						Buk zwyczajny	-	-	-	-	-	-	-		
20	125	jak poz. 1	jak poz. 1	302 n	Łabiszyn Zalachowo	Lipa drobnolistna	180	397	27	2				Aleja przydrożna złożona z 253 drzew: - 236 szt. lipy	
						Lipa drobnolistna	180	287	28	2					

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	180	400	29	2					drobnolistnej, - 3 szt. jesionu wyniosłego, - 6 szt. klonu zwyczajnego, - 6 szt. robinii akacjowej, - 2 szt. dębu szypułkowego. W stanie posiadania nadleśnictwa: Lipa drobnolistna- 154 szt. w tym: 4 szt. do skreślenia; dąb szypułkowy - 2 szt.; klon zwyczajny - 4 szt.; robinia akacjowa - 2 szt. (poz.406 Rozp. nr 11/91)
						Lipa drobnolistna	180	480	28	2	odłamany konar				
						Lipa drobnolistna	180	222	15	2					
						Lipa drobnolistna	180	208	23	2					
						Lipa drobnolistna	180	262	23	1					
						Lipa drobnolistna	180	289	25	1					
						Lipa drobnolistna	180	248	19	2					
						Lipa drobnolistna	180	317	21	3					
						Lipa drobnolistna	180	187	12	4	Złamany wierzchołek				
						Lipa drobnolistna	100	185	17	3					
						Lipa drobnolistna	180	217	25	2					
						Lipa drobnolistna	180	492	24	3	Dziupła po odciętym konarze				
						Lipa drobnolistna	180	347	23	3					
						Lipa drobnolistna	100	225	21	3					
Lipa drobnolistna	100	184	21	3											

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	180	327	22	3					
						Lipa drobnolistna	180	358	27	2					
						Lipa drobnolistna	100	218	25	1					
						Lipa drobnolistna	180	274	24	2					
						Lipa drobnolistna	150	233	26	2					
						Lipa drobnolistna	150	268	28	2					
						Lipa drobnolistna	150	223	29	2					
						Lipa drobnolistna	150	262	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	386	28	2					
						Lipa drobnolistna	180	325	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	315	26	3					
						Lipa drobnolistna	180	226	23	2					
						Lipa drobnolistna	180	298	27	4					
						Lipa drobnolistna	150	233	26	2	Odlamany konar				
						Lipa drobnolistna	150	278	26	2					

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto- wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	150	208	25	2					Wielo- wierzchołkowy
						Lipa drobnolistna	150	252	17	3	Odłamany konar				
						Lipa drobnolistna	180	462	25	2					
						Lipa drobnolistna	180	334	25	2	2 dziuple				
						Lipa drobnolistna	180	348	25	3					
						Lipa drobnolistna	180	299	22	3					
						Lipa drobnolistna	180	340	18	3	Dziuplasty				
						Lipa drobnolistna	180	240	10	4	Złamany wierzchołek (żywe)				
						Lipa drobnolistna	180	416	24	3	Usych.				
						Lipa drobnolistna	180	295	17	3	Usych.				
						Lipa drobnolistna	180	252	6	5	Złamany wierzchołek (żywe)				
						Lipa drobnolistna	180	299	25	2					
						Lipa drobnolistna	150	237	25	2					
						Lipa drobnolistna	100	186	21	2					

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	150	225	27	2					
						Lipa drobnolistna	150	232	19	4	Usych.				
						Lipa drobnolistna	180	287	22	3	Ułamany konar				
						Lipa drobnolistna	100	208	24	2					
						Lipa drobnolistna	100	185	20	2					
						Lipa drobnolistna	100	197	22	2					
						Lipa drobnolistna	100	204	22	2					
						Lipa drobnolistna	150	204	26	2					
						Lipa drobnolistna	150	268	30	1					
						Lipa drobnolistna	150	198	27	2					
						Lipa drobnolistna	150	274	29	1					
						Lipa drobnolistna	100	188	28	2					
						Lipa drobnolistna	150	220	23	2					
						Lipa drobnolistna	100	185	23	2					
Lipa drobnolistna	100	194	24	2											

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.			303 k		Lipa drobnolistna	100	229	28	1					
						Lipa drobnolistna	100	229	29	2					
						Lipa drobnolistna	180	274	30	1					
						Lipa drobnolistna	180	293	31	1					
						Lipa drobnolistna	180	314	30	2					
						Dąb szypułkowy	150	270	30	1					
						Dąb szypułkowy	150	268	29	1					
						Klon zwyczajny	100	241	26	1					
						Klon zwyczajny	100	270	27	1					
						Klon zwyczajny	100	214	24	1					
						Klon zwyczajny	100	223	24	1					
						Robinia akacyjowa	180	328	27	5	Usych.				
						Robinia akacyjowa	180	308	29	3					
						Lipa drobnolistna	150	226	19	2					
Lipa drobnolistna	180	260	23	1											

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	180	336	22	8	Dziupla, odłamany konar				
						Lipa drobnolistna	180	270	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	264	25	1					
						Lipa drobnolistna	180	248	24	1					
						Lipa drobnolistna	180	363	28	1					
						Lipa drobnolistna	180	266	22	3					
						Lipa drobnolistna	150	235	23	3					
						Lipa drobnolistna	180	407	28	2	Dziuplasta				
						Lipa drobnolistna	180	258	27	2					
						Lipa drobnolistna	180	431	26	2	Dziuplasta				
						Lipa drobnolistna	180	462	23	3	Odlamany konar				
						Lipa drobnolistna	180	264	23	3					
						Lipa drobnolistna	180	314	19	4	Usych.				
						Lipa drobnolistna	180	316	22	3					
Lipa drobnolistna	180	357	25	2											

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	180	233	18	3					
						Lipa drobnolistna	180	426	23	2					
						Lipa drobnolistna	180	310	25	4					
						Lipa drobnolistna	180	263	21	3	Dziuplasta				
						Lipa drobnolistna	180	268	6	5	Złamany z odrośl.				
						Lipa drobnolistna	180	247	26	3					
						Lipa drobnolistna	180	381	26	3					
						Lipa drobnolistna	180	374	28	2					
						Lipa drobnolistna	180	314	20	5	Usych.				
						Lipa drobnolistna	180	292	25	3					
						Lipa drobnolistna	180	340	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	440	29	2					
						Lipa drobnolistna	180	350	29	2					
						Lipa drobnolistna	180	284	26	2					
Lipa drobnolistna	180	293	24	2											

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi			
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	180	267	15	3								
						Lipa drobnolistna	180	191	19	4	Dziuplasta							
						Lipa drobnolistna	180	248	25	2								
						Lipa drobnolistna	180	182	8	5	Suchy wierzchołek							
						Lipa drobnolistna	180	303	26	2								
						Lipa drobnolistna	180	265	26	2								
						Lipa drobnolistna	180	272	25	3								
						Lipa drobnolistna	180	270	20	3								
						Lipa drobnolistna	180	330	24	2								
						Lipa drobnolistna	180	270	21	2								
						Lipa drobnolistna	-	-	-	-								Pniak z odrosłami - skreślić z ewidencji pomników przyrody
						Lipa drobnolistna	-	-	3	-								Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi											
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto- wane	wykonane												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15												
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	-	-	4	-					Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody											
						Lipa drobnolistna	-	-	3	-						Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody										
						Lipa drobnolistna	180	260	21	3							Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody									
						Lipa drobnolistna	180	209	27	2								Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody								
						Lipa drobnolistna	180	239	26	2									Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody							
						Lipa drobnolistna	180	350	29	2										Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody						
						Lipa drobnolistna	180	355	22	3	Odlamany konar										Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody					
						Lipa drobnolistna	180	230	17	3												Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody				
						Lipa drobnolistna	180	215	21	3													Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody			
						Lipa drobnolistna	180	308	25	2														Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody		
						Lipa drobnolistna	150	223	21	3															Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody	
						Lipa drobnolistna	180	365	24	2																Martwy pniak - skreślić z ewidencji pomników przyrody
						Lipa drobnolistna	180	474	25	3																

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.					Lipa drobnolistna	180	287	23	2					
						Lipa drobnolistna	180	226	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	290	26	3	Odłamany konar				
						Lipa drobnolistna	180	308	7	5	Ułamany wierzchołek (żywe)				
						Lipa drobnolistna	180	565	22	4	Odłamany główny konar				
						Lipa drobnolistna	180	247	23	3					
						Lipa drobnolistna	180	234	24	3					
						Lipa drobnolistna	180	388	4	5	Odłamany wierzchołek (żywe z odroślami)				
						Lipa drobnolistna	180	222	21	2					
						Lipa drobnolistna	180	372	25	2					
						Lipa drobnolistna	180	323	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	275	22	3					
Lipa drobnolistna	180	226	20	2											

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20 c.d.	125 c.d.			304 d		Lipa drobnolistna	180	404	25	2					
						Lipa drobnolistna	180	270	18	2					
						Lipa drobnolistna	180	300	25	2					
						Lipa drobnolistna	180	290	26	2					
						Lipa drobnolistna	180	350	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	339	25	2					
						Lipa drobnolistna	180	275	24	2					
						Lipa drobnolistna	180	305	25	2					
						Lipa drobnolistna	180	294	21	2					
						Lipa drobnolistna	150	198	23	2					
					Lipa drobnolistna	150	197	21	9						
21	129	jak poz. 1	jak poz. 1	320 c	Łabiszyn Zalachowo	Głaz narzutowy	-	520	-	-	-	-			Poz.410 Rozp. nr 11/91
22	130	jak poz. 1	jak poz. 1	371 l	Łabiszyn Zalachowo	Głaz narzutowy	-	1150	-	-	-	-			Poz.411 Rozp. nr 11/91

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polozenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrozenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
23	131	jak poz. 1	jak poz. 1	259 b	Łabiszyn Łabiszyn	Sosna zwyczajna Sosna zwyczajna	180 -	270 -	16 -	2 -	- -	- -			1 szt.sosny zwyczajnej - brak na gruncie - skreślić z ewidencji pomników przyrody (poz. 412 <i>Rozp. nr 11/91</i>)
24	132	jak poz. 1	jak poz. 1	97 d	Łabiszyn Pszczółczyn	Dąb szypułkowy	260	568	25	1	-	-			Dawny oddz. 46c (poz.413 <i>Rozp. nr 11/91</i>)
25	195	Rozporządzenie nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. oraz Rozporządzenie nr 46/99 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 1999 r.	Dziennik Urzędowy Województwa Bydgoskiego z 1996 r., Nr 6, poz.30 oraz Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 19, poz. 117 z 1999 r.	56 l	Sadki Borek	Stanowisko wawrzynka wilczylika o powierzchni 1,60 ha	-	-	-						
26	196	jak poz. 25	jak poz. 25	57 t	Sadki Borek	Stanowisko wawrzynka wilczylika o powierzchni 1,40 ha	-	-	-						
27	207	jak poz. 1	jak poz. 1	57 g	Sadki Borek	Jesion wyniosły	250	560	32	2					

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
28	208	jak poz. 1	jak poz. 1	62 g	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	270	381	26	2					
						Dąb szypułkowy	270	376	26	2					
						Dąb szypułkowy	270	330	26	2					
29	209	jak poz. 1	jak poz. 1	64 f	Sadki Borek	Dąb bezszypułkowy	250	370	28	2				Skupisko 2 drzew	
						Lipa drobnolistna	200	330	28	2					
30	210	jak poz. 1	jak poz. 1	68 f	Sadki Borek	Dąb szypułkowy		410	26	1				Skupisko 3 drzew	
						Dąb szypułkowy		410	25	1					
						Dąb szypułkowy		253	24	1					
31	211	jak poz. 1	jak poz. 1	69 a	Sadki Borek	Jesion wyniosły	250	575	34	2					
32	212	jak poz. 1	jak poz. 1	67 h	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	270	455	27	1					
33	213	jak poz. 1	jak poz. 1	72 f	Sadki Borek	Grab zwyczajny	–	–	–	Pozostał martwy pień wysokości 4 m.				Skreślić z ewidencji pomników przyrody (poz. 558 Rozp. nr 11/91)	

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
34	214	jak poz. 1	jak poz. 1	73 h	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	270	380	30	1					
35	215	jak poz. 1	jak poz. 1	73 i	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	280	390	34					Skupisko 2 drzew	
						Dąb szypułkowy	280	415	32	2					
36	216	jak poz. 1	jak poz. 1	74 a	Sadki Borek	Jesion wyniosły	-	-	-	-				Wywrot - skreślić z ewidencji (poz. 561 Rozp. nr 11/91)	
37	217	jak poz. 1	jak poz. 1	75 i	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	260	460	27	2				Skupisko 3 drzew	
						Dąb szypułkowy	260	440	27	2					
						Dąb szypułkowy	260	400	27	2					
38	218	jak poz. 1	jak poz. 1	76 c	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	260	380	27	2				Skupisko 10 drzew (poz. 563 Rozp. nr 11/91)	
						Dąb szypułkowy	260	396	30	2					
						Dąb szypułkowy	260	390	28	2					
						Dąb szypułkowy	260	400	28	2					

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi	
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
38 c.d.	218 c.d.			76 n		Dąb szypułkowy	260	380	29	2						
						Dąb szypułkowy	260	390	28	2						
						Dąb szypułkowy	260	410	27	2						
						Dąb szypułkowy	-	-	-	5						Złamany na wysokości ok. 1,5 m - skreślić z ewidencji pomników przyrody
						Dąb szypułkowy	-	-	-	5						Wywrot w stanie rozkładu - skreślić z ewidencji pomników przyrody.
						Dąb szypułkowy	220	-	-	5						j.w.
39	219	jak poz. 1	jak poz. 1	72 f	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	260	430	21	1	-	-				
40	220	jak poz. 1	jak poz. 1	76 n	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	300	455	28	2					Skupisko 7 drzew	
						Dąb szypułkowy	300	410	29	2						
						Dąb szypułkowy	300	395	26	2						
						Dąb szypułkowy	300	390	30	2						
						Dąb szypułkowy	300	387	31	2						
						Dąb szypułkowy	300	380	31	2						

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
40 c.d.	220 c.d.					Dąb szypułkowy	300	378	28	2					
41	221	jak poz. 1	jak poz. 1	72 i	Sadki Borek	Jesion wyniosły	-	-	-	5	Leżące, martwe			Skupienie 5 drzew; skreślić z ewidencji pomników przyrody 2 szt. jesionu (poz. 566 Rozp. nr 11/91)	
						Jesion wyniosły	-	-	-	5	Leżące, martwe				
						Dąb szypułkowy	270	345	26	1					
						Dąb szypułkowy	270	330	26	1					
						Dąb szypułkowy	270	320	28	1					
42	222	jak poz. 1	jak poz. 1	73 f	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	420	396	26	2				Skupisko 6 drzew	
						Dąb szypułkowy	280	350	25	1					
						Dąb szypułkowy	280	345	25	1					
						Dąb szypułkowy	280	330	24	1					
						Dąb szypułkowy	280	320	25	3					
				73 g		Wiąz szypułkowy	280	310	30	1			Wg ewidencji pomników przyrody - dąb szypułkowy		

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
43	223	jak poz. 1	jak poz. 1	73 k	Sadki Borek	Dąb szypułkowy	270	370	34	1				Skupisko 2 drzew w tym 1 sztuka dąb trójwierzecholkowy	
				73 h		Dąb szypułkowy	270	300,200, 200	30	2					
44	224	jak poz. 1	jak poz. 1	25 c	Sadki Glinki	Głaz narzutowy	–	840							
45	225	jak poz. 1	jak poz. 1	13 g	Sadki Glinki	Dąb szypułkowy	400	425	19	2	–	–		Po konserwacji - wymaga dalszej konserwacji; dawny oddz. 721 (poz. 570 Rozp. 11/91)	
46	250	jak poz. 1	jak poz. 1	239a	Szubin Grzeczna Panna	Dąb szypułkowy	240	540	25	3				Skupisko 5 drzew	
						Dąb szypułkowy	240	490	25	2					
						Dąb szypułkowy	240	450	24	2					
						Dąb szypułkowy	240	440	23	2					
						Dąb szypułkowy	240	430	24	2					
47	261	jak poz. 1	jak poz. 1	128 f	Szubin Tur	Dąb szypułkowy	150	352	19	4	Zamiera-jący				

Lp	Numer rejestru wojew.	Numer zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
48	262	jak poz. 1	jak poz. 1	131 d	Szubin Tur	Głaz narzutowy	–	440	–	–					
49	263	jak poz. 1	jak poz. 1	209 h	Szubin Grzeczna Panna	Dąb szypułkowy	220	430	26	1	–				

Lp	Numer rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz. poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Obwód Samostrzel															
4				90 m	Kcynia Nakło	Dąb szypułkowy	200	353	21	1	-	-	-	-	
5				228 r	Kcynia Laskownica	Dąb szypułkowy	200	412	24	1	-	-	-	-	Skupienie 9 drzew
						Dąb szypułkowy	200	319	24	1	-	-	-	-	
						Dąb szypułkowy	200	343	23	1	-	-	-	-	
						Dąb szypułkowy	200	407	25	1	-	-	-	-	
						Dąb szypułkowy	200	264	17	1	-	-	-	-	
						Dąb szypułkowy	200	333	281	1	-	-	-	-	
						Dąb szypułkowy	150	202	17	1	-	-	-	-	
						Dąb szypułkowy	150	185	19	1	-	-	-	-	
						Dąb szypułkowy	150	170	20	1	-	-	-	-	

Lp	Numer rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz. poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi ochronne		Uwagi	
				oddz. poddz	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wysokość [cm]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. (ha)	projektowane	wykonane		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
6				185 c	Kcynia Dębogóra	Dąb szypułkowy	180	315	25	1	-	-			Grupa 4 drzew (1 uznany pomnik przyrody - poz.7 wzoru nr 5a)	
						Dąb szypułkowy	180	330	25	1	-	-				
						Dąb szypułkowy	180	290	25	1	-	-				
7	-	-	-	186 b	Kcynia Dębogóra	Dąb szypułkowy	400	510	32	1	-	-				
8	-	-	-	153 c	Kcyna Tupadły	Dąb szypułkowy	170	298	25	1	-	-				
9	-	-	-	178 j	Kcyna Tupadły	Dąb szypułkowy	200	323	29	1	-	-			Grupa 2 drzew mających formę bramy	
				178 m		Dąb szypułkowy	130	290	24	1	-	-				
10	-	-	-	74 a	Sadki Borek	Wiąz szypułkowy	280	510	26	2	-	-			Grupa 2 drzew	
						Wiąz szypułkowy	280	540	26	2	-	-				

4.2.1.5. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi „są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”.

Wykaz istniejących użytków ekologicznych przedstawiono w tabeli wg wzoru nr 7a.

Wzór nr 7a. Wykaz istniejących użytków ekologicznych

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Obręb Łabiszyn										
1	1052	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	269 l	Łabiszyn Gąbin	0,38	E/N; bagno porośn. So, Brz III kl.w.; Brz I kl.w.; wb-30%			
2	1053	- " -	- " -	279 h 280 a b c d	Łabiszyn Gąbin	0,80 17,72 0,43 0,40 0,24 R-m 19,59	E/N; bagno E/N; porośn. na brzeg. Ol, Brz II-III kl.w. E/Ls; porośn. miejsc. Ol I-II kl.w. E/Ls; zabagn. E/Ls; porośn. Ol II kl.w.			Zarastające jezioro Wyspa na zarastającym jeziorze Wyspa na zarastającym jeziorze Wyspa na zarastającym jeziorze

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	1914	Rozporządzenie nr 346/94 Wojewody Bydgoskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. oraz Rozporządzenie nr 46/99 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 1999 r.	Dziennik Urzędowy Województwa Bydgoskiego nr 1, poz.3 z 1965r. oraz Dziennik Urzędowy Wojewódz-twa Kujawsko-Pomorskiego Nr 19, poz. 117 z 1999 r	67 t	Łabiszyn Drogosław	1,53	Ls - grunt leśny niezalesiony do naturalnej sukcesji			Uwaga wg ogólna jak poz. 4
Razem obręb Łabiszyn						21,50				
Obręb Samostrzel										
4	1048	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	272 i	Nakło Nakło	0,21	E/Ł; porośn. wb - 80%			Różnica pow. 0,01ha między ewidencją gruntów, a rozporządzeniem nr 1/2004 - 22,92 ha wynika z: - różnicy między powierzchnią całkowitą działki, a przyjętą powierzchnią w zarządzeniu nr 1/2004. N-ctwo doprowadzi do zgodności wykaz użytków ekologicznych z ewidencją powszechną gruntów.
				j		0,84	E/Ł; porośn. wb - 90%			
				k		21,76	E/N; porośn. Brz, Ol II-III kl.w.; wb, szk., krusz - 100%			
				l		0,10*	E/Ls; Brz I kl.w.; ałyicza 50%			
						22,91				

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
5	1049	- " -	- " -	273 a	Nakło Nakło	-				Różnica pow. 6,69 ha między ewidencją powszechną gruntów a rozporządzeniem nr 1/2004 wynika z: - 273a: 6,76 ha - drzewostan I kl.w. o niewielkich walorach przyrodniczych - w tej pow. uwzgl. 0,07 ha z poz. 5. Uwaga ogólna jak poz. 4.
6	1050	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	273 b	Nakło Nakło	0,66	E/Ł; porośn. wb-10%			Różnica pow. 0,07 ha między ewidencją powszechną gruntów a rozporządzeniem nr 1/2004 - 1,34 ha wynika z: - przyjęcia niewłaściwej powierzchni w rozp. nr 1/2004 - pow. całkowita działki wynosi 1,27 ha. Uwaga ogólna jak poz. 4.
				c		0,61				
				R-m		1,27				
7	1051	- " -	- " -	274 a	Nakło Nakło	3,63	E/Ł; porośn. wb-10%			
				b		0,56				
				R-m		4,19				

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
8	1055	- " -	- " -	80A a	Sadki Borek	17,58	E/Ls; sukcesja porośn. Brz, Ol II kl.w.; wb - 80%			Różnica pow. 0,08 ha między ewidencją powszechną gruntów a rozporządzeniem nr 1/2004 - 19,87 ha wynika z: korekty powierzchni. Uwaga ogólna jak poz. 4.
				b		0,59	E/L; porośn. Brz, Ol II kl.w.			
				d		1,62	E/Ls - sukcesja; porośn. Brz, Ol II kl.w.; wb - 80%			
					R-m	19,79				
9	1056	- " -	- " -	82 j	Kcynia Nakło	0,10	E/Ls - sukcesja; porośn. wb - 100%			Uwaga ogólna jak poz. 4.
10	1057	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	120 f	Kcynia Tupadły	0,45	E/N - łożowisko; Ol III-IV kl.w.; wb - 20%			
11	1058	- " -	- " -	121 a	Kcynia Tupadły	2,31	E/N - bagna; porośn. Brz, Ol II-III kl.w.; wb, krusz - 90%			Uwaga ogólna jak poz. 4.
				b		0,50	E/Ls; porośn. Ol, Brz Os II-III kl.w.; bez c., wb, czm - 20%			
					R-m	2,81				

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	1059	- " -	- " -	206 i	Kcynia Tupadły	3,53	E/N; porośn. Ol IV kl.w. - ostoja ptaków			Różnice pow. 2,54 ha między ewidencją powszechną gruntów, a rozporządzeniem nr. 1/2004 - 0,99 ha wynika z błędnego przeniesienia powierzchni do rozporządzenia nr 1/2004; powierzchnia jest zgodna z ewidencją powszechną oraz Rozp. Woj. Bydg. nr 66 z dn. 24.12.1998r. Uwaga ogólna jak poz. 4.
13	1060	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	81 l	Kcynia Nakło	1,42	E/N; porośn. Ol, Brz II-III kl.w.; wb, krusz, bez c. - 70%			Różnica pow. 3,37 ha między ewidencją powszechną gruntów, a rozporządzeniem nr 1/2004 - 4,79 ha wynika z: - 81j - 1,85 ha, k - 1,50 ha (drzewostany I kl. wieku o niewielkich walorach przyrodniczych) oraz Linia energ./Ls - 0,02 ha. Uwaga ogólna jak poz. 4.

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Polożenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
14	1061	-"	-"	82 c d f g	Kcynia Nakło R-m	0,63 0,43 6,61 1,81 9,48	E/Ls - sukcesja; porośn. wb - 80% E/Ls - sukcesja; porośn. Ol III kl.w.; wb - 20% E/N; porośn. Ol, Brz I-III kl.w.; wb - 80% E/Ws; jezioro			Różnica pow. 2,05 ha między ewidencją powszechną gruntów, a rozporządzeniem nr 1/2004 - 11,53 ha wynika z: - 82b (drzewostany I kl. wieku o niewielkich walorach przyrodniczych). Uwaga ogólna jak poz. 4.
15	1062	-"	-"	82 k	Kcynia Nakło	0,77	E/N			
16	1063	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	82 r s	Kcynia Nakło R-m	1,14 0,35 1,49	E/L; porośn. Ol I-III kl.w; wb, krusz, bez c.-80% E/N; porośn. bez c., wb - 100%			
17	1064	-"	-"	82 n o p t w	Kcynia Nakło R-m	0,80 1,01 1,04 0,15 0,12 3,12	E/Ps E/R E/L E/N; porośn. Ol III kl.w; bez c., wb, ol - 60 % E/N			

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
18	1065	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	82A j k l m n o p r	Kcynia Nakło	0,09 0,10 0,11 0,20 0,16 0,86 0,14 0,39 2,05	E/R E/Ł E/N; bagno porośn. wb - 100% E/Ł E/N E/Ł E/R E/Ł			Różnica 0,03 ha między ewidencją powszechną gruntów, a rozporządzeniem nr 1/2004 - 2,08 ha wynika z ujęcia rowu jako Wp - 0,03 ha (wody płynące). Uwaga ogólna jak poz.4.
19	1066	- " -	- " -	82A d f g	Kcynia Nakło	0,18 0,53 0,14 0,85	E/R E/R E/Ps			
20	1067	- " -	- " -	83 c d	Kcynia Nakło	2,20 1,20 3,40	E/N; porośn. Ol, Brz II kl.w.; wb, bez c. - 70% E/Ls - siedlisko bagienne; Brz, Ol II-III kl.w.; wb, bez c., czm - 40%			Uwaga ogólna jak w poz.4.

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
21	1068	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	84 b	Kcynia Nakło	0,36	E/N; porośn. Brz, Os II-III kl.w.; wb, bez c., krusz - 30%			
22	1069	- " -	- " -	84 i j l h	Kcynia Nakło R-m	0,12 0,18 0,11 6,76 7,17	E/Ps; porośn. So II kl.w. E/L; porośn. Brz II kl.w.; wb - 30% E/Ps E/Ls - siedlisko bagienne; porośn. Ol, Wb, II-III kl.w. z sam.; krusz, os, czm, wb - 50%			Uwaga ogólna jak w poz.4.
Razem obręb Samostrzel						85,16				

Lp	Nr rejestru wojew.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. poz.	Położenie		Pow. ha	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenie	Zabiegi ochronne		Uwagi
				Oddz. Pododz.	Gmina Leśnictwo			projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Obwód Szubin										
23	1054	Rozporządzenie nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004r.	Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8, poz. 76 z dnia 5 lutego 2004 r.	1B i	Szubin Wieszki	1,92	E/Lz; porośn. Db X kl.w.; Db Jw, Wz, Lp, Gb, V kl.w.; bez c., lsz, głąg - 60%			Przyjęto powierzchnię i kontury wg Rozp. Woj. Bydg. nr 66 z 1998 r. ponieważ w rozporządzeniu nr 1/2004 zamieniono błędnie Lz na Ls, zmieniając o 0,01 ha powierzchnię. Uwaga ogólna jak poz. 3.
Razem obwód Szubin						1,92				
Ogółem Nadleśnictwo Szubin						108,58*				

* w tym 1,53 ha do przeklasyfikowania w ewidencji powszechnej na E/Ls) obwód Łabiszyn, oddz. 67t)

4.2.1.6. Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

4.2.1.6.1. Lista gatunków dziko występujących roślin i grzybów objętych ochroną oraz gatunków rzadkich na terenie Nadleśnictwa Szubin

Listy gatunków dziko występujących roślin i grzybów przyjęto na podstawie *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. nr 14, poz. 81 z 2012 r.) oraz *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną* (Dz. U. nr 168, poz. 1765 z 2004 r.) z podziałem na rośliny i grzyby objęte ochroną ścisłą i częściową oraz gatunki roślin rzadkich na obszarze **Nadleśnictwa Szubin** przedstawiono w poniższych zestawieniach.

Listy gatunków dziko występujących roślin i grzybów objętych ochroną oraz gatunków rzadkich na terenie Nadleśnictwa Szubin

Listy mchów i roślin naczyniowych

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3	4
	Mchy - Bryophyta				
	Gajnikowate - Hylocomiaceae				
1.	Gajnik Iśniący <i>Hylocomium splendens</i>	chr.cz.	–	–	–
2.	Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>	chr.cz.	–	–	–
	Bielistkowate (modrzaczkowate) - Leucobryaceae		–	–	–
3.	Bielistka (modrzaczek) siwa <i>Leucobryum glaucum</i>	chr.cz.	–	–	–
	Krótkoszowate - Brachytheciaceae				
4.	Dzióbkwiec Zetterstedta <i>Eurhynchium angustierete</i>	chr.cz.	–	–	–
	Płaskomerzykowate - Plagiomniaceae				
5.	Płaskomerzyk falisty <i>Plagiomnium undulatum</i>	–	–	–	–
	Płonnikowate - Polytrichaceae				
6.	Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>	chr.cz.	–	–	–
7.	Żurawiec falisty <i>Atrichum undulatum</i>		–	–	–
	Rokietowate - Hypnaceae				
8.	Mokradłoszka zaostrowana <i>Colliergonella cuspidata</i>	chr.cz.	–	–	–
	Torfowcowate - Sphgnaceae				
9.	Torfowce w tym:	chr.i chr.cz.	–	–	–
	Torfowiec kończysty <i>Sphagnum fallax</i>	chr.cz.	–	–	–
	Torfowiec magellański <i>Sphagnum magellanicum</i>	chr.	–	–	–

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3	4
	Widlozębowate - Dicranaceae				
10.	Widložąb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>	chr.cz.	–	–	–
	Paprotniki - Pteridophyta				
	Nasiężrzalowate - Ophioglossaceae				
11.	Nasiężrzał pospolity (2) <i>Ophioglossum vulgatum</i>	chr.	–	V	V
12.	Podęjżron księżycowy <i>Botrychium lunaria</i>	chr.	V	–	–
	Skrzypowate - Equisetaceae				
13.	Skrzyp zimowy <i>Equisetum hyemale</i>	–	–	–	–
	Paprotkowate - Polypodiaceae				
14.	Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	chr.	–	–	–
	Widłakowate - Lycopodiaceae				
15.	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	chr.	–	–	R
16.	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	chr.	–	–	R
	Nagozalażkowe - Pinophytina				
	Dwuliścienne - Magnoliopsida				
	Bobrkowate - Menyanthaceae				
17.	Bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i>	chr.cz.	–	–	–
	Dymnicowate - Fumariaceae				
18.	Kokorycz wątła <i>Corydalis intermedia</i>	–	–	–	R
19.	Kokorycz pusta <i>Corydalis cava</i>	–	–	R	–
20.	Kokorycz drobna <i>Corydalis pumila</i>	–	–	R	R
	Bodziszkowate - Geraniaceae				
21.	Bodziszek leśny <i>Geranium sylvaticum</i>	–	–	V	R
	Dzwonkowate - Campanulaceae				
22.	Dzwonek syberyjski (2) <i>Campanula sibirica</i>	chr.	–	–	V
	Goryczkowate - Gentianaceae				
23.	Goryczka wąskolistna (2) <i>Gentiana pneumonanthe</i>	chr.	E	–	E
	Sandałowcowate - Santalaceae				
24.	Leniec bezpodkwiatkowy (1) (2) <i>Thesium ebracteatum</i>	chr.	V	I	V
	Kokornakowate - Aristolochiaceae				
25.	Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i>	chr.cz.	–	–	–
	Rdestowate - Polygonaceae				
26.	Szczaw gajowy <i>Rumex sanguineum</i>	–	–	–	V

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3	4
	Szczeciowate - Dipsaceae				
27.	Driakiew wonna <i>Scabiosa canescens</i>	–	–	–	V
	Goździkowate - Caryophyllaceae				
28.	Goździk pyszny <i>Dianthus superbis</i>	–	V	V	V
29.	Wyżpin jagodowy <i>Cucubalus baccifer</i>	–	–	–	V
30.	Bniec czerwony <i>Melandrium rubrum</i>	–	–	–	–
31.	Muchotrzew solniskowy <i>Spergularia salina</i>	–	V	V	V
	Grzybieniowate - Nymphaeaceae		–	–	
32.	Grążel żółty <i>Nuphar luteum</i>	chr.cz.	–	–	–
33.	Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i>	chr.cz.	–	–	–
	Jaskrowate - Ranunculaceae		–	–	
34.	Zawilec wielkokwiatowy (2) <i>Anemone sylvestris</i>	chr.	–	–	–
35.	Pelnik europejski (2) <i>Trollius europeus</i>	chr.	–	V	V
36.	Przylaszczka pospolita (przylaszczka trojanek) <i>Hepatica nobilis</i>	chr.	–	–	–
37.	Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>	chr.	–	V	K
38.	Jaskier kaszubski <i>Ranunculus cassubicus</i>	–	–	V	K
39.	Sasanka łąkowa (2) <i>Pulsatilla pratensis</i>	chr.	–	–	V
40.	Sasanka zwyczajna (1), (2) <i>Pulsatilla vulgaris</i>	chr.	–	Ex	Ex
41.	Czerniec gronkowy <i>Actea spicata</i>	–	–	–	V
	Skalnicowate - Saxifragaceae				
42.	Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	chr.cz.	–	–	–
43.	Dziewięciornik błotny <i>Parnassia palustris</i>	–	–	–	–
	Różowate - Rosaceae				
44.	Wiązówka bulwkowa <i>Filipendula vulgaris</i>	–	–	–	–
45.	Krwiściąg lekarski <i>Sanquisorba officinalis</i>	–	–	–	–
	Lipowate - Tiliaceae				
46.	Lipa szerokolistna <i>Tilia plathyphyllos</i>	–	–	R	–
	Motylkowate - Fabaceae (Papilionaceae)				
47.	Koniczyna pagórkowa <i>Trifolium montanum</i>	–	–	–	–
	Szklakowate - Rhamnaceae				
48.	Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	chr.cz.	–	–	–
	Wawrzynkowate - Thymelaeaceae				
49.	Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	chr.	–	–	R

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3	4
	Fiolkowe - <i>Violaceae</i>					
50.	Fiołek mokradłowy (2)	<i>Viola stagnina</i>	chr.	–	–	–
51.	Fiołek przedziwny	<i>Viola mirabilis</i>	–	–	–	R
	Araliowate - <i>Araliaceae</i>					
52.	Bluszcz pospolity	<i>Hedera helix</i>	chr.cz.	–	–	–
	Wiązowate - <i>Ulmaceae</i>					
53.	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	–	–	–	–
54.	Wiąz pospolity (polny)	<i>Ulmus minor</i>	–	–	–	–
	Rosiczkowate - <i>Proseraceae</i>					
55.	Rosiczka okrągolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	chr.	V	V	V
	Wrzosowate - <i>Ericaceae</i>					
56.	Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	chr.	–	–	V
57.	Modrzewnica zwyczajna	<i>Andromeda polifolia</i>	–	–	–	V
58.	Żurawina błotna	<i>Oxycoccus palustris</i>	–	–	–	V
	Pierwiosnkowate - <i>Primulaceae</i>					
59.	Pierwiosnka lekarska	<i>Primula veris</i>	chr.cz.	–	–	–
60.	Mlecznik nadmorski	<i>Glaux maritima</i>	chr.	–	V	V
	Baldaszkowate - <i>Apiaceae</i>					
61.	Żebrzyca roczna	<i>Sesili annuum</i>	–	–	–	–
62.	Selernica żyłkowana	<i>Cnidium dubinum</i>	–	V	V	–
63.	Starodub łąkowy (1), (2)	<i>Ostericum palustre</i> (<i>Angelica palustris</i>)	chr.	V	–	E
64.	Gorysz siny	<i>Peucedanum cervaria</i>	–	–	–	V
65.	Koniopłoch łąkowy	<i>Silaum silaus</i>	–	–	V	V
66.	Jerzemiańka większa	<i>Astrantia maior</i>	–	–	V	R
	Tojeściowate - <i>Aselepiadaceae</i>					
67.	Ciemieżyk białokwiatowy	<i>Vincetoxum hirundinaria</i>	–	–	–	–
	Toinowate - <i>Apocyanaceae</i>					
68.	Barwinek pospolity	<i>Vinca minor</i>	chr.cz.	–	R	–
	Marzanowate - <i>Rubiaceae</i>					
69.	Przytulia (marzanka) wonna	<i>Galium odoratum</i>	chr.cz.	–	–	–
70.	Marzanka barwierska	<i>Asperula tinctoria</i>	–	–	–	V
	Trędownikowate - <i>Scrophulariaceae</i>					
71.	Przetacznik pagórkowaty	<i>Veronica teucrium</i>	–	–	–	–

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3	4
	Wargowe - Lamiaceae				
72.	Bukwica zwyczajna <i>Stachys (betonica) officinalis</i>	–	–	–	–
73.	Szałwia łąkowa <i>Salvia pratensis</i>	–	–	–	–
74.	Czyściec prosty <i>Stachys recta</i>	–	–	–	V
	Wierzbowate - Salicaceae				
75.	Wierzba borówkolistna (2) <i>Salix myrtylloides</i>	chr.	–	V	E
	Posłonkowate - Cistaceae				
76.	Posłonek rozesłany <i>Helianthemum nummularium</i>	–	–	–	–
	Przewiertniowate - Caprifoliaceae				
77.	Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	chr.cz.	–	–	–
	Szorstkolistne - Boraginaceae				
78.	Miodunka wąskolistna <i>Pulmonaria angustifolia</i>	–	–	R	–
	Złożone - Asteraceae (Compositae)				
79.	Dziewięciśl bezłodygowy <i>Carlina acaulis</i>	chr.	–	–	E
80.	Prosiennicznik plamisty <i>Hypochoeris maculata</i>	–	–	V	V
81.	Kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>	chr. cz.	–	–	–
82.	Okrzyn łąkowy <i>Laserpitium pruthenicum</i>	–	–	E	–
83.	Sierpik barwierski <i>Serratula tinctoria</i>	–	–	–	–
84.	Wężymord stepowy (2) <i>Scorzonera purpurea</i>	chr.	–	V	E
85.	Oman wierzbolistny <i>Inula salicina</i>	–	–	V	–
86.	Oman szorstki <i>Inula hirta</i>	–	–	V	V
87.	Pępawa różyczkolistna <i>Crepis praemorsa</i>	–	–	V	E
88.	Łopian gajowy <i>Arctium nemorosum</i>	–	–	–	R
89.	Ostrożeń bezłodygowy (krótkołodygowy) <i>Cirsium acaule</i>	–	–	R	–
	Krzyżowe - Brassicaceae				
90.	Żywiec cebulkowy <i>Dentaria bulbifera</i>	–	–	R	V
	Jednoliścienne - Monocotyledones				
	Amarylkowate - Amaryllidaceae				
91.	Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	chr.	–	R	J
	Liliowate - Liliaceae				
92.	Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	chr.	–	–	V
93.	Czosnek skalny <i>Allium senescens</i>	–	–	E	V
94.	Czosnek wężowy <i>Allium scorodoprasum</i>	–	–	R	–

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3	4
95.	Czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>	–	–	R	E
96.	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	chr.cz.	–	–	–
	Kosaćcowate - Iridaceae				
97.	Kosaciec syberyjski (2) <i>Iris sibirica</i>	chr.	–	V	E
	Trawy - Poaceae (Gramineae)				
98.	Stokłosa Benekena <i>Bromus Benekeni</i>	–	–	–	–
99.	Ostnica Jana (2) <i>Stipa joannis</i>	chr.	–	V	V
100.	Owsica łąkowa <i>Avenula pratensis</i>	–	–	R	R
101.	Strzęplica nadobna <i>Koeleria marcantha</i>	–	–	R	–
102.	Kłosownica pierzasta <i>Brachypodium pinnatum</i>	–	–	–	–
103.	Mannica odstająca <i>Puccinellia distans</i>	–	–	–	–
	Świbkowate - Juncaginaceae				
104.	Świbka morska - <i>Triglochin maritimum</i>	–	–	V	V
	Turzycowate - Cyperaceae				
105.	Wełnianka wąskolistna <i>Eriophorum angustifolium</i>	–	–	–	–
	Storczykowate - Orchidaceae				
106.	Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	chr.	–	–	–
107.	Gnieźnik leśny <i>Neotia nidus-avis</i>	chr.	–	R	E
108.	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis latifolia (helleborine)</i>	chr.	–	–	–
109.	Kruszczyk rdzawoczerwony <i>Epipactis atrorubens</i>	chr.	–	–	E
Lista grzybów i porostów					
	Grzyby - Fungi				
	Purchawkowate - Lycoperdaceae				
1.	Purchawica olbrzymia <i>Langemannia gigantea</i>	chr.	–	–	–
	Szmaciakowate - Sparassidaceae				
2.	Szmaciak gałęzisty (kozia broda) <i>Sparassis crispa</i>	chr.	–	–	–
	Sromotnikowate - Phallaceae				
3.	Sromotnik bezwstydnny <i>Phallus impudicus</i>	–	–	–	–
	Porosty - Lichenes				
4.	Płucnica islandzka <i>Cetraria islandica</i>	chr.cz.	–	–	–
5.	Chrobotek <i>Cladonia spp</i>	chr.cz.	–	–	–

W powyższych listach mających charakter przybliżony, zastosowano następujące oznaczenia:

1 - kategorie ochrony według *Rozporządzenia Ministra Środowiska* z dnia 5 stycznia 2012 r.

- chr. - gatunki objęte ochroną ścisłą,
- chr.cz. - gatunki objęte ochroną częściową
- bez oznaczenia - gatunki rzadkie
- (1) - gatunki, dla których nie stosuje się określonych w § 7 rozporządzenia odstępstw od zakazów
- (2) - gatunki wymagające ochrony czynnej

2 - kategorie zagrożenia według *Czerwonej listy roślin i grzybów Polski* (Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szelaż Z., Kraków. 2006).

- ***rośliny naczyniowe, wątrobowce, grzyby wielkoowocnikowe***

- EX - gatunki wymarłe i zaginione.
- E - gatunki wymierające – krytycznie zagrożone. Gatunki mocno zagrożone wymarciem, których przeżycie jest mało prawdopodobne, jeśli nadal będą działać czynniki zagrożenia.
- [E] - gatunki wymierające – krytycznie zagrożone. Gatunki silnie zagrożone wymarciem na izolowanych stanowiskach, poza głównym obszarem występowania.
- CR - gatunki krytycznie zagrożone.
- V - gatunki narażone. Gatunki zagrożone, które w najbliższej przyszłości przesunięta zostaną do kategorii wymierających – krytycznie zagrożonych, jeśli dalej działać będą czynniki zagrożenia.
- [V] - gatunki narażone. Gatunki zagrożone na izolowanych stanowiskach, poza głównym obszarem występowania.
- R - gatunki rzadkie – potencjalnie zagrożone. gatunki o ograniczonych zasięgach geograficznych, małych obszarach siedliskowych oraz występujące w dużym rozproszeniu. Należą tu gatunki określone jako LR – o małym zagrożeniu.

- ***porosty***

- RE - regionalnie wymarłe: gdy nie ma żadnej wątpliwości, że ostatni osobnik potencjalnie zdolny do reprodukcji w regionie wyginął lub znikł z regionu.
- CR - krytycznie zagrożone gdy wg najnowszych dostępnych danych znajduje się w sytuacji na granicy wymarcia w stanie dzikim.
- EN - wymierające: gdy wg najnowszych dostępnych danych znajduje się w sytuacji bardzo wysokiego ryzyka wymarcia w stanie dzikim.
- VU - narażone: gdy wg najnowszych dostępnych danych znajduje się w sytuacji wysokiego ryzyka wymarcia w stanie dzikim w regionie.
- NT - bliskie zagrożenia: gdy nie kwalifikuje się do gatunków zagrożonych (CR, EN, VU), jednak istnieją odpowiednie dane świadczące, że w regionie jego populacje są bliskie do zakwalifikowania do kategorii VU.
- LC - słabo zagrożone: gdy nie kwalifikuje się do gatunków zagrożonych, nadal jest częsty i rozprzestrzeniony w regionie.

- DD - niedostateczne dane: jest to kategoria zagrożenia CR, EN, VU lub małego ryzyka zagrożenia NT, LC gdy brak jest dostatecznych informacji aby bezpośrednio lub pośrednio określić ryzyko wymarcia jego populacji w regionie. Taksony zakwalifikowane do tej kategorii wymagają dalszych badań. Po zgromadzeniu odpowiednich danych może się okazać, że gatunki należące do tej kategorii zostaną umieszczone w grupie zagrożonych lub wymarłych.

3 - kategorie zagrożenia według *Czerwonej listy roślin ginących i zagrożonych w regionie kujawsko-pomorskim* (L. Rutkowski. 1997. Acta Universitatis Nicolai Copernici. Biologia L III. Supplement - Nauki matematyczno-przyrodnicze - Zeszyt 98. Szubin:

- Ex - wymarłe i prawdopodobnie wymarłe
E - wymierające
V - zagrożone
R - rzadkie
I - zagrożenie nieokreślone.

4. - kategorie zagrożenia według *Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*. Żukowski H., Jackowiak B. (red.) 1995. Prace Zakładu Taksonomii Roślin UAM. Poznań nr 3. Bogucki. Wydawnictwo Naukowe. Poznań.

- Ex - wymarłe, zaginione
E - wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem)
V - zagrożone
R - rzadkie
I - zagrożenie nieokreślone.
J - gatunki o nieokreślonym zagrożeniu
K - gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanych.

Powyższe listy opracowano na podstawie danych pierwotnego *Programu Ochrony Przyrody*, planów ochrony rezerwatów przyrody, danych planu urządzenia lasu, opracowania glebowo-siedliskowego oraz wybranej literatury naukowej dotyczącej danego obszaru.

Spośród występujących gatunków roślin i grzybów objętych ochroną oraz rzadkich w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin stwierdzono 34 gatunki objęte ochroną ścisłą, 23 ochroną częściową (wg *Rozporządzenia Ministra Środowiska* z dnia 9 lipca 2004 r.) oraz 57 gatunków rzadkich.

Na liście gatunków wpisanych do *Czerwonej listy roślin i grzybów* z 2006 r. znajduje się 8 gatunków.

Na liście gatunków wpisanych na *Czerwoną listę roślin ginących i zagrożonych w regionie kujawsko-pomorskim* wpisano 89 gatunków, a na liście *Ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego i Wielkopolski* 51 gatunków.

Spośród gatunków znajdujących się na liście *Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG* z 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywy siedliskowej) występuje leniec bezpodkwiatkowy.

Lokalizację chronionych i rzadkich gatunków mchów, roślin naczyniowych oraz grzybów i porostów przedstawiono poniżej:

4.2.1.6.2. Lista gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz zwierząt rzadkich występujących na terenie Nadleśnictwa Szubin

Listę gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową przyjęto na podstawie *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz.U. nr 22, poz. 237 poz. 1419 z 2011 r.)

Lista gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz zwierząt rzadkich występujących na terenie Nadleśnictwa Szubin

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3
Gromada: Pijawki - Hirudinea					
Rząd: Pijawki szczękowe - Gnathobdelinea					
1.	Pijawka lekarska (2)	<i>Hirudo medicinalis</i>	chr.	–	–
Gromada: Owady - Insecta					
Rząd: Chrząszcze - Coleoptera					
	Biegaczowate	Carabidae			
2.	Biegacze	<i>Carabus spp.</i>	chr.	–	–
	w tym:				
	Biegacz ogrodowy	<i>Carabus hortensis</i>	chr.	–	–
	Biegacz polny	<i>Carabus arvensis</i>	chr.	–	–
	Biegacz gajowy	<i>Carabus nemoralis</i>	chr.	–	–
	–	<i>Carabus clathratus</i>	chr.	–	–
	Biegacz granulowany	<i>Carabus granulatus</i>	chr.	–	–
	Biegacz fioletowy	<i>Carabus violaceus</i>	chr.	–	–
	Biegacz wręgaty	<i>Carabus cancellatus</i>	chr.	–	–
	Tęcznik liszkarz	<i>Calosama sycophanta</i>	chr.	–	–
	Biegacz gładki	<i>Carabus glabratus</i>	chr.	–	–
	Biegacz skórzasty	<i>Carabus coriaceus</i>	chr.	–	–
	Poświętnikowate	Scarabeidae			
3.	Kwietnica różówka	<i>Potosia cuprea</i>	–	–	–
	Kózkowate	Cerambycidae			
4.	Wonnica piżmówka	<i>Aromia moschata</i>	–	–	–
	Ogniczkowate	Pyrochroidae			
5.	Ogniczek większy	<i>Pyrochroa coccinea</i>	–	–	–

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3
Rząd: Motyle - <i>Lepidoptera</i>				
	Oczennicowate <i>Satyridae</i>			
6.	Polowiec szachownica <i>Melanargia galathea</i>	–	–	–
	Paziowate <i>Papilionidae</i>			
7.	Paź królowej <i>Papilio machaon</i>	–	–	–
	Rusalkowate (Południcowate) <i>Nymphalidae</i>			
8.	Przeplatka atalia <i>Melitaea athalia</i>	–	–	–
9.	Strzępotek ruczajnik <i>Coenonympha pamphilus</i>	–	–	–
	Modraszkiowate <i>Lycaenidae</i>			
10.	Modraszek wieszczek <i>Celastrina argiolus</i>	–	–	–
11.	Modraszek ikar <i>Polyommatus icarus</i>	–	–	–
12.	Czerwończyk żarek <i>Lycaena phlaes</i>	–	–	–
13.	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	chr.	LR	–
14.	Czerwończyk dukacik <i>Lycaena viriga aureae</i>	–	–	–
15.	Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	chr.	–	–
Rząd: Blonkoskrzydłe - <i>Hymenoptera</i>				
	Miesierkowate <i>Megachilidae</i>			
16.	– <i>Hoplitis claviventris</i>	–	–	–
	Lepiarkowate - <i>Colletidae</i>			
17.	– <i>Hylaeus cardioscopus</i>	–	–	–
18.	– <i>Hylaeus moricei luteifrons</i>	–	–	–
	Pszczolowate <i>Apidae</i>			
19.	Trzmiele <i>Bombus spp.</i>	chr. i	–	–
	w tym:	chr.cz.		
	Trzmiel różnobarwny <i>Bombus soroeenensis</i>	chr.	–	–
	Trzmiel kamiennik <i>Bombus lapidarius</i>	chr.cz.	–	–
	Trzmiel ziemny <i>Bombus terrestris</i>	chr.cz.	–	–
	Trzmiel tajgowy <i>Bombus jonellus</i>	chr.	–	–
	Trzmiel gajowy <i>Bombus lucorum</i>	chr.	–	–
	Trzmiel rudy <i>Bombus pascuorum</i>	chr.	–	–
	Trzmiel rudoszary <i>Bombus sylvarum</i>	chr.	–	–
	Trzmiel wschodni <i>Bombus semenoviellus</i>	chr.	–	–
	Trzmiel ogrodowy <i>Bombus hortorum</i>	chr.	–	–
	Trzmiel parkowy <i>Bombus hypnorum</i>	chr.	–	–

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3
	Trzmiel żółty	<i>Bombus muscorum</i>	chr.	–	–
	Trzmiel leśny	<i>Bombus pratorum</i>	chr.	–	–
	Trzmiel rudonogi	<i>Bombus ruderarius</i>	chr.	–	–
	Smuklikowate	<i>Helictidae</i>			
20.	–	<i>Evylaeus tarsatus</i>	–	–	–
	Mrówkowate	<i>Formicidae</i>			
21.	Mrówka rudnica	<i>Formica rufa</i>	chr.cz.	–	–
22.	Mrówka ćmawa	<i>Formica polyctena</i>	chr.cz.	–	–
Rząd: Muchówki - Diptera					
	Lwinkowate	<i>Stratiomyidae</i>			
23.	Zmrozeń (lwinka) kameleon	<i>Stratiomys chamaeleon</i>	–	–	–
	Rączycowate	<i>Tachnidae</i>			
24.	Rączyca	<i>Phasia barbifrons</i>	–	–	–
	Ścierwicowate	<i>Sarcophagidae</i>			
25.	–	<i>Hetopia argyrocephala</i>	–	–	–
	Plujkowate	<i>Calliphoridae</i>			
26.	–	<i>Calliphora subalpina</i>	–	–	–
27.	Plujka	<i>Pollenia renturi</i>	–	–	–
	Bzygowate	<i>Syrphidae</i>			
28.	Gnojka	<i>Eristalis pertinax</i>	–	–	–
Rząd: Pająki - Araneida					
	Krzyżakowate - Araneidae				
29.	Tyrzyk paskowany	<i>Argiope bruennichi</i>	–	–	–
Gromada: Ślimaki - Gastropoda					
Rząd: Trzonkoocznne - Stylommatophora					
	Ślimakowate	<i>Helicidae</i>			
30.	Ślimak winniczek	<i>Helix pomatio</i>	chr.cz	–	–
Gromada: Plazy - Amphibia					
Rząd: Plazy bezogonowe - Anura					
	Kumakowate	<i>Bombinatoridae</i>			
31.	Kumak nizinny (2)	<i>Bombina bombina</i>	chr.	–	E
	Ropuchowate	<i>Bufo</i>			
32.	Ropucha szara (2)	<i>Bufo bufo</i>	chr.	–	–

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3
33.	Ropucha zielona (2)	<i>Bufo viridis</i>	chr.	–	V
	Żabowate	Ranidae			
34.	Żaba moczarowa (2)	<i>Rana arvalis</i>	chr.	–	V
35.	Żaba jeziorkowa (2)	<i>Rana lessonae</i>	chr.	–	–
36.	Żaba trawna (2)	<i>Rana temporaria</i>	chr.	–	V
37.	Żaba wodna (2)	<i>Rana esculenta</i>	chr.	–	–
38.	Żaba śmieszka (2)	<i>Rana ridibunda</i>	chr.	–	E
	Rzekotkowate	Hylidae			
39.	Rzekotka drzewna (2)	<i>Hyla arborea</i>	chr.	–	V
Rząd: Płazy ogoniaste - Urodela					
	Salamandrowate	Salamandridae			
40.	Traszka zwyczajna (2)	<i>Triturus vulgaris</i>	chr.	–	V
41.	Traszka grzebieniasta (2)	<i>Triturus cristatus</i>	chr.	NT	V
Gromada: Gady - Reptilia					
Rząd: Łuskoskóre - Squamata					
	Jaszczurki właściwe	Lacertidae			
42.	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	chr.	–	–
	Padalcowate	Anguinae			
43.	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	chr.	–	V
	Węże właściwe	Colubridae			
44.	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	chr.	–	V
	Wężowate	Elaphidae			
45.	Żmija zygzakowata (2)	<i>Vipera berus</i>	chr.	–	V
Gromada: Ptaki - Aves					
Dodatkowe objaśnienia znaków użytych w poniższym zestawieniu:					
* - gatunek lęgowy					
*? - gatunek prawdopodobnie lęgowy					
Rząd: Perkozy - Podicipediformes					
46.*	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	chr.	–	–
47.*	Perkozek	<i>Podiceps ruficollis</i>	chr.	–	–
Rząd: Pełnopletwe - Pelecaniformes					
48.	Kormoran czarny (z wyjątkiem występującego na obszarach stawów rybnych uznanych za obręby hodowlane)	<i>Phalacrocorax carbo</i>	chr.cz.	–	–

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3
Rząd: Brodzące - Ciconiiformes					
49.*	Bocian biały (2)	<i>Ciconia ciconia</i>	chr.	–	–
50.*	Bocian czarny (1), (2)	<i>Ciconia nigra</i>	chr.	–	R
51.*	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	chr.cz.	–	–
Rząd: Blaszkodziobe - Anseriformes					
52.*	Cyranka (2)	<i>Anas querquedula</i>	chr.	–	–
53.*	Krakwa (2)	<i>Anas strepera</i>	chr.	–	R
54.*	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	chr.	–	–
55.	Łabędź czarnodzioby	<i>Cygnus columbianus</i>	chr.	–	–
Rząd: Jastrzębiowe - Accipitriformes					
56.*	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	chr.	LC	–
57.*	Błotniak stawowy (2)	<i>Circus aeruginosus</i>	chr.	–	V
58.*	Błotniak łąkowy (1), (2)	<i>Circus pygargus</i>	chr.	–	R
59.*	Jastrząb gołębiarz	<i>Accipiter gentilis</i>	chr.	–	V
60.*	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	chr.	–	V
61.*	Myszołów zwyczajny	<i>Buteo buteo</i>	chr.	–	–
62.*	Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	chr.	NT	V
63.*	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	chr.	NT	R
Rząd: Sokolowe - Falconiformes					
64.*	Kobuz (2)	<i>Falco subbuteo</i>	chr.	–	R
65.*	Pustułka (2)	<i>Falco tinnunculus</i>	chr.	–	V
Rząd: Żurawiowe - Gruiformes					
66.*	Derkacz (2)	<i>Crex crex</i>	chr.	–	–
67.*	Kokoszka (kurka) wodna	<i>Gallinula chloropus</i>	chr.	–	–
68.*	Kropiatka (2)	<i>Porzana porzana</i>	chr.	–	V
Rząd: Grzebiące - Galliformes					
69.	Przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>	chr.	–	E
70.*	Żuraw (2)	<i>Grus grus</i>	chr.	–	V
Rząd: Siewkowe - Charadriiformes					
71.*	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	chr.	–	V
72.*	Rycyk (1), (2)	<i>Limosa limosa</i>	chr.	–	R
73.*	Samotnik (1), (2)	<i>Tringa ochropus</i>	chr.	–	–
74.*	Kszyk (2)	<i>Gallinago gallinago</i>	chr.	–	V

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3
75.*	Kulik wielki (1), (2)	<i>Numenius arquata</i>	chr.	–	R
76.*	Dubelt (1), (2)	<i>Gallinago media</i>	chr.	–	–
Rząd: Gołębiowe - Columbiformes					
77.*	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	chr.	–	–
78.*	Siniak	<i>Columba oenas</i>	chr.	–	–
Rząd: Kukulkowe - Cuculiformes					
79.*	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	chr.	–	–
Rząd: Sowy - Strigiformes					
80.*	Pójdźka (2)	<i>Athene noctua</i>	chr.	E	–
81.*	Uszatka (Sowa uszata)	<i>Asio otus</i>	chr.	V	–
82.*	Puszczyk	<i>Strix aluco</i>	chr.	V	–
83.*	Sóweczka (1), (2)	<i>Glaucidium passerinum</i>	chr.	–	LC
Rząd: Jerzykowe - Apodiformes					
84.*	Jerzyk	<i>Apus apus</i>	chr.	–	–
Rząd: Lelkowe - Caprimulgiformes					
85.*	Lelek kozodój	<i>Caprimulgus europaeus</i>	chr.	–	R
Rząd: Kraskowe - Coraciiformes					
86.	Zimorodek (2)	<i>Alcedo atthis</i>	chr.	–	–
87.*	Dudek (2)	<i>Upupa epops</i>	chr.	–	–
Rząd: Dzięciołowe - Piciformes					
88.*	Krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>	chr.	–	–
89.*	Dzięcioł czarny (2)	<i>Dryocopus martius</i>	chr.	–	V
90.	Dzięcioł zielony (2)	<i>Picus viridis</i>	chr.	–	–
91.*	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopus major</i>	chr.	–	–
92.*	Dzięcioł średni (2)	<i>Dendrocopus medius</i>	chr.	–	–
93.*	Dzięciołek (dzięcioł mały)	<i>Dendrocopus minor</i>	chr.	–	–
94.*	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	chr.	–	–
Rząd: Wróblowe - Passeriformes					
95.*	Skowronek polny	<i>Alauda arvensis</i>	chr.	–	–
96.*	Skowronek borowy (lerka)	<i>Lulula arborea</i>	chr.	–	–
97.*	Dymówka	<i>Hirundo rusica</i>	chr.	–	–
98.*	Oknówka	<i>Delichon urbica</i>	chr.	–	–
99.*	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	chr.	–	–

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3
100.*	Świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>	chr.	–	–
101.*	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	chr.	–	V
102.*	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	chr.	–	–
103.*	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	chr.	–	–
104.*	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	chr.	–	–
105.*	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	chr.	–	–
106.*	Słowik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	chr.	–	–
107.*	Słowik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	chr.	–	–
108.*	Podróżniczek	<i>Luscinia svecica</i>	chr.	–	–
109.*	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	chr.	–	–
110.*	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	chr.	–	–
111.*	Pokląska	<i>Saxicola ruberta</i>	chr.	–	–
112.*	Kos	<i>Turdus merula</i>	chr.	–	–
113.*	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	chr.	–	E
114.*	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	chr.	–	–
115.*	Drozd śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	chr.	–	–
116.*	Droździk	<i>Turdus iliaecus</i>	chr.	–	–
117.*	Łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	chr.	–	–
118.*	Świerszczak	<i>Locustella naevia</i>	chr.	–	–
119.*	Strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>	chr.	–	–
120.*	Trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	chr.	–	–
121.*	Trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	chr.	–	–
122.*	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	chr.	–	–
123.*	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	chr.	–	–
124.*	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	chr.	–	–
125.*	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	chr.	–	–
126.*	Zniczek	<i>Regulus inicapilius</i>	chr.	–	–
127.*	Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	chr.	–	–
128.*	Muchołówka żałobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>	chr.	–	–
129.*	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>	chr.	–	–
130.*	Raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	chr.	–	V
131.*	Sikora uboga	<i>Parus palustris</i>	chr.	–	–
132.*	Sikora sosnówka	<i>Parus ater</i>	chr.	–	–

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3
133.*	Sikora modra (modraszka) <i>Parus caeruleus</i>	chr.	–	–
134.*	Sikora bogatka <i>Parus major</i>	chr.	–	–
135.*	Czarnogłówka <i>Parus montanus</i>	chr.	–	–
136.*	Sikora czubatka <i>Parus cristatus</i>	chr.	–	–
137.*	Kowalik <i>Sitta europaea</i>	chr.	–	–
138.*	Pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>	chr.	–	–
139.*	Pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>	chr.	–	–
140.*	Pokrzywnica <i>Prunella modularis</i>	chr.	–	–
141.*	Zaganiacz <i>Hippolais icterina</i>	chr.	–	–
142.*	Pieczęta <i>Sylvia curruca</i>	chr.	–	–
143.*	Pokrzewka ogrodowa (gajówka) <i>Sylvia borin</i>	chr.	–	–
144.*	Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>	chr.	–	–
145.*	Pokrzewka czarnołbista (kapturka) <i>Sylvia atricapilla</i>	chr.	–	–
146.*	Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	chr.	–	–
147.*	Remiz <i>Remiz pendulinus</i>	chr.	–	V
148.*	Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	chr.	–	–
149.*	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	chr.	–	–
150.*	Srokosz <i>Lanius excubitor</i>	chr.	–	–
151.	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	chr.	–	–
152.*	Sroka <i>Pica pica</i>	chr.cz.	–	–
153.*	Gawron <i>Corvus frugilegus</i>	chr.cz.	–	–
154.*	Kawka <i>Corvus monedula</i>	chr.	–	–
155.*	Wrona siwa <i>Corvus corone cornix</i>	chr.cz.	–	–
156.*	Kruk <i>Corvus corax</i>	chr.cz.	–	–
157.*	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	chr.	–	–
158.*	Wróbel <i>Passer domesticus</i>	chr.	–	–
159.*	Mazurek <i>Paser montanus</i>	chr.	–	–
160*	Zięba jer <i>Fringilla coelebs</i>	chr.	–	–
161.*	Kulczyk <i>Serinus serinus</i>	chr.	–	–
162.	Jemiołuszka <i>Bombycilla garullus</i>	chr.	–	–
163.*	Dzwoniec <i>Carduelis chloris</i>	chr.	–	–
164.*	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>	chr.	–	–
165.*	Czyż <i>Carduelis erythrinus</i>	chr.	–	–

Lp	Wyszczególnienie		1	2	3
166.*	Makolągwa	<i>Carduelis cannabina</i>	chr.	–	–
167.*	Dziwonia	<i>Carpodacus erythrinus</i>	chr.	–	–
168.*	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	chr.	–	LR
169.*	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	chr.	–	–
170.*	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	chr.	–	–
171.*	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	chr.	–	–
172.*	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	chr.	–	–
173*	Ortolan	<i>Emberiza hortulana</i>	chr.	–	–
174.*	Białorzytka	<i>Oenanthe oenanthe</i>	chr.	–	–
175.*	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	chr.	–	–
176.*	Dzierlatka	<i>Galeriola cristeta</i>	chr.	–	V
Rząd: Owadożerne - <i>Insectivora</i>					
	Jeżowate	<i>Erinaceidae</i>			
177.	Jeż wschodni (2)	<i>Erinaceus concolor</i>	chr.	–	–
	Kretowate	<i>Talpidae</i>			
178.	Kret z wyjątkiem występującego na terenie ogrodów, upraw ogrodniczych, szkólek, lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych	<i>Talpa europaea</i>	chr.	–	–
	Ryjówkowate	<i>Soricidae</i>			
179.	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>	chr.	–	–
180.	Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>	chr.	–	–
Rząd: Nietoperze - <i>Chiroptera</i>					
181.	Nocek rudy (2)	<i>Myotis daubentoni</i>	chr.	–	V
182.	Nocek Natterera (2)	<i>Myotis nattereri</i>	chr.	–	V
183.	Karlik większy (2)	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	chr.	–	V
184.	Borowiec wielki (2)	<i>Nyctalus noctula</i>	chr.	–	V
185.	Gacek brunatny (wielkouch) (2)	<i>Plecotus auritus</i>	chr.	–	V
Rząd: Gryzonie - <i>Rodentia</i>					
	Wiewiórkowate	<i>Sciuridae</i>			
186.	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	chr.	–	–
	Bobrowate	<i>Castoridae</i>			

Lp	Wyszczególnienie	1	2	3
187.	Bóbr europejski <i>Caster fiber</i>	chr.cz.	–	–
	Myszowate <i>Muridae</i>			
188.	Badyłarka <i>Micromys minutus</i>	chr.cz.	–	–
189.	Karczownik ziemnowodny (z wyjątkiem występującego na terenie sadów, ogrodów oraz upraw leśnych) <i>Arvicola terrestris</i>	chr.cz.	–	–
190.	Mysz zaroślowa <i>Apodemus sylvaticus</i>	chr.cz.	–	–
Rząd: Drapieżne - Carnivora				
	Psowate <i>Canidae</i>			
191.	Wilk <i>Canis lupus</i>	chr.cz.	–	R
	Łasicowate <i>Mustelidae</i>			
192.	Łasica – łaska <i>Mustela nivalis</i>	chr.	–	–
193.	Wydra z wyjątkiem występującej na terenie stawów rybnych, uznanych za obręby hodowlane. <i>Lutra lutra</i>	chr.cz.	–	V
194	Gronostaj <i>Mustela erminea</i>	chr.	–	R?

W powyższym zestawieniu zastosowano następujące oznaczenia:

- kategorie ochrony wg *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. – 1*
- chr. - gatunki objęte ochroną ścisłą
- chr. cz. - gatunki objęte ochroną częściową
- bez oznaczenia - gatunek rzadki
- (1) - gatunki, dla których nie stosuje się określonych w § 8 powyższego rozporządzenia odstępstw od zakazów.
- (2) - gatunki zwierząt wymagające ochrony czynnej.
- kategorie zagrożenia wg *Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Kręgowce i Bezkręgowce – 2*
- EXP - gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe (Kręgowce)
- EX - gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe (Bezkręgowce)
- CR - gatunki skrajnie zagrożone i ginące
- EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone wyginięciem
- VU - gatunki wysokiego ryzyka narażone na wyginięcie
- NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia (Kręgowce)
- LR - gatunki niższego ryzyka nie wykazującego większego regresu (Bezkręgowce)
- LC - gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nie należące do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie lub czasowo zwiększające swój stan posiadania, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwo zaznaczające się i nietrwale.

– kategorie zagrożenia wg *Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w regionie kujawsko-pomorskim – 3*

- EX - gatunki prawdopodobnie zanikłe
- E - gatunki ginące (znikające)
- V - gatunki narażone na wyginięcie
- R - gatunki rzadkie

Gatunki zwierząt pogrupowano w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:

- czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy gromad i rzędów,
- czcionką zwykłą pogrubioną wyróżniono nazwy rodzin.

Nazwy łacińskie gatunków zwierząt wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

Spośród gatunków zwierząt objętych ochroną oraz rzadkich występujących na obszarze **Nadleśnictwa Szubin** 175 gatunków objętych jest ochroną ścisłą, 17 ochroną częściową (wg *Rozporządzenia Ministra Środowiska* z dnia 12 października 2011 r.) oraz 22 gatunki to gatunki rzadkie (lista ma charakter szacunkowy).

Na liście gatunków wpisanych do *Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Kręgowce i Bezkręgowce* z 2001 i 2005 r. znajduje się 8 gatunków.

Na liście gatunków wpisanych na *Czerwoną listę zwierząt ginących i zagrożonych w województwie kujawsko-pomorskim* znajduje się 45 gatunków.

Do gatunków ptaków (gatunki o znaczeniu europejskim) znajdujących się w *Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG* w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. dyrektywa ptasia) należą następujące gatunki występujące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa:

Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>
Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>
Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>
Błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>
Derkacz	<i>Crex crex</i>
Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>
Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>
Łabędź czarnodzioby	<i>Cygnus columbianus</i>
Żuraw	<i>Grus grus</i>
Dubelt	<i>Gallinago media</i>
Lelek kozodój	<i>Caprimulgus europaeus</i>
Jerzyk	<i>Apus caffer</i>

Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>
Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>
Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>
Skowronek borowy (lerka)	<i>Lullula arborea</i>
Świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>
Gąsior	<i>Lanius collurio</i>
Podróżniczek	<i>Luscinia svecica</i>
Pokrzewka jarzębata	<i>Silvia nisoria</i>
Ortolan	<i>Emberiza hortulana</i>

Do gatunków zwierząt znajdujących się w *Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43 EWG* w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywa siedliskowa) należą:

Wilk	<i>Canis lupus</i>
Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>
Wydra	<i>Lutra lutra</i>
Mopek	<i>Barbastella barbastellus</i>
Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>
Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>
Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>
Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>
Barczatka kataks	<i>Eriogaster catax</i>
Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>

Ochrona powyższych gatunków, będących przedmiotem zainteresowania *Wspólnoty*, wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony. Dla gatunków zwierząt: pachnicy dębowej oraz barczatki kataks, w planie urządzenia lasu obszary leśne będące ich miejscem bytowania określono jako "OSTOJA" i zaliczono do gospodarstwa specjalnego.

4.2.1.7. Wstępna propozycja utworzenia Pałuckiego Parku Krajobrazowego

Lokalne środowiska ekologiczne proponują utworzenie **Pałuckiego Parku Krajobrazowego** (część w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin).

Obszar zaproponowany wstępnie do objęcia ochroną w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin wyznaczono na bazie istniejących obszarów chronionego krajobrazu - *Jezior Żnińskich* oraz *Jezior Żędowskich*.

Na rzeźbę omawianego obszaru największy wpływ wywarł lądolód w fazie poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, a formy rzeźby terenu związane są z fazą recesyjną lądolodu i są to na omawianym obszarze: moreny czołowe, wysoczyzny morenowe, rynny glacialne i subglacialne z wypełniającymi je jeziorami, a także rozległe powierzchnie wilgotnych łąk, szuwarów zalegających na dnie doliny Noteci oraz towarzyszące jeziora w rynn timer żnińskiej.

Głównymi ciekami wodnymi omawianego obszaru w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa są: Gąsawka, Noteć i Czarny Rów (dorzecze Warty); charakterystycznymi elementami krajobrazu są liczne jeziora, z których największe to: Dobrylewskie, Sobiejuskie, Żędowskie, Wąsoskie, Gąbińskie w rynn timer żnińskich oraz Wolickie w rynn timer wójcińsko-chomiąskiej.

Obszar ten należy do obszarów o najniższych opadach w Polsce.

Oprócz walorów krajobrazowych, kulturowych i historycznych szata roślinna jest również jednym z głównych walorów omawianego obszaru.

4.2.2. Walory przyrodniczo-leśne

Dane dotyczące morfologii, utworów geologicznych oraz gleb podano w podrozdziałach 1.3.3., 1.3.4. *Opisu ogólnego*.

4.2.2.1. Szata roślinna

W określeniu szata roślinna zawarte są dwa pojęcia: flory i roślinności.

Szata roślinna jako układ dynamiczny na obszarze Polski jest stosunkowo młoda, wykształciła się bowiem w epoce polodowcowej w okresie holocenu. Ulegała ona przeobrażeniom antropogenicznym od chwili pojawienia się na tych ziemiach ludności rolniczej (od neolitu). Przeobrażenia te nasiliły się od schyłku średniowiecza (wylesienia pod uprawy rolnicze szczególnie w dolinach rzek) i w wiekach XIX–XX osiągnęły niespotykane dotychczas tempo.

W ogólnym ujęciu pod pojęciem **flory** rozumiemy ogół gatunków roślinnych występujących spontanicznie tj. dziko rosnących lub zdiczałych na określonym obszarze,

natomiast **roślinność** to ogół zbiorowisk roślinnych tworzonych przez zgrupowania gatunków, między którymi zachodzą różnorodne powiązania.

4.2.2.1.1. Flora

Najważniejsze cechy i właściwości flory m.in. bogactwo gatunkowe, częstość występowania gatunków, struktura systematyczna, zróżnicowanie geograficzno-historyczne, struktura biologiczna, zróżnicowanie biocenotyczne wykształcone zostały w okresie holoceniowym i związane były z przemianami klimatycznymi i związanym z nimi migracjami roślin.

Na współczesną florę omawianego obszaru składa się wiele elementów geograficznych np.: borealny, środkowoeuropejski, atlantycki, śródziemnomorski. Spośród wymienionych elementów najliczniejszą grupę stanowią gatunki elementu borealnego i środkowoeuropejskiego, który reprezentują na omawianym obszarze m. in. sosna pospolita, brzoza brodawkowata, dęby szypułkowy i bezszypułkowy, olsza czarna, lipa drobnolistna, klon zwyczajny, jesion wyniosły, grab pospolity, wiele krzewów i roślin zielnych jak np. leszczyna, konwalia majowa i in.

Szata roślinna omawianego obszaru zdominowana jest przez bory sosnowe występujące na piaszczystych terasach często zwydmionych, a inne zbiorowiska leśne np. grądy, łągi olszowo-jesionowe spotykane są na wysoczyznach morenowych i w dolinach rzek. Rozległe partie dolin rzecznych przekształcone zostały w łąki, a suche zbocza parowów to siedliska muraw kserotermicznych.

Gospodarka człowieka zmieniła pierwotny obraz szaty roślinnej, a ogół oddziaływań człowieka na środowisko przyrodnicze określa się pojęciem antropopresji.

Współczesne oraz historyczne przeobrażenia szaty roślinnej zachodzące pod wpływem człowieka określa się synantropizacją, a w odniesieniu do flory proces ten polega na ustępowaniu gatunków rodzimych lub od dawna zdomowionych i zastępowaniu ich przez gatunki miejscowego pochodzenia o dużych możliwościach adaptacyjnych, a przede wszystkim przez rośliny obcego pochodzenia.

Cenne gatunki flory rodzimej utrzymują się wyłącznie w zbiorowiskach zbliżonych do naturalnych, stąd wynika konieczność zachowania tych siedlisk.

Flora omawianego obszaru mimo silnego przeobrażenia nadal zawiera cenne gatunki o najwyższej randze w skali kraju wpisanych na *Czerwoną listę roślin i grzybów Polski* np. goździk pyszny, kokorycz pusta i drobna, rosiczka okrągłolistna, starodub łąkowy, leniec bezpodkwiatkowy, muchokrzew solniskowy, świbka morska, mlecznik nadmorski, ostnica Jana i in.

Najcenniejsze fragmenty drzewostanów pod względem przyrodniczym znajdują się w rezerwach przyrody, dolinach rzek, w strefie zboczowej Doliny Noteci i Pojezierza

Krajeńskiego. W planie urządzenia lasu zostały ujęte jako rezerwaty przyrody, lasy glebochronne lub wodochronne.

Obszar Nadleśnictwa Szubin wg podziału Polski na jednostki geobotaniczne J.M. Matuszkiewicza na podstawie zróżnicowania potencjalnej roślinności naturalnej podano w podrozdziale 1.3.1.

Potencjalna roślinność naturalna wyraża stan graniczny tendencji sukcesyjnych roślinności zgodnych z obecnymi warunkami środowiska fizyczno-geograficznego i pośrednio informuje o jego potencjale ekologicznym.

Dominującą potencjalną roślinność naturalną omawianego obszaru wg J. M. Matuszkiewicza stanowi subkontynentalny grąd środkowoeuropejski; w dolinach rzek występują łągi olszowe, jesionowo-olszowe, i łągi jesionowo-wiązowe (np. w istniejących rezerwach przyrody), a na terasach rzecznych bory sosnowe.

Roślinność aktualna (rzeczywista) jest nie tylko wyrazem przestrzennej mozaiki fizyczno-geograficznych warunków siedliskowych, ale przede wszystkim wynikiem trwającej wiele wieków działalności ludzkiej. Na proces synantropizacji szaty roślinnej składają się różne formy bezpośredniego i pośredniego oddziaływania człowieka na środowisko przyrodnicze, których istotą wg J.B. Falińskiego są następujące zmiany we florze i roślinności:

- "eurotopizacja, tj. zastępowanie składników o wąskiej amplitudzie ekologicznej przez składniki o szerokiej skali możliwości życiowych,
- kosmopolityzacja, tj. zastępowanie składników o ograniczonych zasięgach przez składniki o zasięgach bardzo obszernych,
- alochtonizacja, tj. zastępowanie składników miejscowych przez składniki obce,
- dyferencjacja i komplikacja, tj. zastępowanie układów stosunkowo nielicznych, lecz dobrze zrównoważonych, przez układy znacznie liczniejsze, lecz słabo zrównoważone oraz bardziej skomplikowane i niejednorodne pod względem genetycznym, dynamicznym i historyczno-geograficznym".

Według J. B. Falińskiego synantropizacja osiąga najwyższy stopień (forma hiperantropogeniczna), gdy działalność człowieka wprowadza do środowiska siły lub substancje nieznanne w wolnej przyrodzie lub występujące w niej w ilości dużo mniejszej np. chemizacja środowiska, stała emisja ciepła i zanieczyszczeń, promieniowanie radioaktywne i elektromagnetyczne, superurbanizacja, tworzenie nowych postaci organizmów przez inżynierię genetyczną, itp.

Spośród zbiorowisk roślinnych najbardziej naturalny charakter zachowały zbiorowiska wodne i bagienne, w dalszej kolejności torfowiskowe najmniej natomiast zbiorowiska łąkowo-pastwiskowe; lasy zajmują stanowisko pośrednie.

Gatunki roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową oraz roślin i gatunków rzadkich przedstawiono w podrozdziale 4.2.1.6.1.

4.2.2.1.2. Charakterystyka wybranych zbiorowisk roślinnych

Zbiorowiska leśne

Lasy nadleśnictwa leżą m.in. w zasięgu naturalnego występowania następujących drzew leśnych: sosna pospolita, brzoza brodawkowata, brzoza omszona, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, grab zwyczajny, jesion wyniosły, klon polny, lipa drobnolistna, olsza czarna, wiąz szypułkowy.

Poniżej przedstawiono ważniejsze jednostki syntaksonomiczne (J.M. Matuszkiewicz. 2008) fitocenoz leśnych najczęściej występujących na obszarze Nadleśnictwa Szubin:

- Klasa: *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. in Br.-Bl.et al. 1939 (bory i bory mieszane)
Rząd: *Picetalia abietis* Pawł. in Pawł. & al. 1928 (= *Vaccinio-Piceetalia* Br.-Bl.1939)
Związek: *Dicrano-Pinion* W. Mat. 1939 (bory sosnowe)
Zespół: *Peucedano-Pinetum* Mat. (1962) 1973 - subkontynentalny bór świeży
Zespół: *Quercu roboris-Pinetum* (W.Mat. 1981) j.Mat.1988 - subkontynentalny bór mieszany
Klasa: *Quercetea robori-petraeae* Br.-Bl.et Tx 1943 - atlantyckie lasy acidofilne
Rząd: *Fagetalia silvaticae* Pawł. 1928
Związek: *Carpinion betuli* Issler. 1931 em. Oberd. 1953 (lasy grądowe)
Zespół: *Galio-Carpinetum* Tracz 1962. - grąd środkowoeuropejski
Związek: *Alno-Padion* Knapp 1942 = *Alno-Ulmion* Br.-Bl. et Tx 1943
Zespół: *Ficario-Ulmetum minoris* (dawniej *campestris*) Knapp 1942 em. J.Mat. 1976 - łąg
jesionowo-wiązowy
Zespół: *Circaeo-Alnetum* Oberd. 1953 - *Fraxino-Alnetum* W. Mat. 1952 - łąg jesionowo-
olszowy
Klasa: *Alnetea glutinosae* Br. Bl. & Tx. 1943
Rząd: *Alnetalia glutinosae* R. Tx. 1937
Związek: *Alnion glutinosae* (Malcnit 1929). Meijer Drees 1936
Zespół: *Ribesio nigri-Alnetum* Sol.-Górn. (1975) 1987 - ols porzeczkowy

Krótką charakterystyką dominujących zbiorowisk leśnych przedstawia się następująco:

***Peucedano-Pinetum* - Subkontynentalny bór świeży**

Subkontynentalny bór świeży *Peucedano-Pinetum* jest najczęściej występującym zbiorowiskiem. W jego drzewostanie panuje sosna pospolita *Pinus silvestris*, a w podszyciu jałowiec pospolity *Juniperus communis*. Gatunkami typowymi dla borów są borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea*, borówka czernica *Vaccinium myrtillus* i pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*. Dno opisywanego boru podszyte jest zwartym kobiercem mchów, utworzonym głównie przez rokiety pospolity *Entodon schreberi*, widłoząb falisty *Dicranum undulatum*.

Peucedano-Pinetum rozwija się w warunkach boru świeżego Bśw1.

***Quercu roboris-Pinetum* - Subkontynentalny bór mieszany**

W naturalnych płatach boru mieszanego drzewostan współtworzą dąb szypułkowy *Quercus robur* i sosna zwyczajna, z domieszką brzozy brodawkowatej. Przeważnie jednak na terenie Nadleśnictwa Szubin dąb występuje w dolnych warstwach lasu. W podszyciu najczęściej rośnie kruszyna, jarzab pospolity i jałowiec pospolity.

W runie boru mieszanego obok gatunków borowych występują rośliny o szerszej amplitudzie ekologicznej np. trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum* i inne.

***Galio-Carpinetum* - Grąd środkowoeuropejski**

W lasach Nadleśnictwa Szubin najlepiej zachowane siedliska grądu środkowoeuropejskiego występują w rezerwach przyrody *Borek i Ostrów w Pszczółczynie*, tworzą przede wszystkim siedliskowy typ lasu - Lśw. Drzewostany naturalnych płatów *Gailio - Carpinetum* są wielogatunkowe. Górną warstwę drzewostanu tworzą dęby szypułkowy i bezszypułkowy, lipa drobnolistna i grab zwyczajny z domieszką brzozy brodawkowatej, jaworu, a dolną grab zwyczajny z domieszką lipy drobnolistnej, klonu zwyczajnego, brzozy brodawkowatej i in. W podszyciu występuje często leszczyna, trzmielina europejska oraz podrosty wyżej wymienionych drzew.

Z roślin runa optymalne warunki do rozwoju znajdują m. in. gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, marzanka wonna *Asperula odorata*, miodunka inna *Pulmonaria obscura*, przyłaszczka pospolita *Hepatica nobilis*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, zawilec gajowy *Anemone nanorosa*, i in.

W monokulturach sosny potencjalne zbiorowiska grądowe rozpoznaje się na podstawie dużego udziału gatunków nitrofilnych jak np. pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, sałatnik leśny *Mycelis muralis*, bodziszek cuchnący *Geranium Robertianum*, przytulia czepna *Galium aparine*, a także m.in. jeżyna *Rubus plicatus*.

Ficario-Ulmetum campestris (Ficario-Ulmetum minoris) - Łęg jesionowo-wiązowy

Łęgi jesionowo-wiązowe najlepiej zachowały się w rezerwacie *Grocholin*.

Drzewostan *Ficario-Ulmetum campestris* jest zwykle dwuwarstwowy. Budują go jesion wyniosły, wiąz polny *Ulmus campestris*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, olsza czarna *Alnus glutinosa* i klon jawor *Acer pseudoplatanus*. W podszytcie występują: dereń świdwa, czeremcha zwyczajna, trzmielina europejska, leszczyna, bez czarny i chmiel zwyczajny.

Wczesna wiosną w najbardziej naturalnych płatach w warstwie zielnej panuje ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, ziółc żółta *Gagea lutea*, a później - podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, kuklik pospolity *Geum urbanum*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, jasnota plamista *Lamium maculatum* i jeżyna popielica *Rubus caesius*.

Circaeo-Alnetum (Fraxino-Alnetum) - Łęg jesionowo-olszowy

Zespół łęgu jesionowo-olszowego rozwija się nad ciekami wodnymi, w pobliżu jezior i wokół zabagnień. Występuje fragmentarycznie m.in. w rezerwatach *Borek*, *Grocholin*, *Ostrów w Pszczółczynie*.

Drzewostan w omawianym łęgu tworzy głównie olsza czarna, nieraz z domieszką jesionu i brzozy omszonej. W podszytcie najczęściej rośnie czeremcha zwyczajna *Prunus padus*, bez czarny *Sambucus nigra* i chmiel zwyczajny. W wielopoziomowym runie zwykle występują: śledzienica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, przytulia czepna *Galium aparine*, czartawa pospolita *Circaea alpina*, kuklik zwyczajny *Geum urbanum*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum* i wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*.

Ribeso nigri-Alnetum - Ols porzeczkowy

Podtopione lasy z panującą olszą czarną - olsy rozwijają się one w postaci zespołu olsu porzeczkowego *Ribeso nigri-Alnetum*. Jego płaty występują w dolinach rzek oraz wokół lokalnych zabagnień lub wykształciły się wśród silnie podtopionych torfowisk.

Warstwę drzew w omawianym zbiorowisku tworzy olsza czarna *Alnus glutinosa*. W domieszce rosną niekiedy wierzby drzewiaste. Podszyt tworzą wierzby, kruszyna i podrost olszy czarnej. W runie dominują rośliny olsowe i szuwarowe oraz przechodzące z higrofilnych łąk.

W obserwowanych płatach zachował się mozaikowy charakter runa leśnego. Pomiedzy kępami drzew skupiają się rośliny miejsc silnie zabagnionych (szuwarowe, olsowe, łąkowe, a wokół drzew, słabiej znoszące podtopienie - gatunki łęgowe, grądowe i nitrofilne).

Zbiorowiska nieleśne

Duży obszar dolin rzecznych, charakterystyczny dla omawianego obszaru posiada szczególne znaczenie dla nieleśnych zbiorowisk roślinnych wykształcających się w zależności od poziomu zalegania wód gruntowych. Na obszarze nadleśnictwa występują m.in. następujące zbiorowiska:

Klasa: *Molinio-Arrhenatheretea*

Rząd: *Arrhenatheretalia*

Związek: *Arrhenatherion elatioris*

Zespół: *Arrhenatheretum elatioris* - łąka rajgrasowa

Zespół: *Poa pratensis* - *Festuca rubra* - zbiorowisko wiechliny łąkowej i kostrzewy czerwonej

Zbiorowiska te zajmują umiarkowanie wilgotne wyniesienia terenu np. na obszarach Natura 2000 Lisi Kąt. Płaty tej roślinności są często zniekształcone wskutek wcześniejszego użytkowania - koszenia lub wypasania; potencjalnym zagrożeniem dla tych łąk jest nawożenie, zaniechanie użytkowania.

Klasa: *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*

Rząd: *Caricetalia davallianae*

Związek: *Caricion davallianae*

m.in. **Zespół** *Valeriano-Caricetum flavae* – mielca kozłkowo-turzycowego

Zbiorowisko *Schoenus ferrugineus* - mechowisko złocięcowe źródliskowe.

Zbiorowiska powyższe wykazują wysoki stopień przekształcenia. Mechowiska często zarastają krzewami i drzewami, czyli zagrożeniem dla nich jest zaprzestanie użytkowania i zarośnięcie przez gatunki drzewiaste i krzewiaste. Występują m.in. na obszarach Natura 2000 *Lisi Kąt* oraz *Równina Szubińsko-Łabiszyńska*.

4.2.2.1.3. Chronione siedliska przyrodnicze

Typy chronionych siedlisk przyrodniczych położonych na obszarach Natura 2000 zinwentaryzowanych w ramach *Powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w latach 2006–2007* – na podstawie *Decyzji nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25.07.2006 r.* – przedstawiają się następująco (powierzchnie skorygowane w trakcie prac urzędniowych w wyniku korekty granic wyłączeń):

Lp	Nazwa siedliska przyrodniczego	Kod siedliska przyrodniczego	Powierzchnia (ha) wg stanu zachowania				
			A	B	C	Bez określenia stanu zachowania	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Łabiszyn							
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galia - Carpinetum</i> <i>Tilio-Carpinetum</i>	9170	8,85	–	–	–	8,85
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> ; olsy źródłiskowe	91E0	32,92	3,94	18,35	–	55,21
Razem leśne siedliska przyrodnicze			41,77	3,94	18,35	–	64,06
1.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatoris</i>	6510	–	–	–	7,23	7,23
Razem nieleśne siedliska przyrodnicze			–	–	–	7,23	7,23
Ogółem obręb Łabiszyn			41,77	4,35	18,35	7,23	71,70
Obręb Samostrzel							
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galia - Carpinetum</i> <i>Tilio-Carpinetum</i>	9170	17,06	8,43	20,35	–	45,84
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> ; olsy źródłiskowe	91E0	51,48	64,26	30,23	–	145,97
3.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario Ulmetum</i>	91F0	25,63	19,69	28,88	–	74,20
Razem leśne siedliska przyrodnicze			94,17	92,38	79,46	–	266,01
1.	Ziołorośla górskie <i>Adenostylion alliariae</i> Ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i>	6430	0,63	–	–	–	0,63
2.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatoris</i>	6510	0,10	–	4,92	17,29	22,31
3.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	20,08	4,83	–	2,06	23,97

Lp	Nazwa siedliska przyrodniczego	Kod siedliska przyrodniczego	Powierzchnia (ha) wg stanu zachowania				
			A	B	C	Bez określenia stanu zachowania	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8
Razem nieleśne siedliska przyrodnicze			20,81	4,83	4,92	19,35	49,91
Ogółem obręb Samostrzel			114,98	97,21	84,38	19,35	318,92
Obręb Szubin							
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio - Carpinetum Tilio-Carpinetum</i>	9170	–	7,60	–	–	7,60
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae;</i> olsy źródłiskowe	91E0	6,53	–	0,23	–	6,76
3.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario Ulmetum</i>	91F0	–	2,06	4,92	–	6,98
4.	Śródładowy bór chrobotkowy <i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać - <i>Peucedano Pinetum</i>	91T0	–	–	–	–	–
Razem leśne siedliska przyrodnicze			6,53	9,66	5,15	–	21,34
1.	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nympheion, Potamion</i>	3150	–	–	–	0,15	0,15
2.	Murawy kserotermiczne i ciepłolubne <i>Festuca Brometea i Asplenion septentrientalis - Festucion pallentis</i>	6120	–	–	–	0,06	0,06
Razem nieleśne siedliska przyrodnicze			–	–	–	0,21	0,21
Ogółem obręb Szubin			6,53	9,66	5,15	0,21	21,55
Nadleśnictwo Szubin							
1.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio - Carpinetum Tilio-Carpinetum</i>	9170	25,91	8,43	27,95	–	62,29
2.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0	90,93	68,61	48,81	–	207,94

Lp	Nazwa siedliska przyrodniczego	Kod siedliska przyrodniczego	Powierzchnia (ha) wg stanu zachowania				
			A	B	C	Bez określenia stanu zachowania	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8
	<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> ; olsy źródłiskowe						
3.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario Ulmetum</i>	91F0	25,63	21,75	33,80		81,18
Razem leśne siedliska przyrodnicze			142,47	98,79	110,56	-	351,41
1.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	3150	-	-	-	0,15	0,15
2.	Ciepłolubne śródłądowe murawy napiaskowe <i>Koelerion glaucae</i>	6120	-	-	-	0,06	0,06
3.	Ziołorośla górskie <i>Adenostylion alliariae</i> Ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i>	6430	0,63	-	-	-	0,63
4.	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatoris</i>	6510	0,10	-	4,92	24,52	29,54
3.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	20,08	4,83	-	2,06	26,97
Razem nieleśne siedliska przyrodnicze			20,81	4,83	4,92	26,79	57,35
Ogółem nadleśnictwo			163,28	103,62	115,48	26,79	408,76

4.2.2.2. Fauna

Bogactwo świata zwierzęcego danego obszaru zależy od możliwości wędrówek zwierząt korytarzami ekologicznymi; w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa takim korytarzem ekologicznym jest Dolina Noteci.

Odzwierciedleniem stanu zagrożenia jest umieszczenie niektórych gatunków na liście Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt np. czerwończyk nieparek, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, bielik, bocian czarny i in.

Na obszarze Nadleśnictwa Szubin występują wszystkie gatunki płazów charakterystyczne dla niżu Polski.

Wśród ogoniastych *Caudata* najliczniej występuje traszka zwyczajna. Spotkać ją można we wszystkich płytszych, zarośniętych fragmentach zbiorników, zwłaszcza w starorzeczach, dołach potorfowych, stawach, rowach. Mniej liczna jest największa spośród traszek - traszka grzebieniasta.

Na obszarze nadleśnictwa bytują trzy krajowe gatunki ropuch. Najliczniej i pospolicie występuje ropucha szara. Pozostałe dwa gatunki, ropucha zielona i paskówka występują nielicznie w rozproszeniu. Miejscami godowania ropuch są wypłycone partie jezior, stawy, zwłaszcza śródpolne, starorzecza, stawy hodowlane, zastoiska wody w żwirowniach. Z krajobrazem rolniczym związana jest grzebiuszka ziemna. Naturalny jej biotop stanowią uprawy na cięższych, utrzymujących przez cały sezon wilgoć, glebach. Grzebiuszka aktywna jest nocą, dlatego jest płazem prawie nieznanym, chociaż występującym względnie licznie. Goduje we wszystkich typach zbiorników wodnych, do których schodzi wczesną wiosną. Mniejsze zbiorniki wody: stawy, rowy, torfianki zasiedla kumak nizinny. Jest gatunkiem ginącym, czego przyczyną jest wysychanie w sezonie małych zbiorników. Z obrzeżami lasów, sadami, łąkami związana jest rzekotka drzewna, obecnie coraz rzadziej spotykana.

Rodzaj żaba *Rana* reprezentują dwa gatunki żab brunatnych: żaba trawna występująca na wilgotnych łąkach, w olsach i łęgach i żaba moczarowa, która zasiedla łąki i bory sosnowe świeże. Pospolitym i najliczniej występującym gatunkiem wśród żab zielonych jest żaba jeziorkowa, która zasiedla wszystkie typy zbiorników wodnych. Trzecią żabą zieloną jest naturalny mieszaniec dwóch wymienionych uprzednio gatunków, czyli żaba wodna. Zasiedla podobne typy zbiorników jak żaba jeziorkowa i śmieszka, szczególnie chętnie połączone z ciekami wodnymi, w których podobnie jak żaba śmieszka zimuje.

Liczebność płazów w ostatnim dwudziestoleciu gwałtownie spadła, takie gatunki jak kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, rzekotka drzewna, ropucha paskówka i śmieszka zagrożone są wyginięciem.

Gady reprezentowane są przez pięć gatunków. Najliczniej występuje jaszczurka zwinka. Z kolei jaszczurka żyworodna bytuje w niskiej roślinności na terenach wilgotnych, skrajach lasów i występuje nielicznie w dużym rozproszeniu. Pospolitym mieszkańcem skrajnych partii lasów, borów świeżych jest beznoga jaszczurka - padalec. Nad śródlęsnymi zbiornikami wodnymi, zwłaszcza na torfowiskach, podmokłych łąkach, skrajach lasów występuje zaskroniec zwyczajny. Na terenie nadleśnictwa stosunkowo rzadko spotkać można również żmiję zygzakowatą. Środowiskiem życia żmii są polany, obrzeża zabagnionych zbiorników wodnych i skraje lasów.

Najliczniejszą grupę kręgowców nadleśnictwa stanowią ptaki.

Gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz zwierząt rzadkich przedstawiono w podrozdziale 4.2.1.6.2.

4.2.2.3. Siedliskowe typy lasu

Szczegółowe dane dotyczące struktury powierzchniowej i miąższościowej z uwzględnieniem gatunków panujących i rzeczywistych przedstawiono w podrozdziale 1.3.5.

4.2.2.4. Drzewostany

W niniejszej aktualizacji *Programu ochrony przyrody* podjęto próbę oceny poszczególnych elementów taksacyjnych drzewostanów pod kątem ich procesów rozwojowych.

4.2.2.4.1. Bogactwo gatunkowe

Bogactwo gatunkowe drzewostanów określa ilość gatunków w składzie warstwy górnej drzew (zapisanych w składzie gatunkowym I piętra).

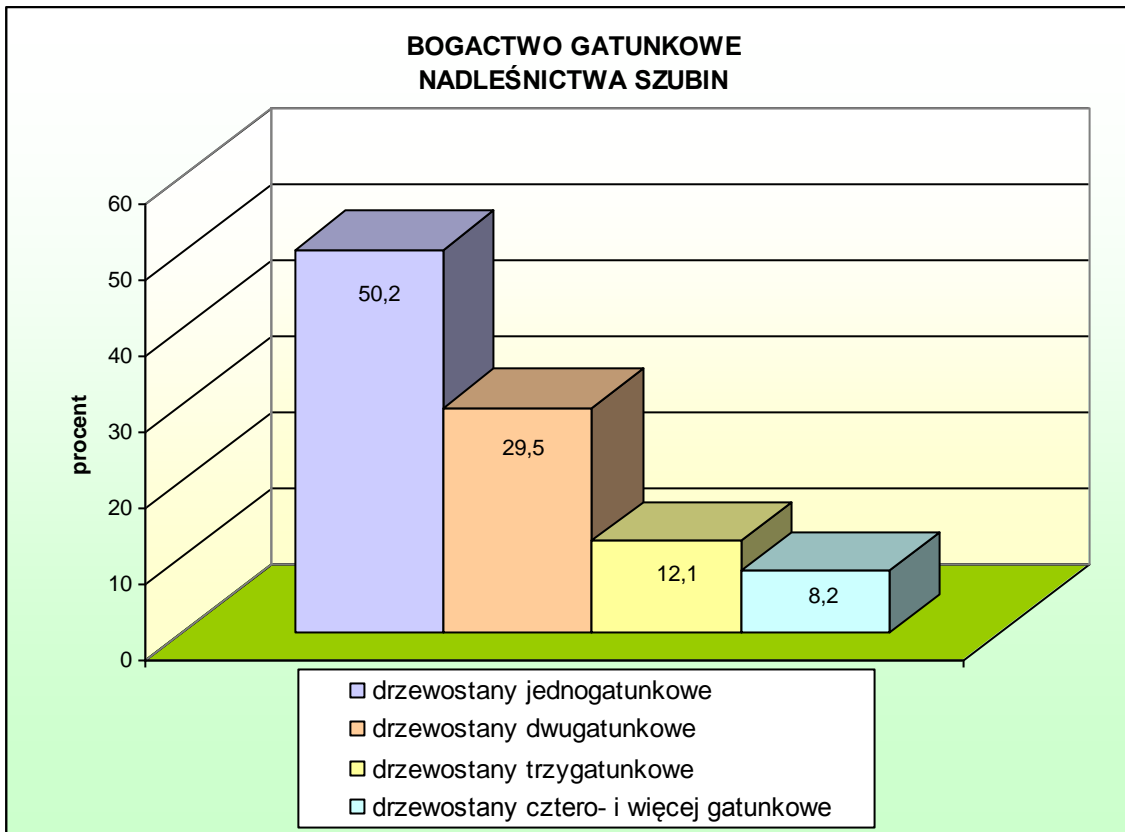
Największą powierzchnię w Nadleśnictwie Szubin zajmują drzewostany jednogatunkowe, wśród których dominują drzewostany sosnowe. Występują one w różnych składach gatunkowych z domieszkowymi przede wszystkim modrzewiem brzozą i in.

Drzewostany dwugatunkowe to przede wszystkim drzewostany sosnowe z udziałem brzozy, dębu i in., a drzewostany trzy i czterogatunkowe to drzewostany z panującą sosną, dębem, brzozą, olchą, bukiem w różnych proporcjach z domieszkowymi osiką, klonem, jaworem, jesionem, świerkiem, modrzewiem i in.

Zestawienie powierzchni (ha) drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego przedstawiono w poniższym zestawieniu oraz diagramie kołowym.

Wzór nr 13. Zestawienie powierzchni (ha) drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Wiek drzewostanu			Ogółem (ha)	Ogółem (%)
		<= 40 lat	41 - 80	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Łabiszyn	jednogatunkowe	660,29	2658,37	1365,65	4684,31	53,1
	dwugatunkowe	1449,26	960,85	341,28	2751,39	31,2
	trzygatunkowe	604,29	175,86	134,84	914,99	10,4
	cztero i więcej gatunkowe	375,57	89,53	104,62	469,72	5,3
	Razem	2989,41	3884,61	1946,39	8820,41	100,00
Obręb Samostrzel	jednogatunkowe	560,55	1456,40	546,17	2563,12	38,4
	dwugatunkowe	971,34	756,03	426,02	2153,39	32,2
	trzygatunkowe	482,90	349,08	209,93	1041,91	15,6
	cztero i więcej gatunkowe	354,55	412,48	151,91	918,94	13,8
	Razem	2369,34	2973,99	1334,03	6677,36	100,0
Obręb Szubin	jednogatunkowe	433,33	2689,18	1443,63	4566,14	56,8
	dwugatunkowe	1196,65	508,70	320,00	2025,35	25,2
	trzygatunkowe	525,04	140,44	235,78	901,26	11,2
	cztero i więcej gatunkowe	267,28	122,28	152,48	542,04	6,8
	Razem	2422,30	3460,60	2151,89	8034,79	100,0
Nadleśnictwo Szubin	jednogatunkowe	1654,17	6803,95	3355,45	11813,57	50,2
	dwugatunkowe	3617,25	2225,58	1087,30	6930,13	29,5
	trzygatunkowe	1612,23	665,38	580,55	2858,16	12,1
	cztero i więcej gatunkowe	897,40	624,29	409,01	1930,70	8,2
	Ogółem	7781,05	10319,20	5432,31	23532,56	100,0

W stosunku do poprzedniej rewizji planu urządzenia lasu znacznie zmniejszyła się powierzchnia drzewostanów jednogatunkowych, a zwiększyła się powierzchnia pozostałych grup drzewostanów.

4.2.2.4.2. Struktura pionowa

Pod względem struktury pionowej drzewostany Nadleśnictwa Szubin są mało zróżnicowane. Drzewostany jednopiętrowe występują na blisko 94 % powierzchni leśnej. Pozostałe 6 % to w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia oraz drzewostany dwupiętrowe. Główną

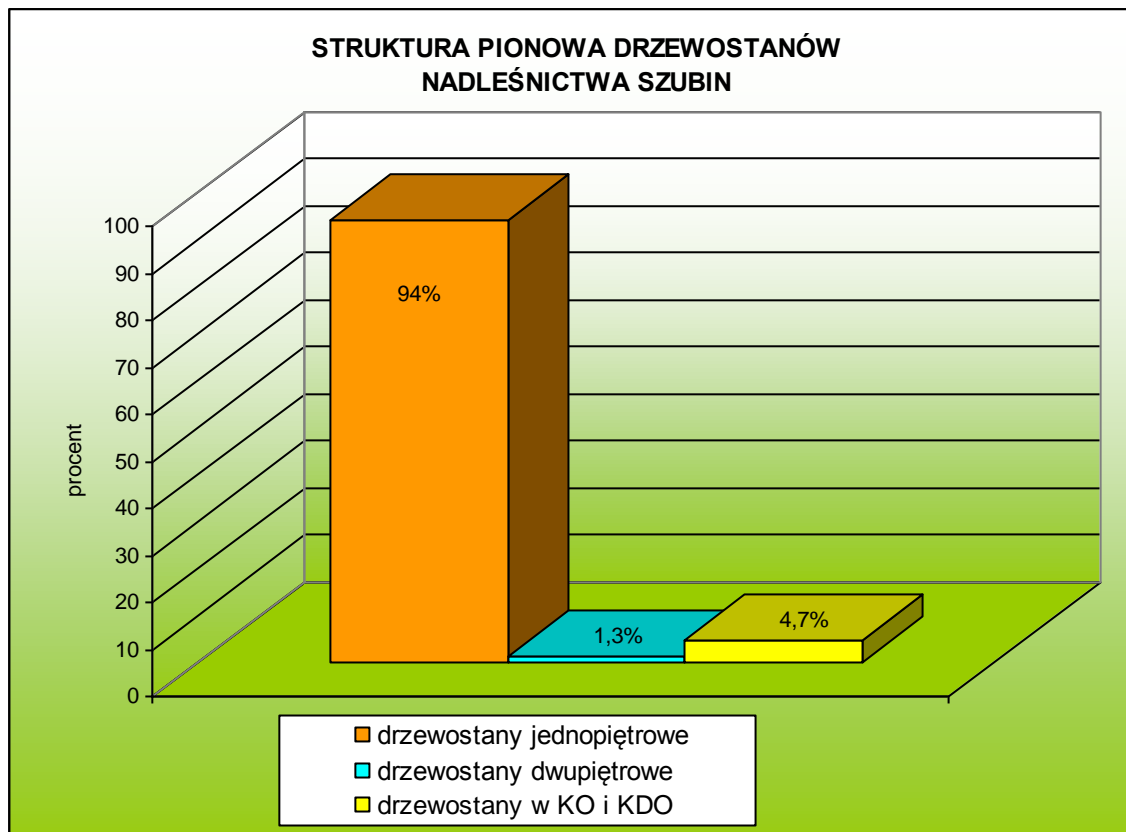
przyczyną takiego stanu jest sztuczne pochodzenie drzewostanów (przewaga słabszych typów siedliskowych lasu).

Gatunkami tworzącymi drugie piętro drzewostanów są przede wszystkim dąb, jawor, klon, brzoza, buk i in.

Zestawienie powierzchni (ha) drzewostanów wg. grup wiekowych i struktury przedstawiono w poniższym zestawieniu oraz na diagramie kołowym:

Wzór nr 14. Zestawienie powierzchni (ha) drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Obręb Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów drzewostany	Wiek drzewostanu			Ogółem (ha)	Ogółem (%)
		<= 40 lat	41 - 80	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Łabiszyn	jednopiętrowe	2989,41	3845,92	1648,39	8483,72	96,2
	dwupiętrowe	–	9,81	50,50	60,31	0,7
	w KO i KDO	–	28,88	247,50	276,38	3,1
	Razem	2989,41	3884,61	1946,39	8820,41	100,0
Obręb Samostrzel	jednopiętrowe	2364,22	2893,01	964,46	6221,69	93,2
	dwupiętrowe	–	39,62	23,48	63,10	0,9
	w KO i KDO	5,12	41,36	346,09	392,57	5,9
	Razem	2369,34	2973,99	1334,03	6677,36	100,0
Obręb Szubin	jednopiętrowe	2418,32	3378,26	1606,84	7403,42	92,1
	dwupiętrowe	3,05	44,56	142,86	190,47	2,4
	w KO i KDO	0,93	37,78	402,19	440,90	5,5
	Razem	2422,30	3460,60	2151,89	8034,79	100,0
Nadleśnictwo Szubin	jednopiętrowe	7771,95	10117,19	4219,69	22108,83	94,0
	dwupiętrowe	3,05	93,99	216,84	313,88	1,3
	w KO i KDO	6,05	108,02	995,78	1109,85	4,7
	Ogółem	7781,05	10319,20	5432,31	23532,56	100,0

W stosunku do poprzedniej inwentaryzacji największy wzrost powierzchni nastąpił w drzewostanach w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia.

4.2.2.4.3. Pochodzenie

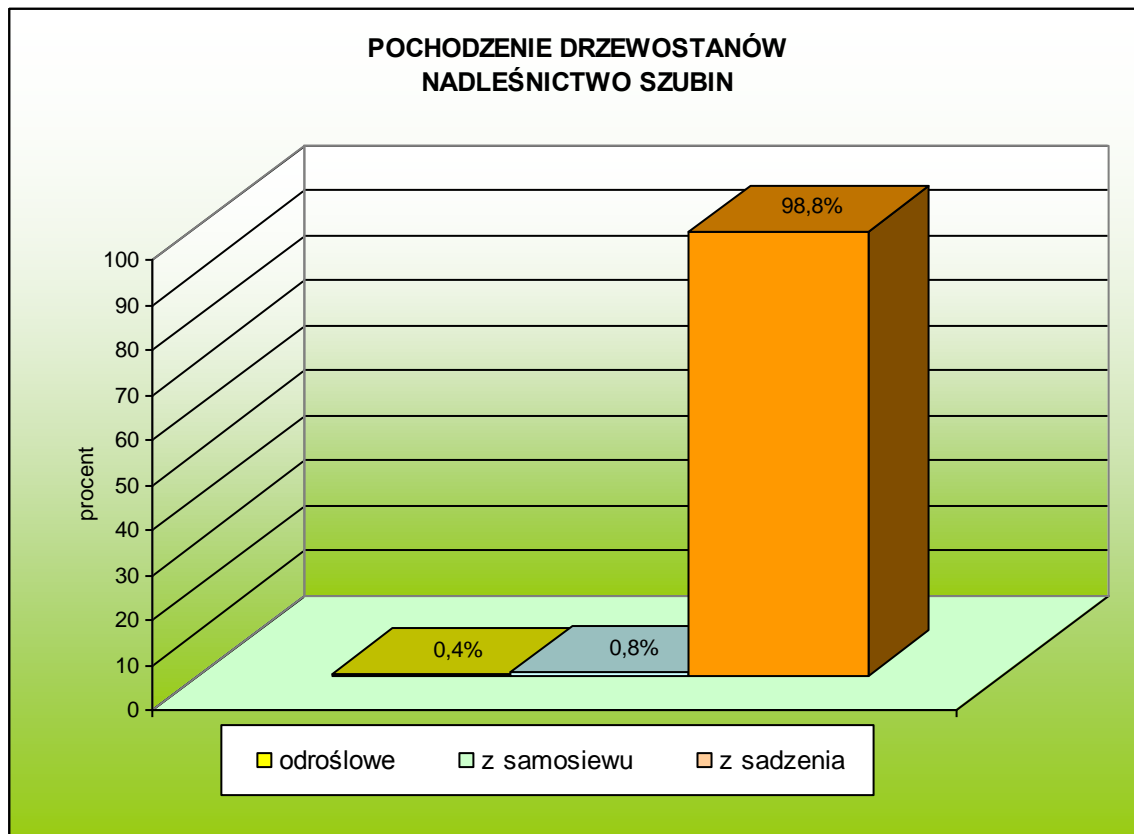
Drzewostany Nadleśnictwa Szubin w przeważającej części pochodzą z odnowień sztucznych.

Oddzielną grupę lasów nadleśnictwa stanowią drzewostany powstałe w wyniku zalesienia gruntów użytkowanych rolniczo (grunty porolne). Łącznie zajmują one 11012,91 ha, co stanowi 46,0 % powierzchni leśnej (obręb Łabiszyn – 2417,57 ha, obręb Samostrzel – 4076,10 ha, obręb Szubin - 4519,24 ha).

Zestawienie powierzchni (ha) wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych przedstawiono w poniższym zestawieniu oraz na diagramie.

Wzór nr 15. Zestawienie powierzchni (ha) wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych

Obręb Nadleśnictwo	Rodzaj i pochodzenie drzewostanów	Wiek drzewostanu			Ogółem (ha)	Ogółem (%)
		<= 40 lat	41 - 80	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Łabiszyn	odroślowe	2,45	2,34	39,95	44,74	0,5
	z samosiewu	19,05	7,79	9,39	36,23	0,4
	z sadzenia	2967,91	3874,48	1897,05	8739,44	9,91
	Razem	2989,41	3884,61	1946,39	8820,41	100,0
	w tym z panującym gat. obcym	5,83	2,53	7,67	16,03	-
Obręb Samostrzel	odroślowe	10,64	20,53	-	31,17	0,5
	z samosiewu	64,05	32,41	1,32	97,78	1,5
	z sadzenia	2294,65	2921,05	1332,71	6548,41	98,0
	Razem	2369,34	2973,99	1334,03	6677,36	100,0
	w tym z panującym gat. obcym	10,94	3,36	3,03	17,33	-
Obręb Szubin	odroślowe	4,71	0,40	1,54	6,65	0,1
	z samosiewu	21,89	18,48	2,47	42,84	0,5
	z sadzenia	2395,70	3441,72	2147,88	7985,30	99,4
	Razem	2422,30	3460,60	2151,89	8034,79	100,0
	w tym z panującym gat. obcym	3,90	1,03	2,68	7,61	-
Nadleśnictwo Szubin	odroślowe	17,80	23,27	41,49	82,56	0,4
	z samosiewu	104,99	58,68	13,18	176,85	0,8
	z sadzenia	7658,26	10237,25	5377,64	23273,15	98,8
	Ogółem	7781,05	10319,20	5432,31	23532,56	100,0
	w tym z panującym gat. obcym	20,67	6,92	13,38	40,97	-

W stosunku do ubiegłego okresu gospodarczego zainwentaryzowano większą ilość drzewostanów pochodzenia naturalnego z samosiewu.

Panujące w drzewostanach gatunki obce to sosna czarna, dagleźja zielona, dąb czerwony, grochodrzew, klon jesionolistny.

4.2.2.4.4. Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem oraz aktualny stan siedliska

Analizę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi wykazano zgodnie z wytycznymi § 68 *Instrukcji urządzania lasu*.

W drzewostanach niezgodnych z siedliskiem dodatkowo wyróżniono:

- a) niezgodność obojętną - w przypadku, gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez inny gatunek liściasty;
- b) niezgodność negatywną - gdy zalecany gatunek liściasty lub modrzew zastąpiony jest przez sosnę lub świerk.

Zestawienie powierzchni według zgodności składu gatunkowego z siedliskiem przedstawia wzór nr 20. W zestawieniu tym za podstawę zgodności składu gatunkowego przyjęto:

- a) aktualne siedliskowe typy lasu określone w planie urządzenia lasu,
- b) gospodarcze typy drzewostanów przyjęte na posiedzeniu *Komisji Założeń Planu*.

Wzór nr 20. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Obręb, nadleś- nictwo	Siedlis- kowy typ lasu	Drzewostany o składzie gatunkowym								Ogółem	
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym negatywnie		niezgodnym obojętnie			
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Obręb Łabiszyn	Bśw	1744,14	19,8	5,81	0,1	–	–	5,99	0,1	1755,94	19,9
	BMśw	4839,19	54,9	126,96	1,4	–	–	60,20	0,7	5026,35	57,0
	BMw	34,96	0,4	–	–	–	–	4,86	0,1	39,82	0,5
	LMśw	879,92	10,0	380,24	4,0	–	–	63,09	0,7	1323,25	15,0
	LMw	3,49	0,0	28,82	0,3	12,54	0,1	87,00	1,0	131,85	1,5
	LMb	0,97	0,0	–	–	–	–	–	–	0,97	0,0
	Lśw	37,63	0,4	18,92	0,2	179,69	1,9	17,12	0,2	253,36	2,9
	Lw	8,20	0,1	13,32	0,2	–	–	54,99	0,6	76,51	0,8
	OI	63,83	0,7	–	–	–	–	11,41	0,1	75,24	0,8
	OI-J	94,59	1,1	37,39	0,4	–	–	5,14	0,0	137,12	1,6
	Razem	7706,92	87,4	611,46	6,9	220,62	2,2	309,80	3,5	8820,41	100,0
Obręb Samostrzel	Bśw	121,84	1,8	–	–	–	–	7,10	0,1	128,94	1,9
	BMśw	1119,33	16,8	112,15	1,7	–	–	34,95	0,5	1266,43	19,0
	LMśw	1708,46	25,6	682,16	10,2	–	–	79,86	1,2	2470,48	37,0
	LMw	4,10	0,1	17,88	0,3	31,75	0,5	58,88	0,9	112,61	1,7
	LMb	–	–	–	–	–	–	23,88	0,4	23,88	0,4
	Lśw	415,47	6,2	688,56	10,3	630,35	9,4	175,08	2,6	1909,46	28,6
	Lw	61,12	0,9	117,80	1,8	14,32	0,2	224,87	3,4	418,11	6,3
	OI	9,24	0,1	–	–	–	–	–	–	9,24	0,1
	OI-J	207,26	3,1	95,49	1,4	–	–	35,46	0,5	338,21	5,0
	Razem	3646,82	54,6	1714,04	25,7	676,42	10,1	640,08	9,6	6677,36	100,0
Obręb Szubin	Bśw	1993,53	24,8	12,31	0,2	–	–	26,17	0,3	2032,01	25,3
	BMśw	2378,84	29,6	64,33	0,8	–	–	13,13	0,2	2456,30	30,6
	BMw	5,56	0,1	0,67	0,0	–	–	–	–	6,23	0,1
	LMśw	803,99	10,0	713,96	8,8	–	–	31,82	0,4	1549,77	19,3
	LMw	5,13	0,1	1,18	0,0	25,85	0,3	58,82	0,7	90,98	1,1
	Lśw	291,99	3,6	494,94	6,2	791,79	9,9	51,01	0,6	1629,73	20,3
	Lw	56,09	0,7	28,79	0,4	10,77	0,1	103,14	1,3	198,79	2,5
	OI	10,67	0,1	–	–	–	–	0,86	0,0	11,53	0,1
	OI-J	36,66	0,5	14,25	0,2	–	–	8,54	0,1	59,45	0,7
	Razem	5582,46	69,5	1330,43	16,6	828,41	10,3	293,49	3,6	8034,79	100,0
Nadleś- nictwo Szubin	Bśw	3859,51	16,4	18,12	0,1	–	–	39,26	0,2	3916,89	16,6
	BMśw	8337,36	35,4	303,44	1,3	–	–	108,28	0,5	8749,08	37,3
	BMw	40,52	0,2	0,67	0,0	–	–	4,86	0,0	46,05	0,2
	LMśw	3392,37	14,4	1776,36	7,5	–	–	174,77	0,7	5343,50	22,7

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Drzewostany o składzie gatunkowym								Ogółem	
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym negatywnie		niezgodnym obojętnie			
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	LMw	12,72	0,1	47,88	0,2	70,14	0,3	204,70	0,9	335,44	1,4
	LMb	0,97	0,0	–	–	–	–	23,88	0,1	24,85	0,1
	Lśw	745,09	3,2	1202,42	5,1	1601,83	6,8	243,21	1,0	3792,55	16,1
	Lw	125,41	0,5	159,91	0,7	25,09	0,1	383,00	1,6	693,41	2,9
	OI	83,74	0,4	–	–	–	–	12,27	0,1	96,01	0,4
	OI-J	338,51	1,4	147,13	0,6	–	–	49,14	0,2	534,78	2,3
	Ogółem	16936,20	72,0	3655,93	15,5	1697,06	7,2	1243,37	5,3	23532,56	100,0

W stosunku do ubiegłego okresu gospodarczego zwiększyła się powierzchnia drzewostanów zgodnych z siedliskiem, zmniejszyła się powierzchnia drzewostanów częściowo zgodnych z siedliskiem oraz nieco zmniejszyła się powierzchnia niezgodnych z siedliskiem (przede wszystkim niezgodnych negatywnie z siedliskiem).

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem zawarto w punkcie 1.4.3. niniejszego elaboratu.

Aktualny stan siedliska wg grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych przedstawia się następująco:

Wzór nr 21. Zestawienie powierzchni (ha) wg grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych

Obręb Nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia				Ogółem	Ogółem [%]
			Wiek					
			<=40 lat	41-80 lat	>80 lat			
1	2	3	4	5	6	7	8	
Obręb Łabiszyn	bory	naturalne lub zbliżone do naturalnych	556,58	587,05	381,32	1524,95	17,3	
		zniekształcone	102,27	110,97	17,75	230,99	2,6	
		Razem	658,85	698,02	399,07	1755,94	19,9	
	bory mieszane	naturalne lub zbliżone do naturalnych	1318,78	1078,48	889,37	3286,63	37,3	
		zniekształcone	508,12	1132,88	138,54	1779,54	20,2	
		Razem	1826,90	2211,36	1027,91	5066,17	57,4	
	lasy mieszane	naturalne lub zbliżone do naturalnych	147,22	165,98	236,02	549,22	6,2	
		zniekształcone	195,18	571,13	134,82	901,13	10,2	
		zdegradowane	1,81	3,91	–	5,72	0,1	
		Razem	344,21	741,02	370,84	1456,07	16,5	
	lasy	naturalne lub zbliżone do naturalnych	118,26	113,66	125,20	357,42	4,0	

Obręb Nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia				Ogółem [%]
			Wiek			Ogółem	
			<=40 lat	41-80 lat	>80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8
		zniekształcone	33,12	44,49	3,19	80,80	0,9
		zdegradowane	8,07	76,06	20,18	104,31	1,2
		Razem	159,45	234,21	148,57	542,23	6,1
	Razem	naturalne lub zbliżone do naturalnych	2140,84	1945,17	1631,91	5717,92	64,9
		zniekształcone	838,69	1859,47	294,30	2992,46	33,9
		zdegradowane	9,88	79,97	20,18	110,03	1,2
		Razem	2989,41	3884,61	1946,39	8820,41	100,0
Obręb Samostrzel	bory	naturalne lub zbliżone do naturalnych	43,00	18,45	16,47	77,92	1,2
		zniekształcone	3,78	2,13	3,06	8,97	0,1
		zdegradowane	27,77	6,24	1,14	35,15	0,5
		silnie zdegradowane	–	4,15	2,75	6,90	0,1
		Razem	74,55	30,97	23,42	128,94	1,9
	bory mieszane	naturalne lub zbliżone do naturalnych	5,95	37,99	34,29	78,23	1,2
		zniekształcone	416,20	559,21	177,17	1152,58	17,3
		zdegradowane	18,68	–	–	18,68	0,3
		silnie zdegradowane	16,63	0,31	–	16,94	0,2
		Razem	457,46	597,51	211,46	1266,43	19,0
	lasy mieszane	naturalne lub zbliżone do naturalnych	186,80	238,33	123,32	548,45	8,2
		zniekształcone	675,50	983,33	398,00	2056,83	30,8
		zdegradowane	–	–	1,69	1,69	0,0
		Razem	862,30	1221,66	523,01	2606,97	39,0
	lasy	naturalne lub zbliżone do naturalnych	555,00	473,96	418,03	1446,99	21,7
		zniekształcone	409,39	644,54	152,25	1206,18	18,1
		zdegradowane	10,64	5,35	1,86	17,85	0,3
		silnie zdegradowane	–	–	4,00	4,00	0,0
		Razem	975,03	1123,85	576,14	2675,02	4,01
	Razem	naturalne lub zbliżone do naturalnych	790,75	768,73	592,11	2151,59	32,2
zniekształcone		1504,87	2189,21	730,48	4424,56	66,3	
zdegradowane		57,09	11,59	4,69	73,37	1,1	
silnie zdegradowane		16,63	4,46	6,75	27,84	0,4	
Razem		2369,34	2973,99	1334,03	6677,36	100,0	

Obręb Nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia				Ogółem [%]
			Wiek			Ogółem	
			<=40 lat	41-80 lat	>80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Szubin	bory	naturalne lub zbliżone do naturalnych	344,19	388,49	421,38	1154,06	14,4
		zniekształcone	356,59	386,76	133,25	876,60	10,9
		zdegradowane	1,35	-	-	1,35	0,0
		Razem	702,13	775,25	554,63	2032,01	25,3
	bory mieszane	naturalne lub zbliżone do naturalnych	29,96	59,18	32,31	121,45	1,5
		zniekształcone	690,21	1124,41	524,71	2339,33	29,1
		zdegradowane	-	-	1,75	1,75	0,0
		Razem	720,17	1183,59	558,77	2462,53	30,6
	lasy mieszane	naturalne lub zbliżone do naturalnych	21,76	24,62	14,01	60,39	0,8
		zniekształcone	504,15	751,22	324,99	1580,36	19,7
		Razem	525,91	775,84	339,00	1640,75	20,5
	lasy	naturalne	252,56	223,03	503,16	978,75	12,2
		zniekształcone	218,65	502,43	191,19	912,27	11,3
		zdegradowane	2,88	0,46	5,14	8,48	0,1
		Razem	474,09	725,92	699,49	1899,50	100,0
	Razem	naturalne	648,47	695,32	970,86	2314,65	28,9
		zniekształcone	1769,60	2764,82	1174,14	5708,56	71,0
		zdegradowane	4,23	0,46	6,89	11,58	0,1
		Razem	2422,30	3460,60	2151,89	8034,79	100,0
	Nadleśnictwo Szubin	bory	naturalne	943,77	993,99	819,17	2756,93
zniekształcone			462,64	499,86	154,06	1116,56	4,7
zdegradowane			29,12	6,24	1,14	36,50	0,2
silnie zdegradowane			-	4,15	2,75	6,90	0,0
Razem			1435,53	1504,24	977,12	3916,89	16,6
bory mieszane		naturalne	1354,69	1175,65	955,97	3486,31	14,8
		zniekształcone	1614,53	2816,50	840,42	5271,45	22,4
		zdegradowane	18,68	-	1,75	20,43	0,1
		silnie zdegradowane	16,63	0,31	-	16,94	0,1
		Razem	3004,53	3992,46	1798,14	8795,13	37,4

Obręb Nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia				Ogółem [%]	
			Wiek			Ogółem		
			<=40 lat	41-80 lat	>80 lat			
1	2	3	4	5	6	7	8	
	lasy mieszane	naturalne	355,78	428,93	373,35	1158,06	4,9	
		zniekształcone	1374,83	2305,68	857,81	4538,32	19,3	
		zdegradowane	1,81	3,91	1,69	7,41	0,0	
		Razem	1732,42	2738,52	1232,85	5703,79	24,2	
	lasy	naturalne	925,82	810,65	1046,39	2782,86	11,8	
		zniekształcone	661,16	1191,46	346,63	2199,25	9,3	
		zdegradowane	19,04	81,87	27,18	128,09	0,6	
		silnie zdegradowane	2,55	-	4,00	6,55	0,0	
		Razem	1608,57	2083,98	1424,20	5116,75	21,7	
	Ogółem	naturalne lub zbliżone do naturalnych	3580,06	3409,22	3194,88	10184,16	43,3	
		zniekształcone	4113,16	6813,50	2198,92	13125,58	55,8	
		zdegradowane	68,65	92,02	31,76	192,43	0,8	
		silnie zdegradowane	19,18	4,46	6,75	30,39	0,1	
	Ogółem			7781,05	10319,20	5432,31	23532,56	100,0

Stany siedlisk leśnych wynikają przede wszystkim z dwóch rodzajów form antropogenicznego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, tj. zmiany podtypu gleby np. przez wcześniejszą uprawę rolniczą gleb albo osuszenie gleb organicznych (odwodnienia).

W warunkach Nadleśnictwa Szubin zniekształcenia siedlisk świeżych i wilgotnych to wynik przede wszystkim wcześniejszego użytkowania rolniczego obecnych gleb leśnych i zalesienie tych gruntów np. sosną, a odwodnienie siedlisk bagiennych wskutek melioracji przyspieszyły procesy murszenia i mineralizacji gleb; siedliska zdegradowane to siedliska zmienione przez wcześniejszą gospodarkę, zmiany stosunków wodnych lub inne czynniki.

W stosunku do poprzedniej inwentaryzacji największe zmiany nastąpiły w grupie drzewostanów zniekształconych - zwiększenie powierzchni.

4.2.2.4.5. Formy degeneracji ekosystemu leśnego

Ocena form degeneracji ekosystemów leśnych polega na porównaniu powierzchni drzewostanów, w których występują procesy borowacenia, ujednoczenie gatunkowe (monotypizacja) oraz neofityzacja.

Borowacenie

Borowacenie (pinetyzacja) wyróżniono na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew wyróżniono borowacenie:

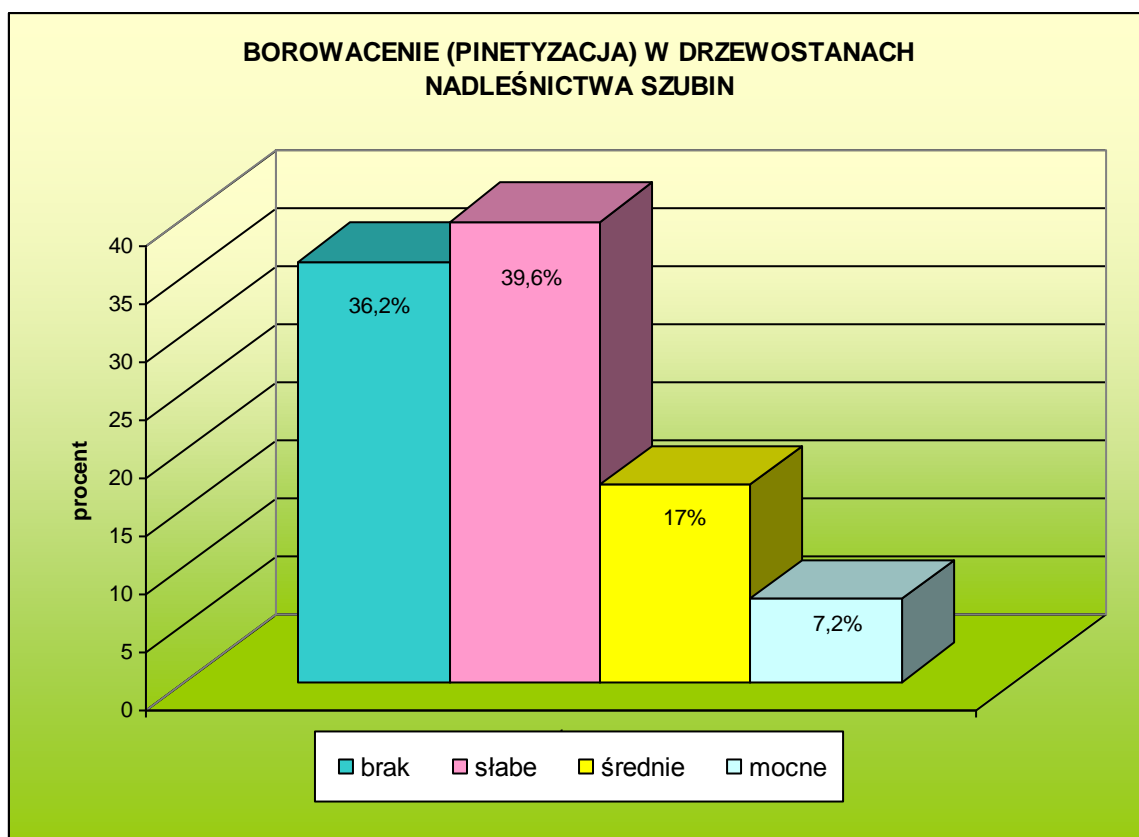
- a) słabe, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych,
 - 50 – 80 % na siedliskach lasów mieszanych,
 - 10 – 30 % na siedliskach lasowych,
- b) średnie, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych,
 - 30 – 60 % na siedliskach lasowych,
- c) mocne, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60 % na siedliskach lasowych.

Wyniki analizy tej formy degeneracji ekosystemu leśnego (dla obrębów i nadleśnictwa) zamieszczono w poniższej tabeli oraz na diagramie kołowym:

Wzór nr 22. Zestawienie powierzchni (ha) wg form degeneracji lasu - borowacenie

Obręb Nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem (ha)	Ogółem (%)
		≥ 40 lat	41 - 80	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Łabiszyn	brak	1737,03	1021,01	527,82	3285,86	37,3
	słabe	1183,79	2226,14	1141,97	4551,90	51,6
	średnie	63,72	538,80	245,04	847,56	9,6
	mocne	4,87	98,66	31,56	135,09	1,5
	Razem	2989,41	3884,61	1946,39	8820,41	100,0
Obręb Samostrzel	brak	1042,88	515,22	399,10	1957,20	29,3
	słabe	879,41	920,03	308,05	2107,49	31,6
	średnie	310,95	1029,73	508,27	1848,95	27,7

Obręb Nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem (ha)	Ogółem (%)
		≥ 40 lat	41 - 80	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
	mocne	136,10	509,01	118,61	763,72	11,4
	Razem	2369,34	2973,99	1334,03	6677,36	100,0
Obręb Szubin	brak	1380,97	1001,77	901,97	3284,71	40,9
	słabe	732,52	1288,18	630,62	2651,32	33,0
	średnie	224,89	736,36	348,14	1309,39	16,3
	mocne	83,92	434,29	271,16	789,37	9,8
	Razem	2422,30	3460,60	2151,89	8034,79	100,0
Nadleśnictwo Szubin	brak	4160,88	2538,00	1828,89	8527,77	36,2
	słabe	2795,72	4434,35	2080,64	9310,71	39,6
	średnie	599,56	2304,89	1101,45	4005,90	17,0
	mocne	224,89	1041,96	421,33	1688,18	7,2
	Ogółem	7781,05	10319,20	5432,31	23532,56	100,0

Mocna pinetyzacja występuje przede wszystkim na siedliskach Lśw z udziałem sosny.

Zmiany w procentowym udziale stopnia borowacenia w stosunku do poprzedniej inwentaryzacji są stosunkowo niewielkie.

Ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe - monotypizacja

Ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Zestawienie takie wykonuje się dla kompleksów powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów 1–40, 41–80 i powyżej 80 lat oraz podziału drzewostanów na: sosnowe + świerkowe i pozostałe.

Monotypizację wyróżnia się w przypadku gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). W Nadleśnictwie Szubin monotypizacja według w/w kryteriów nie występuje gdyż drzewostany sosnowe mało zróżnicowane wiekowo nie występują na zwartej powierzchni (są poprzedzielane drzewostanem innych klas wieku) w związku z powyższym nie wykonano tabeli nr 23.

Neofityzacja

Neofityzacja, czyli wynikające ze sztucznej uprawy lub samoistne wnikanie gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia, na terenie Nadleśnictwa Szubin występuje na minimalnej powierzchni. Neofityzacja w drzewostanach Nadleśnictwa Szubin z udziałem gatunków obcego pochodzenia w drzewostanach jest stosunkowo niewielka - 40,97 ha.

Neofityzację w górnej warstwie drzewostanów przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Wzór nr 24a Zestawienie powierzchni (ha) wg form degeneracji lasu - neofityzacja

Obręb Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Wiek drzewostanu			Ogółem	
		≥ 40 lat	41 - 80	> 80 lat	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Łabiszyn	Sosna czarna	5,83	–	3,48	9,31	58,1
	Robinia akacyjowa	2,53	–	4,19	6,72	41,9
	Razem	8,36	–	7,67	16,03	100,0
Obręb Samostrzel	Sosna czarna	7,70	–	3,03	10,73	61,9
	Daglezja zielona	1,22	–	–	1,22	7,0
	Dąb czerwony	–	2,77	–	2,77	16,0
	Robinia akacyjowa	0,72	0,59	–	1,31	7,6
	Klon jesionolistny	1,30	–	–	1,30	7,5
	Razem	10,94	3,36	3,03	17,33	100,0

Obręb Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Wiek drzewostanu			Ogółem	
		≥ 40 lat	41 - 80	> 80 lat	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Szubin	Sosna czarna	3,90	–	–	3,90	51,2
	Robinia akacyjowa	–	1,03	2,68	3,71	48,8
	Razem	3,90	1,03	2,68	7,61	100,0
Nadleśnictwo Szubin	Sosna czarna	17,43	–	6,51	23,94	58,4
	Daglezwia zielona	1,22	–	–	1,22	3,0
	Dąb czerwony	–	2,77	–	2,77	6,8
	Robinia akacyjowa	0,72	4,15	6,87	11,74	28,7
	Klon jesionolistny	1,30	–	–	1,30	3,1
	Ogółem	20,67	6,92	13,38	40,97	100,0

Dotyczy to drzewostanów z udziałem (co najmniej 10 % w warstwie górnej przede wszystkim sosny czarnej, daglezwii zielonej, dębu czerwonego i robinii akacyjowej (grochodrzewu) i klonu jesionolistnego.

W stosunku do ubiegłej inwentaryzacji znacznie zmniejszyła się powierzchnia drzewostanów ze stwierdzoną neofityzacją w górnej warstwie drzewostanów (dotyczy to szczególnie daglezwii zielonej, dębu czerwonego, robinii akacyjowej oraz klonu jesionolistnego).

Neofityzację w dolnych warstwach drzewostanów (podszyt) przedstawiono poniżej:

Wzór nr 24b Zestawienie powierzchni (ha) wg form degeneracji lasu - neofityzacja

Obręb Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Ogółem	
		ha	%
1	2	3	4
Obręb Łabiszyn	Dąb czerwony	42,33	0,6
	Czeremcha amerykańska	6997,39	93,1
	Grochodrzew (robinia akacyjowa)	354,49	4,7
	Klon jesionolistny	8,47	0,1
	Śnieguliczka biała	109,73	1,5
	Razem	7512,41	100,0
Obręb Samostrzel	Dąb czerwony	84,62	2,0
	Czeremcha amerykańska	3825,83	88,8
	Grochodrzew (robinia akacyjowa)	294,64	6,8
	Klon jesionolistny	32,11	0,7

Obręb Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Ogółem	
		ha	%
1	2	3	4
	Śnieguliczka biała	16,76	0,4
	Śliwa ałycza	57,37	1,3
	Razem	4311,33	100,0
Obręb Szubin	Dąb czerwony	27,57	0,5
	Czeremcha amerykańska	5332,18	91,2
	Grochodrzew (robinia akacjowa)	355,61	6,1
	Klon jesionolistny	21,92	0,4
	Śliwa ałycza	0,26	0,0
	Śnieguliczka biała	102,83	1,8
	Ogółem	5840,37	100,0
Nadleśnictwo Szubin	Dąb czerwony	154,52	0,9
	Czeremcha amerykańska	16155,40	91,4
	Grochodrzew (robinia akacjowa)	1004,74	5,7
	Klon jesionolistny	62,50	0,4
	Śnieguliczka biała	229,32	1,3
	Śliwa ałycza	57,63	0,3
	Ogółem	17664,11	100,0

W podszycie spośród gatunków obcych zdecydowanie dominuje czeremcha amerykańska, gatunek bardzo ekspansywny, występujący praktycznie na obszarze całego nadleśnictwa, a także robinia akacjowa, dąb czerwony, klon jesionolistny.

Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w celu m. in. zapewnienia zgodności hodowlanych celów gospodarki leśnej określonych gospodarczymi typami drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk leśnych prowadzi w dłuższej perspektywie czasowej do naturalizacji drzewostanów co w warunkach Nadleśnictwa Szubin jest realizowane (drzewostany dwu- i więcej gatunkowe w I i II klasie wieku stanowią 26 % powierzchni leśnej zalesionej, a drzewostany dwu i więcej gatunkowe ogółem stanowią 49,8 % powierzchni leśnej zalesionej).

4.2.2.5. Zadrzewienia

W stanie posiadania nadleśnictwa nie występują parki wiejskie.

W planie urządzenia lasu jako grunty zadrzewione i zakrzewione zakwalifikowano powierzchnię 5,83 ha, w tym w **obrębie Łabiszyn** -1,52 ha, **obrębie Samostrzel** – 0,82. ha oraz w obrębie **Szubin** - 3,49 ha, a gatunkami drzewiastymi występującymi na tych powierzchniach są przede wszystkim: olcha, brzoza, osika, dąb, różnych klas wieku. Wśród krzewów dominują: leszczyna, wierzba, bez czarny.

Na obszarach zarządzanych przez nadleśnictwo znajdują się pozostałości dawnego parku - przy dawnej siedzibie nadleśnictwa obręb Łabiszyn oddz. 238g z Lp, So VIII kl.w., Db, Soc, Św VII kl.w., Brz V kl.w., Js, Tp IV kl.w., oraz Lp, Dg III-IV kl.w.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin znajduje się wiele parków krajobrazowych podworskich z XIX wieku: **powiat nakielski: gmina Kcynia:** Kcynia, Chwaliszewo, Dobieszewo, Górki Dąbskie, Grocholin, Rozpętek, Sierniki, Smogulecka, Wieś, Szczepice, Tupadły, Żurawia; **gmina Mrocza:** Izabela; **gmina Nakło nad Notecią:** Chrzastkowo, Lubaszcz, Olszewka; **gmina Sadki:** Broniewo, Samostrzel; **gmina Szubin:** Chrapkowo, Pińsko, Samokłeski Duże, Słupy, Zalesie; **powiat żniński: gmina Łabiszyn:** Lubostroń; **gmina Żnin:** Brzyskorzystewko, Sobiejuchy.

Większość parków jest zaniedbana; wyjątkiem jest park przy pałacu w Lubostroniu oraz w Grocholinie.

4.2.3. Zagrożenia

4.2.3.1. Ogólna charakterystyka zagrożeń

Nadleśnictwo Szubin ze względu na małe zróżnicowanie siedliskowe, strukturalne i gatunkowe drzewostanów jest obszarem potencjalnie narażonym na szkodliwe oddziaływanie wielu czynników biotycznych i abiotycznych np: szkodliwych owadów pierwotnych, pożarów lasu, obniżenie poziomu wód gruntowych, choroby grzybowe na dużej powierzchni zalesień porolnych, szkody od wiatru itp.

4.2.3.2. Czynniki biotyczne

Zagrożenia powodowane przez czynniki biotyczne tj. szkodniki owadzie, patogeniczne grzyby, ssaki podano w podrozdziale 1.5.1.2..oraz rozdziale 2. niniejszego *Opisu ogólnego*.

4.2.3.3. Czynniki biotyczne i antropogeniczne

Spośród zagrożeń powodowanych przez czynniki abiotyczno-klimatyczne w warunkach Nadleśnictwa Szubin najistotniejsze są zakłócenia stosunków wodnych, susze, zagrożenia ze strony wiatrów, przymrozki.

Inne zagrożenia abiotyczno-klimatyczne jak przemarzanie wiosną pączków, pędów, liści i kwiatów, a jesienią nie zdrewniałych pędów oraz zmrzowiska występują w skali nadleśnictwa na małą skalę.

4.2.3.4. Zagrożenie pożarowe

Nadleśnictwo Szubin zaliczono do I kategorii zagrożenia (duże zagrożenie pożarowe). Ze względu na duży udział siedlisk borowych oraz charakter drzewostanów nadleśnictwa (dominacja sosny) nadleśnictwo należy do grupy nadleśnictw o dużym zagrożeniu pod względem pożarów w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

4.2.3.5. Zagrożenia wywołane ujemnym oddziaływaniem przemysłu

W trakcie obecnych prac urzędniowych nie przeprowadzano aktualizacji stref uszkodzeń lasu od przemysłowych zanieczyszczeń ze względu na brak metodyki określania stref uszkodzeń lasu.

Zagrożenia związane z przemysłowymi zanieczyszczeniami powietrza podano w rozdziale 1.3.6.

4.2.3.6. Wykaz niektórych zakładów przemysłowych negatywnie oddziałujących na środowisko przyrodnicze

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin do grupy zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (*Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2011 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Bydgoszcz. 2012*) zaliczono:

- OIL-GAZ GROUP Sp. z o.o. w Zdiersku gm. Łabiszyn (rozlewnia i magazyny gazu płynnego).

Zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii nie występują.

4.2.3.7. Odpady komunalne i przemysłowe

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin nie występują składowiska odpadów przemysłowych i niebezpiecznych oraz znajdują się 3 czynne składowiska odpadów komunalnych: w Rozwarzynie gm. Nakło nad Notecią - w trakcie likwidacji, w Ostrówcu gm. Sadki oraz Wawrzynki w gminie Żnin.

4.2.3.8. Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe są jednym z najbardziej zagrożonych zanieczyszczeniem elementów środowiska przyrodniczego.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych na omawianym obszarze są ścieki komunalne i przemysłowe, zanieczyszczenia obszarowe pochodzące z terenów rolniczych oraz wody opadowe z terenów osiedlowych i ciągów komunikacyjnych.

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do stosowania systemu monitoringu środowiska do prawa obowiązującego w Unii i wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego: Rady z dnia 23 października 2000 r.), która wprowadza pojęcie "jednolitych części wód powierzchniowych (także podziemnych)".

Ocena ogólna jednolitej części wód powierzchniowych opiera się na ocenie stanu ekologicznego i chemicznego wód przyjmując:

- stan dobry: wody w bardzo dobrym i dobrym stanie ekologicznym i dobrym stanie chemicznym,
- stan zły: wody nieosiągające dobrego stanu ekologicznego i o dobrym stanie chemicznym lub wód o złym stanie chemicznym,
- stan umiarkowany: wody o stanie pośrednim w stosunku do wyżej podanych.

Ocenę jakości wód zawartą w *Raporcie o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2011 r.* 2012. Inspekcja Ochrony Środowiska. Wojewódzli Inspektorat Ochrony Środowiska. Bydgoszcz. przeprowadzono na podstawie *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm posuszu jakości dla substancji priorytetowych* (Dz.U.Nr 257 z 2011 r., poz. 1545).

Rozporządzenie powyższe określa sposób klasyfikacji stanu ekologicznego, stanu chemicznego oraz końcowej oceny stanu jednolitej części wód , będącej wypadkową ocen cząstkowych.

Rzeki

Noteć, będąca prawostronnym dopływem Warty ma charakter niziny przepływając przez zurbanizowane i uprzemysłowione tereny Kujaw będąc odbiornikiem ścieków przemysłowych i komunalnych, rzeka jest silnie przekształcona w wyniku zabiegów hydrologicznych, a od połączenia z kanałem Bydgoskim wpływa do Doliny Środkowej Noteci.

Klasyfikacja stanu jednolitych części wód płynących (monitorowanych w 2010 i 2011 r.) przedstawia się następująco:

- stan ekologiczny w 2011 r. określono jako umiarkowany (w 2010 r. dla punktu w Lubostroniu i w Turze - zły),
- ocena fizykochemiczna w 2011 r. - poniżej dobrego (w 2010 r. - poniżej dobrego),
- stan chemiczny w 2011 r. - dobry (w 2010 r. - dobry).

Jeziora i inne zbiorniki wodne

Badania monitoringowe jezior

Ocena stanu ekologicznego dla jezior objętych badaniami monitoringowymi w latach 2007–2011 na omawianym obszarze przedstawia się następująco (w skali: bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby, zły);

- Jezioro Sobiejuskie - stan ekologiczny zły,
- Jezioro Żnińskie Duże - stan ekologiczny słaby.

Wody podziemne

Jakość wód podziemnych dla wód czwartorzędowych dla punktu nr 1950 w Kąpiu, gm. Łabiszyn określono jako zadowalającą (III klasa czystości) czyli spełniająca normy ustalone dla wód pitnych; natomiast dla wód czwartorzędowych dla punktów nr 2192 w Rozwarzynie gm. Nakło nad Notecią, nr 690 w Szubinie, a także dla wód trzeciorzędowych dla punktu nr 782 w Broniewie gm. Sadki jako nie spełniające norm dla wód pitnych (IV i V klasa czystości).

4.2.3.9. Inne zagrożenia

Do innych zagrożeń wpływających negatywnie na stan środowiska przyrodniczego należy zaliczyć:

- hałas komunikacyjny i źródło skażeń powietrza, gleb, roślin spalinami wzdłuż głównych tras komunikacyjnych, tj. przede wszystkim dróg Bydgoszcz–Poznań, Bydgoszcz–Piła.

4.2.3.10. Bezpośrednie negatywne oddziaływanie człowieka na środowisko leśne

W skali Nadleśnictwa Szubin negatywne oddziaływanie człowieka na elementy środowiska przyrodniczego skierowane bezpośrednio na dany element tego środowiska np. drzewa, krzewy, roślinność runa, zwierzyńę, objawia się np. poprzez wydeptywanie, zrywanie czy też płoszenie zwierzyńy, a nawet kłusownictwem.

4.2.3.11. Planowane inwestycje o negatywnym znaczeniu dla ekosystemów leśnych

Spośród planowanych inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko przyrody w tym ekosystemy leśne należy wymienić (Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku. Plan *zagospodarowania przestrzennego województwa Kujawsko-Pomorskiego*. 2003. Włocławek.):

- zadania o znaczeniu krajowym (rozumiane jako wnioski do koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju),
 - regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci (i Wełny): m.in. Rokitka, Gąsawka, Biała Struga,

- budowa drogi ekspresowej S5 w tym przebudowa na odcinku Bydgoszcz–Żnin oraz budowa obwodnic Rynarzewa, Kowalewa i drugiej jezdni dla obwodnicy Szubina,
- budowa drogi ekspresowej S10 w tym przebudowa odcinka od granicy województwa do Bydgoszczy oraz budowa obwodnicy wsi Sadki, Mrozowo,
- modernizacja drogi wodnej Odra–Warta–Noteć–Wisła,
- zadania o znaczeniu wojewódzkim:
 - realizacja obiektów małej retencji wód w szczególności m.in. w zlewni Noteci,
 - rekultywacja zdegradowanych jezior m.in. Żnińskiego Dużego,
 - przebudowa drogi wojewódzkiej nr 246 w tym remont mostów w Smolnikach i Łabiszynie,
 - przebudowa drogi wojewódzkiej nr 241 w tym obwodnicy miasta Kcynia,
 - budowa linii 110 kV relacji GPZ Nakło - GPZ Paterek,
 - budowa linii 110 kV jako drugostronnego zasilania GPZ Szubin ze stacji GPZ Paterek,
 - budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Szubin–Białe Błota.

4.2.3.12. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych

Jednym z wielu działań dotyczących ekologizacji gospodarki leśnej był zainspirowany przez Ministerstwo Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa program: *Polska Polityka Zrównoważonej Gospodarki Leśnej*. Ujmuje on zamierzenia leśnej oraz zobowiązania międzynarodowe Polski, zwłaszcza dotyczące zasad ochrony lasu i służy realizacji koncepcji trwałego rozwoju lasów.

Podstawowe założenia w zakresie zrównoważonej gospodarki to: *zachowanie całej naturalnej zmienności przyrody leśnej i funkcjonowania ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego z uwzględnieniem kierunków ewolucji w przyrodzie, odtworzenie zbiorowisk zdegradowanych i zniekształconych metodami hodowli i ochrony lasu przy wykorzystaniu w miarę możliwości sukcesji naturalnej, utrzymanie i wzmocnienie produkcyjnych funkcji lasów (użytkowanie główne i uboczne), ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego zbiorowisk dziko żyjących roślin, zwierząt i mikroorganizmów, utrzymanie i wzmocnienie funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (zwłaszcza ochrony gleby i wody), utrzymanie zdrowotności i witalności ekosystemów leśnych.*

Niniejszy plan urządzenia lasu uwzględnia powyższe zasady poprzez zastosowanie jednostek regulacji użytkowania rębego (gospodarstw) zgodnie z instrukcją urządzenia lasu.

W Programie Ochrony Przyrody zaproponowano podział na długookresowe jednostki planowania hodowlanego (gospodarstwa siedliskowe) wyróżnione w oparciu o grupy żywnościowe (troficzne) siedlisk leśnych.

Drzewostany wyodrębnione w ramach poszczególnych gospodarstw siedliskowych powinny zajmować określoną minimalną powierzchnię (w zasadzie powyżej 100 ha). W lasach podlegających szczególnej ochronie, tj. lasach o wyjątkowych walorach i funkcjach (np. bagienne, siedliska chronione) kryterium powierzchni nie powinno obowiązywać.

Zestawienie gospodarstw siedliskowych (zgrupowanych w grupy: borów, borów mieszanych, lasów mieszanych, lasów i lasów łągowych) oraz ich ogólną charakterystykę (powierzchnia, docelowy hodowlany typ drzewostanu, typ siedliskowy lasu) dla obrębów przedstawia poniższa tabela:

Wzór nr 25. Jednostki długookresowego planowania hodowlanego (gospodarstwa siedliskowe)

Gospod. siedliskowe	Pow. (ha)	Docelowy hodowl. typ drzewostanu (typy lasu)	Siedliskowe typy lasu	Uwagi
1	2	3	4	5
Obręb Łabiszyn				
Borów	1772,94	So	Bśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
Razem	1772,94			
Borów mieszanych	5124,53	So, Db-So, So-Db	BMśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	40,14	So	BMw	—"
	1,53	So, So-Brz	BMb	—"
Razem	5166,20			
Lasów mieszanych	1332,64	Db-So, So-Db	LMśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	132,44	So-Db	LMw	—"
	0,97	OI	LMb	—"
Razem	1466,05			
Lasów	253,59	Db, Lp-Gb-Db, Bk-Db, Gb-Db, So-Db	Lśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	76,81	Db, OI-Db, Db-Wz-Js, Js-Db	Lw	—"
	76,28	OI, Brz-OI	OI	—"
Razem	406,68			
Lasów łągowych	141,74	OI, Js-OI, Js-Wz-Db, Wz-OI-Js	OI-J	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
Razem	141,74			
Ogółem obręb	8953,61			

Gospod. siedliskowe	Pow. (ha)	Docelowy hodowl. typ drzewostanu (typy lasu)	Siedliskowe typy lasu	Uwagi
1	2	3	4	5
Obręb Samostrzel				
Borów	128,94	So	Bśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
Razem	128,94			
Borów mieszanych	1267,01	So, So-Db, Db-So	BMśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
Razem	1267,01			
Lasów mieszanych	2475,89	Db-So, So-Db	LMśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	113,51	So-Db	LMw	—"
	36,27	OI	LMb	—"
Razem	2625,67			
Lasów	1918,58	Db, Lp-Gb-Db, Bk-Db, Gb-Db; So-Db	Lśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	425,70	Db, OI-Db; Js-Db; Db-Wz-Js	Lw	—"
	79,57	OI	OI	—"
Razem	2423,85			
Lasów łągowych	367,54	OI, Js-OI; Js-Wz-Db; Wz-OI-Js	OI-J	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
Razem	367,54			
Ogółem obręb	6813,01			
Obręb Szubin				
Borów	2072,69	So	Bśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
Razem	2072,69			
Borów mieszanych	2495,70	So, So-Db, Db-So	BMśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	6,23	So	BMw	—"
Razem	2501,93			
Lasów mieszanych	1554,29	Db-So, So-Db	LMśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	91,67	So-Db	LMw	—"
Razem	1645,96			
Lasów	1633,62	Db, Lp-Gb-Db, Bk-Db, Gb-Db; So-Db	Lśw	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
	210,09	Db, OI-Db, Js-Db; Db-Wz-Js	Lw	—"
	12,17	OI	OI	—"
Razem	1855,88			

Gospod. siedliskowe	Pow. (ha)	Docelowy hodowl. typ drzewostanu (typy lasu)	Siedliskowe typy lasu	Uwagi
1	2	3	4	5
Lasów łągowych	76,36	Ol, Js-Ol; Js-Wz-Db; Wz-Ol-Js	Ol-J	Lasy ochronne i wielofunkcyjne
Razem	76,36			
Ogółem obręb	8152,82			
Nadleśnictwo Szubin				
Borów	3974,57	So	Bśw	–
Razem	3974,57			
Borów mieszanych	8887,24	So, Db-So	BMśw	–
	46,37	So	BMw	–
	1,53	So-Brz; So	BMb	–
Razem	8935,14			
Lasów mieszanych	5362,82	Db-So, So-Db	LMśw	–
	337,62	So-Db	LMw	–
	37,24	Ol	LMb	–
Razem	5737,68			
Lasów	3805,79	Db, Lp-Gb-Db, Bk-Db, Gb-Db; So-Db	Lśw	–
	712,60	Db, Ol-Db, Db-Wz-Js, Js-Db	Lw	–
	168,02	Ol	Ol	–
Razem	4686,41			
Lasów łągowych	585,64	Ol, Js-Ol, Js-Wz-Db, Wz-Ol-Js	Ol-J	–
	585,64			
Ogółem nadleśnictwo	23919,44			

W nadleśnictwie przeważają gospodarstwa siedliskowe borów mieszanych.

Jednostki regulacji użytkowania rębego – gospodarstwa według planu urządzenia lasu przedstawiono w podrozdziale 3.1.2.1.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie prac gospodarczo-leśnych należy m.in.:

- pozostawić w lesie jak największą biomasa (część stojących drzew martwych, połamanych, wykrotów, gałęzi, igliwia, kory), o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony lasu,

- dostosować okres pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lasu od owadów i patogenów grzybowych, wiatru i śniegu oraz możliwości wykorzystania przez zwierzynę kopytną cienkiej kory na drzewach leżących,
- stosować sortymentową metodę pozyskiwania drewna, polegającą na wyróbce drewna przy pniu, ze zrywką surowca ciągnikami nasiębiernymi przy odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,
- chronić stanowiska gatunków chronionych, rzadkich i cennych. Podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych zwracać szczególną uwagę na kontrolowane obalanie drzew w pobliżu miejsc lęgowych i bytowych zwierząt oraz przebieg szlaków zrywkowych.

Istotnym elementem wpływającym na stan środowiska leśnego w trakcie wykonywania prac leśnych jest rodzaj i jakość użytego sprzętu. Zaleca się stosowanie maszyn i urządzeń napędzanych przez silniki spalinowe z katalizatorami, a także bioolei jako smarów silnikowych.

4.3. Ogólna charakterystyka środowiska historycznego i kulturowego

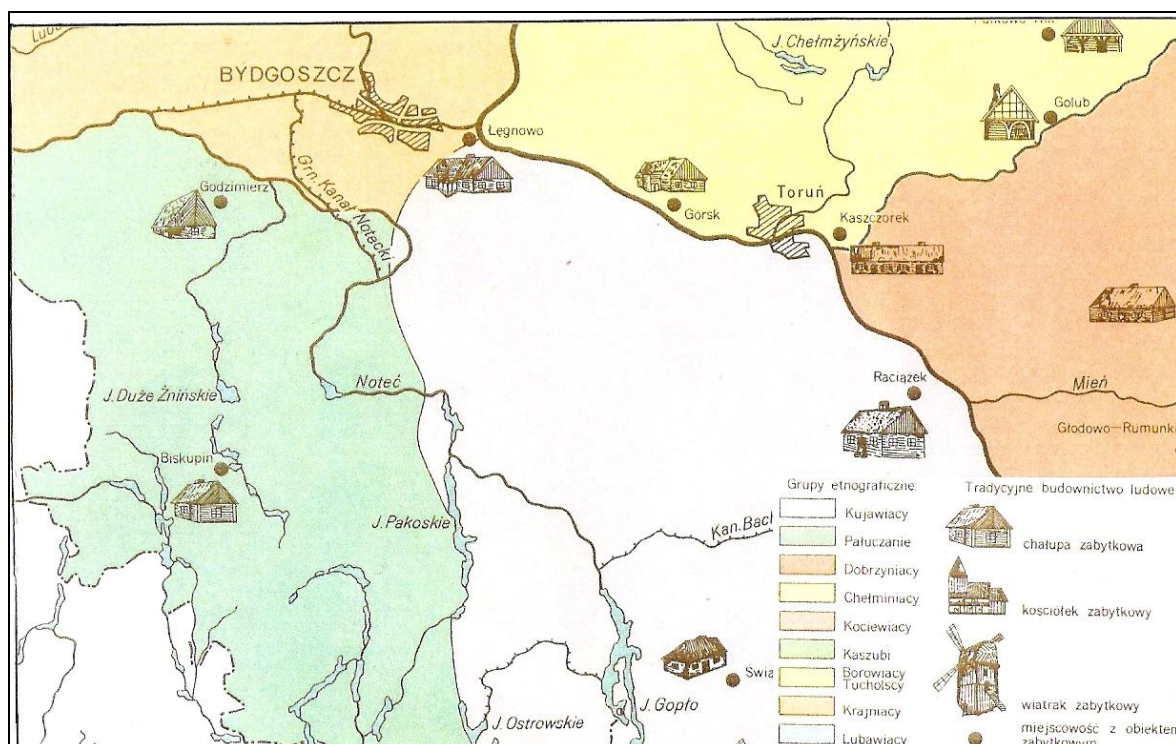
Obszar działania Nadleśnictwa Szubin to część historycznej Wielkopolski - Pałuki i władztwo książąt pomorskich - Krajna. Pałuki wchodziły w skład terytoriów plemiennych, które stały się kolebką państwa polskiego, wchodząc w skład państwa pierwszych Piastów; Krajna weszła w skład państwa polskiego w okresie panowania pierwszych Piastów do czasu usamodzielnienia się Pomorza Gdańskiego w okresie rozbitcia dzielnicowego - Krajna ponownie weszła w skład państwa polskiego za czasów Bolesława Krzywoustego. W okresie rozbitcia dzielnicowego omawiane obszary tworzyły Księstwo Kaliskie (ziemia kaliska), z którego w późniejszym okresie (XV w.) wykształciło się województwo kaliskie. Krajna weszła w skład powiatu nakielskiego, natomiast omawiana część Pałuk w skład powiatu kcyńskiego. Stan taki przetrwał niemalże do rozbiorów.

Po I rozbiorze całość omawianego obszaru weszła w skład Prus (do 1806 r.). W latach 1807–1815 ta część Pałuk (bez ziemi nakielskiej) wchodziła w skład Księstwa Warszawskiego, a od Kongresu Wiedeńskiego w 1815 r. ponownie przywrócono pruskie władztwo. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku (powrót ziemi nakielskiej w granice II Rzeczypospolitej nastąpił w 1920 r.; Pałuk - 1918/1919 r.) ziemia nakielska i Pałuki weszły w skład województwa poznańskiego; od 1.04.1938 r. ta część Pałuk i ziemi nakielskiej w całości weszły w skład województwa pomorskiego z siedzibą w Toruniu; w okresie 1945–1950 było to województwo

pomorskie z siedzibą w Bydgoszczy, nazwane bydgoskim od 1950 r. (po włączeniu m.in. powiatu żnińskiego) i od 1975 - ponownie województwo bydgoskie.

Reforma administracyjna państwa od 1 stycznia 1999 r. reaktywująca powiaty, omawiany obszar włączyła do powiatów nakielskiego i żnińskiego w województwie kujawsko-pomorskim oraz niewielką część w powiatach pilskim i węgrowskim w województwie wielkopolskim.

Podział etnograficzny omawianego obszaru przedstawiono na ryc. 6 (*Atlas województwa bydgoskiego*. 1973. Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne w Toruniu. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa).

Ryc. 6. Podziały etnograficzne

4.3.1. Ważniejsze obiekty archeologiczne

W stanie posiadania nadleśnictwa nie występują obiekty archeologiczne wpisane do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego. Najciekawszymi obiektami archeologicznymi w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa są:

- Grocholin gm. Kcynia - wczesnośredniowieczne grodzisko pierścieniowate,
- Sobiejuchy gm. Żnin - osada obronna kultury łużyckiej (drugie co do wielkości grodzisko prasłowiańskie po Biskupinie), wpisane do rejestru zabytków (nr rejestru C/58-26 marca 1967r.),
- Królikowo, gm. Szubin - wczesnośredniowieczne grodzisko pierścieniowate.

4.3.2. Ważniejsze obiekty kultury materialnej

Wybrane obiekty kultury materialnej w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Wybrane obiekty kultury materialnej w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa przedstawiają się następująco:

Powiat nakielski

Gmina Kcynia

Kcynia

- kościół par., XVII w.
- zespół poklasztorny, XVIII w.,
- dworek tzw. wójtostwo, poł. XIX w.,

Chwaliszewo

- dwór, mur. II poł. XIX w.

Dobieszewko

- dwór, mur., 4 ćw. XIX w.,

Dobieszewo

- dwór, mur., 1 poł. XIX w.

Dziewierzewo

- kościół par., 1908–1909

Górki Dąbskie

- pałac, mur. ok. 1870 r.

Grocholin

- zespół pałacowy, pocz. XVII-XIX w., (z dworem obronnym, pałacem i parkiem),

Mechnacz

- dwór, mur. 1 poł. XIX w.,

Miastkowice

- dwór, mur. ok. 1880 r.

Rozpętek

- pałac, mur., ok. 1870 r.

Sierniki

- dwór, mur. 1876 r.

Smogulecka Wieś

- dwór, mur. XVIII w.,

Szczepice

- dwór, mur. poł. XIX w.,

Tupadły

- dwór, mur., 1889 r.,

Żurawia

- dwór, mur., 2 poł. XIX w.,
- spichlerz, mur., XIX w.,

Gmina Mrocza

Izabela

- dwór, mur., XIX/XX w.,

Gmina Nakło nad Notecią

Nakło

- kościół paraf., mur., 1843 r.,
- spichrze, drewn., 2 poł. XIX w.,

Chrząstkowo

- dwór, mur., 1886 r.,

Luboszcz

- pałac, mur., 1864 r.,

Olszewka

- dwór, mur., 2 poł., XIX w.,

Gmina Sadki

Broniewo

- dwór, mur., 1 poł. XIX w.,

Sadki

- kościół par., mur., 1794-1760 r., z fundacji Bnińskich

Samostrzel

- zespół pałacowy, (pałac - mur., po 1868 r.; park z XVIII w.)
- zespół dworski, XIX/XX w.

Gmina Szubin

Szubin

- kościół par., mur., XIV/XV w.,
- kościół cmentarny, drewn., 1748 r.,
- ruiny zamku, 2 poł. XIX w., zbud. przez Sędziwoja z Szubina

Chobielin

- młyn wodny, mur., w górn. kondygn. drewn., o konstr. szkieletowej, poł. XIX w.
- dwór, mur., 2 ćw. XIX w.

Chraplewo

- dwór, mur., poł. XIX w.,

Pińsko

- dwór, mur., ok. 1870 r.

Rynarzewo

- kościół par., mur., 1880 r.,

Samoklęski Duże

- kościół par., mur., 1888-1892 r.,
- dwór, mur., ok. 1870 r.,

Słupy

- kościół par., mur., 1840 r.,
- pałac, mur., XVIII/XIX w.,

Szaradowo

- kościół par., mur., 1838 r.,

Zalesie

- pałac, mur., 3 ćw. XIX w.,

Powiat żniński

Gmina Łabiszyn

Łabiszyn

- kościół par., mur., XVI/XVII w., wielokrotnie przebudow.,
- zespół poklasztorny reformatów z kośc. par., mur., 1688-1690 r. z klasztorem, dzwonnica,
- dwór, mur., 1 poł. XIX w.

Lubostroń

- zespół pałacowo-parkowy, zał. po 1867 r. przez Fryderyka Skórzewskiego
 1. pałac, mur., 1795-1800,
 2. oficyna tzw. stary pałac, mur., k.XVIII w.,
 3. stajnia i wozownia, mur., pocz. XX w.,
 4. zabudowania folwarczne, mur., 2 poł. XIX w.,
 5. park - założony w ok. 1800 r. jako park krajobrazowy.

Obiekty kultury materialnej w stanie posiadania nadleśnictwa

Ciekawsze obiekty kultury materialnej w stanie posiadania nadleśnictwa przedstawiono poniżej we wzorze nr 19.

Wzór nr 19. Wykaz ważniejszych obiektów kultury materialnej

Lp	Nazwa obiektu	Gmina Leśnictwo oddział pododdz.	Pow. (ha)	Ogólny opis, rok powstania (budowy) rodzaj obiektu, walory	Zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projekto- wane	wykona- ne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb Łabiszyn								
1.	Osada leśnictwa Załachowo	Łabiszyn Załachowo 308 j	0,42	- Bud. mieszk. mur., k. XX - Bud. gosp. mur., p XX - Bud. gosp. mur., p XX				
2.	Osada leśnictwa Zielonowo	Łabiszyn Kowalewo 156 a	0,21	- Bud. mieszk. mur., XIX/XX				
3.	Budynek gospodarczy	Łabiszyn Łabiszyn 238 m	0,35	- Bdynek o konstr. szachulcowej, mur.drewn., XIX w.				
Obręb Szubin								
4.	Osada leśnictwa Dziewierzewo	Kcynia Dziewierzewo 330 k	0,15	- Bud. mieszk., mur., XIX w.				

Ze względu na nie zmienioną architekturę tych budynków w trakcie ewentualnych prac remontowych należy zachować istniejącą architekturę tych budynków.

4.3.3. Zasłużeni leśnicy oraz leśnicy kombatanci

Biogramy kombatantów leśników oraz osób związanych z historią leśnictwa przedstawiają się następująco:

Andrzejewski Feliks (1909–1939), leśniczy w Nadleśnictwie Nakło , zamordowany we wrześniu 1939 r. przez niemiecki Selbstschutz w Sipiorach.

Bąk Franciszek (? – 1939), robotnik leśny w Nadleśnictwie Nakło, zaginął w niewyjaśnionych okolicznościach w 1939 r.

Bąk Kazimierz (1899–1939 r.), robotnik leśny w Nadleśnictwie Nakło, zamordowany w lesie szczepickim w dniu 14 września 1939 r. przez Niemców.

Brzykcy Jan (1890–1933), robotnik leśny z Władysławowa k/Szubina, zamordowany przez Niemców w więzieniu w Szubinie 19 września 1939 r.

Ciesielski Józef (–? –?) leśniczy leśnictwa Obórznia w byłych dobrach łabiszyńskich; zamordowany w obozie w Inowrocławiu.

Cwojda Czesław (1913–1944), leśniczy administracyjny byłego nadleśnictwa Nakło, uczestnik kampanii wrześniowej, żołnierz Armii Krajowej, zamordowany w Żabikowie k/Poznania w 1944 r.

Hermaciński Franciszek (1892–1939), leśniczy leśnictwa Zielonawo w byłych dobrach łabiszyńskich; zamordowany przez Niemców 17 października 1939 r. w Szubinie.

Jabłoński Michał (1867–1939), emerytowany leśniczy lasów prywatnych majątku Tupadły zamordowany przez Niemców w dniu 10 września 1939 r. w pobliżu leśniczówki Tupadły wraz z córką Reginą, lat 34, oraz żoną Marcjaną lat 63 ((upamiętnieni obeliskiem – na obelisku zapisano, że Jabłoński M. był leśniczym z Dębogóry).

Kociemski Wincenty (1894–1944), leśniczy leśnictwa Lasek k/Obórzni w byłych dobrach łabiszyńskich; wraz z siostrą Stanisławą jako żołnierz Armii Krajowej zostali zamordowani w obozie Żbikowo k/Poznania w 1944 r.

Lemke Aleksander (1902–1939), robotnik leśny z Dębogóry byłego Nadleśnictwa Nakło, zamordowany w pobliżu leśniczówki Tupadły przez niemiecki Selbstschutz 10 września 1939 r.

Meller Franciszek (1913–1939), leśniczy leśnictwa Glinno Wielkie byłego Nadleśnictwa Nakło, zamordowany przez Niemców w lesie szczepickim jesienią 1939 r.

Meller Franciszek (–? – 1939), robotnik leśny ze Studzienek k/Szubina, zamordowany przez niemiecki Selbstschutz w lesie szczepickim.

Miśko Tadeusz (1889–1940), urodzony w Małopolsce (Herbutowo k/Wadowic), student Hochschule für Bodenkultur w Wiedniu, absolwent Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego; przed wojną nadleśniczy dóbr prywatnych Skórzewskich Lubostroń (siedziba nadleśnictwa w Kąpiu); więzień Kozielska, zamordowany w Katyniu (Życie lasów kujawsko-pomorskich. Biuletyn RDLP w Toruniu Nr 2 (67) kwiecień-Czerwiec 2013/Rok XVI)

Mrugawski Franciszek (? – 1939), robotnik leśny z Sipior w byłym Nadleśnictwie Nakło, zamordowany przez Niemców w egzekucji zbiorowej w Sipiorach we wrześniu 1939 r.

Serafin Jan (12886–1939), leśniczy w gospodarstwie łąkowym w Szczepicach byłego Nadleśnictwa Nakło, zamordowany w Szczepicach jesienią 1939 r.

Serafin Waclaw (1917–1939), syn Jana, pracownik leśny w byłym Nadleśnictwie Nakło. Zamordowany przez Niemców wraz z ojcem Janem.

Stachowiak Marian (? –1940 lub 1941), leśniczy leśnictwa Pszczółczyn w byłych dobrach łabiszyńskich, zamordowany w Dachau lub w Poznaniu (nieznane są okoliczności śmierci).

Szklarek Jan (1877–1939), leśniczy dóbr prywatnych w okolicach Kcyni, zastrzelony przez Niemców na drodze między Łankowicami, a Kcynią dnia 7 września 1939 r.

4.3.4. Miejsca pamięci narodowej

Miejsca pamięci narodowej oraz inne upamiętnienia

Obwód Łabiszyn

- 145f - Głaz narzutowy z napisem: „1845–1903. Tu spoczywa hr. Leon Skórzewski” oraz poniżej po lewej stronie wizerunek strzały grotem do góry (stylizowany herb Skórzewskich – Drogosław) oraz po prawej wizerunek L. Skórzewskiego w stroju myśliwskim (czarną farbą) i poniżej napis „Dla potomnych” (jest to symboliczne miejsce pochówku hrabiego Leona Skórzewskiego).
- 166d - Tablica granitowa ze znakiem krzyża powstańczego wielkopolskiego, ze znakiem orła białego na czerwonym tle i datami „1918 1919” oraz poniżej daty „1918 2008” oraz napis „W 90 rocznicę zwycięskich walk powstańców wielkopolskich na linii Kanału Noteckiego Dąbie–Krzywno–Władysławowo. Mieszkańcy Gminy Łabiszyn”. Obok tablicy odtworzono fragment ówczesnych umocnień ziemnych.

- 258b - Betonowy postument z betonowym wizerunkiem orła po lewej (patrząc od dołu) stronie z napisem „powstańcom wielkopolskim. Łabiszyn”, oraz po prawej stronie betonowa rzeźba z wizerunkiem powstańca wielkopolskiego oraz dwóch innych osób.
- 308i - Głaz narzutowy ustawiony na płaskim kamieniu z napisem na głazie poniżej logo PZŁ „Ojczystej przyrodzie i Św, Hubertowi wdzięczni myśliwi i leśnicy” oraz wyryte poniżej napisy po lewej wizerunek głuszca po prawie logo LP i napisy: po lewej „1964–2005. Koło Łowieckie „Głuszc w Toruniu” i po prawej: „Lasy Państwowe Nadleśnictwo Szubin. 3.XI.2004”.
- 320b - Kamień granitowy z napisem „Pamięci zmarłym myśliwym z Koła Łowieckiego Złoty Róg” 2012.

Obręb Samostrzel

- 87h - Obelisk betonowy ze znakiem orła białego z napisem „W tym miejscu we wrześniu 1939 r. zostało zamordowanych przez hitlerowców 12 mieszkańców Gromady Sipiory:

Chrośniak Czesław

Chrośniak Zbigniew

Janeczko Franciszka

Janeczko Jan

Kozłowski Czesław

Łapaczyński Edward

Różewski Franciszek

Szulc Jan

Loose Bogumił

Zieliński Władysław

Cześć ich pamięci”

- 151f - Betonowy obelisk z tablicą i napisem: Tutaj zostali rozstrzelani przez niemieckie władze okupacyjne w dn. 29.09.1939 r. mieszkańcy wsi Sipiory

Władysław Szynakiewicz lat 57

Ksawery Szynakiewicz lat 29

Franciszek Obremski lat 25

Władysław Kujot lat 32

Jan Bąk lat 33

Odebrano nam życie. Pozostawiamy wam pamięć.

Zwłoki ekshumowano w 1945 r. na cmentarz w Sipiorach”.

- 170c - Obelisk betonowy z godłem i napisem „W tym miejscu we wrześniu 1939 r. zostało zamordowanych przez hitlerowców 11 mieszkańców gromady Sipiory

Bąk Kazimierz
Góral Józef
Janke Stanisław
Kapczyński Wawrzyniec
Knasiński Franciszek
Meller Franciszek
Obremski Stanisław
Piórkowski Aleksander
Stalewski Waclaw
Walter Leon
Zbierański Jan

Cześć ich pamięci”

- 199j - Tablica betonowa osadzona na betonowych słupkach (całość ogrodzona płotem metalowym) z napisem:
„W dniu 10 września 1939 roku w tym miejscu zamordowany został przez hitlerowców leśniczy z Dębogóry Jabłoński Michał, jego żona Marcjanna i córka Regina. Cześć ich pamięci. W XXX rocznicę Prezydium GRN Kcynia”
- 214n - Krzyż drewniany oraz głaz narzutowy z tablicą i napisem „Dla upamiętnienia miejsc pochówku zmarłych wskutek panującej w XIX wieku na tych terenach epidemii cholery. Od powietrza, głodu, ognia i wody wybaw nas Panie”.
- 279h - Metalowy krzyż osadzony w betonowym postumencie z metalowym wizerunkiem orła białego; tablica z napisem „W miejscu tym niemieckie władze okupacyjne od 8 października do 31 października 1939 r. rozstrzelały bez wyroku sądowego 12 mieszkańców Polichna o 13 mieszkańców Rozwarzyna. Po odzyskaniu wolności ekshumowano zwłoki na cmentarz w Nakle nad Notecią. Nazwiska ich zapisane są w księgach złożonych w Urzędzie Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią”.

Obręb Szubin

- 65a - Obelisk z ciosów granitowych na betonowym postumencie z głazem na szczycie z wyrytym znakiem krzyża oraz orła i napisem „1919 R. Ku czci poległym o wolność Ojczyzny” poświęcony pamięci powstańców wielkopolskich.

- 294d - Pomnik zamordowanego przez Niemców w czasie II wojny światowej robotnika leśnego (krzyż na kopcu).
- 313a - Obelisk betonowy z tablicą z napisem „Pamięci Rozstrzelanych przez Hitlerowców Polaków – mieszkańców Dziewierzewa Czesława Chełminiaka Bronisława Jareckiego Władysława Komasy Pawła Kolbera Franciszka Zameli”
- 345c - Obelisk betonowy w kształcie stylizowanego krzyża z tablicą i napisem „W tym lesie zostali zamordowani Stanisław Pituła i Józef Wierchosławski z Żarczyna. Cześć (ć – brak litery) ich pamięci”.

Inne obiekty

Do innych miejsc związanych z przeszłością kulturową należą również:

- nieczynne byłe cmentarze ewangeliczne w obrębie Łabiszyn
obręb Samostrzel
- nieczynne byłe cmentarze żydowskie (kirkuty): obręb Łabiszyn
obręb Samostrzel
- krzyże przydrożne: obręb Łabiszyn - 95t, 127f, 195d, 242g, 269g; obręb Samostrzel - 289g (tzw. krzyż leśników); obręb Szubin - 145c (kamień i krzyż upamiętniające śmierć z-cy nadleśniczego Egona Korpolewskiego), 302a, 306c, 350o,
- kapliczki przydrożne: obręb Samostrzel - 2f, 129a, 189a,
- inne: pozostałości linii obronnej (stanowiska strzelnicze, okopy, schron bojowy tzw. tradytor) w obrębie Łabiszyn
- kopiec graniczny - w obrębie Łabiszyn,
- miejsce po nie istniejącej kaplicy katolickiej p.w. św. Jana Chrzciciela w obrębie Łabiszyn

Przyjęte zasady postępowania przez nadleśnictwo w obiektach wymienionych powyżej to:

- utrzymanie miejsca będącego w zarządzie nadleśnictwa w stanie uporządkowanym z wykorzystaniem pomocy społeczności lokalnych i młodzieży szkolnej,
- utrzymanie występujących zadrzewień w stanie niezmienionym (z wyjątkiem zagrożeń ze strony szkodliwych owadów i zagrożenia bezpieczeństwa ludzi),
- uniemożliwianie prób dewastacji pozostałości cmentarzy.

4.4. Plan działań – zestawienie prac objętych programem ochrony przyrody

4.4.1. Kształtowanie stosunków wodnych

W warunkach Nadleśnictwa Szubin, ze względu na położenie na obszarach z najmniejszymi opadami i zasobami wodnymi w Polsce, szczególne znaczenie ma retencja sztuczna. Przedsięwzięcia z zakresu małej retencji zrealizowano na obszarze nadleśnictwa zgodnie z opracowaniem Kaleta P., Cyzman W., Marszelewski W., Pomianowska H., Pomianowski P. 2008. *Program małej retencji, ochrony i regulacji ekosystemów mokradłowych na terenie Nadleśnictwa Szubin.*

Obszary leśne mają największe znaczenie w regulowaniu stosunków wodnych w związku z czym lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych ujęto w planie urządzenia lasu jako lasy ochronne (lasz wodochronne).

4.4.2. Kształtowanie granicy polno-leśnej

Dotychczasowe opracowania dotyczące granicy polno-leśnej straciły swą aktualność. W bieżącym okresie gospodarczym ze względu na minimalną powierzchnię do zalesień regulacja granicy polno-leśnej nastąpi w minimalnym zakresie.

4.4.3. Kształtowanie strefy ekotonowej

Ekoton jako pas przejściowy między dwoma biocenozami winien odznaczać się większym bogactwem flory i fauny niż sąsiadujące ze sobą ekosystemy.

W lasach nadleśnictwa występują już ukształtowane w ubiegłym okresie strefy ekotonowe, co jest wynikiem zasad gospodarowania w ubiegłym okresie, a także wskutek długiego okresu jej naturalnego kształtowania się.

Dużą rolę w ochronie lasu przed wnikaniem i penetracją wielu negatywnych czynników z zewnątrz odgrywają obrzeża lasu. Zewnętrzna ściana lasu kompleksów oraz lasy wzdłuż gruntów nieleśnych (do 30 m) powinny być maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym. W trakcie cięć pielęgnacyjnych należy stosować tu silniejsze zabiegi umożliwiające wnikanie światła do wnętrza lasu i powstawanie ścian ochronnych drzewostanów - w tym także popieranie drzew silnie ukorzenionych, ugałęzionych, oraz krzewów.

Przy sztucznym zakładaniu tej strefy należy stosować luźniejszą więźbę sadzenia, wprowadzać możliwie dużą ilość gatunków, w tym także gatunki o dużych walorach estetycznych.

Stwierdzono, że w ubiegłym okresie gospodarczym nadleśnictwo w trakcie realizacji planu urządzenia lasu pozostawiało pasy ochronne.

Na etapie planowania urządzeniowego zaprojektowano ekotony w sąsiedztwie wybranych dróg, bagien, wzdłuż użytków rolnych oraz cieków wodnych, torów kolejowych itp.

Ponadto na etapie realizacji planu urządzenia lasu nadleśnictwo pozostawiać będzie strefy ekotonowe wokół nie wyłączonych bagien śródleśnych, oczek wodnych itp. jako np. siedliska płazów.

4.4.4. Zabiegi ochronne w szczególnie cennych obiektach przyrodniczych

Najwyższą formą ochrony przyrody na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Szubin są rezerwaty przyrody, których powierzchnia wynosi 153,34 ha (rezerwaty przyrody *Borek*, *Grocholin*, *Ostrów w Pszczółczynie* posiadają plany ochrony).

Wykonywanie zadań ochronnych w rezerwach przyrody należy wykonywać zgodnie z zatwierdzonymi planami ochrony (także na obszarach Natura 2000 - po ich ustanowieniu) w porozumieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Należy zweryfikować nie istniejące pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne - zgodnie z wykazami.

W trakcie wykonywania zabiegów gospodarczo-leśnych należy zwracać szczególną uwagę na cenne stanowiska roślin i zwierząt podlegających ochronie prawnej oraz rzadkich w skali regionu, siedliska chronione itp.

4.4.5. Ochrona różnorodności biologicznej

W celu zachowania bioróżnorodności w omawianych lasach sformułować można następujące zalecenia ogólne dotyczące wykonywania zabiegów gospodarczo-leśnych, ochrony siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt:

- wykonywanie zabiegów gospodarczo-leśnych utrzymujących właściwy stan siedlisk,
- dla zachowania różnorodności genowej należy dążyć, by pozyskiwany materiał siewny pochodził z jak największej liczby osobników oraz różnych miejsc nadleśnictwa,
- inicjowanie odporności biologicznej drzewostanów na etapie szkółkarstwa,

- dla zachowania różnorodności gatunkowej w lasach należy zwracać szczególną uwagę na skład gatunkowy zakładanych upraw (z ogniskami biocenotycznymi z liściastymi gatunkami owocodajnymi). W tym celu należy dążyć do stosowania zalecanych składów odnowieniowych upraw, zgodnych z typami drzewostanów w tym na obszarach Natura 2000. Należy m.in. dążyć do stworzenia warunków dla rozwoju wszystkich warstw ekosystemu leśnego,
- w celu zachowania różnorodności ekosystemowej należy jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki, pozostawianiu do naturalnej sukcesji małych powierzchni na gruntach zabagnionych lub okresowo zalewanych, pozostawienie kęp starodrzewu, także pojedynczych starych drzew na zrębach itp.,
- w celu zachowania bogactwa i różnorodności krajobrazowej należy pozostawiać nieużytkowane śródleśne łąki, bagna, nieużytki drobne zbiorniki wodne i inne otwarte powierzchnie,
- zapobieganie niepożądanego sukcesji roślinnej np. poprzez wykaszanie, wycinanie w celu zachowania stanowisk zagrożonych gatunków roślin (dotyczy np. chronionych. nieleśnych siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000).
- ochrona chronionych leśnych siedlisk przyrodniczych poprzez wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-ochronnych prowadzących do eliminacji gatunków obcych ekologicznie, odnowienia gatunków zgodnie ze składami gatunkowymi podanymi w rozdziale 1.3.7. oraz wykonywanie tych zabiegów w okresie zimowym na siedliskach higrofilnych przy pokrywie śnieżnej w celu minimalizacji uszkodzenia runa i pokrywy,
- ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych poprzez ekstensywne użytkowanie zapobiegające np. ich zakrzaczaniu,
- ochrona przed przypadkowym zniszczeniem stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt (w tym staroduba łąkowego),
- zapobieganie przypadkowemu zniszczeniu bagienek, oczek wodnych - stanowisk rozrodu kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej w trakcie prac gospodarczo-leśnych.

W przypadku zweryfikowania stanowisk lub grup gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną nieznaną na dzień zatwierdzania planu urządzenia lasu w celu minimalizacji ewentualnego negatywnego oddziaływania planu na środowisko w bieżącej realizacji zadań gospodarczych należy uwzględnić następujące wytyczne:

- w celu minimalizacji szkód w awifaunie (niszczenie gniazd, płoszenie itp.) przed przystąpieniem do realizacji zadań w zakresie użytkowania rębego w okresie lęgów ptaków, w miejscach planowanych cięć zupełnych, należy odpowiednio wcześniej przygotować

powierzchnię, a melioracje agrotechniczne (usunięcie podszytów należy wykonać wyłącznie w okresie jesienno-zimowym,

- na podstawie przeprowadzonej lustracji starodrzewu przeznaczonego do cięcia rębego należy zdecydować, które zręby mogą być wykonywane w okresie lęgowym, a które poza nim; wykonanie zabiegu cięć rębnych na pozycjach ze stwierdzonymi czynnymi gniazdami przełożyć poza okres lęgowy na rzecz pozycji, gdzie tych gniazd nie zinwentaryzowano,
- jeżeli cięcia rębne wykonywane są w okresie lęgowym ptaków, bezpośrednio przed rozpoczęciem prac, należy ponownie zlustrować drzewostan pod kątem obecności w nim zasiedlonych pojedynczych gniazd; cięcia we fragmentach drzewostanu, w których występują takie gniazda należy przesunąć w czasie i wykonać je po zakończonym okresie lęgowym,
- we fragmentach, w których sąsiedztwie po wykonanej rębni zupełnej brakować będzie starodrzewu (np. ostatnie kulisy zrębowe) jako kompensację należy wywieszać budki lęgowe dla ptaków w drzewostanach przyległych do powierzchni zrębu,
- w trakcie wyznaczania drzew do wycinki w ramach trzebieży należy pozostawić drzewa dziuplaste oraz te, na których występują gniazda ptaków,
- w drzewostanach, w których planowane są cięcia trzebieżowe w czasie lęgów ptaków, w okresie jesienno-zimowym należy oczyścić szlaki zrębowe poprzez usunięcie podszytów,
- bezpośrednio przed rozpoczęciem wykonywania trzebieży jak i w trakcie jej realizacji w danym drzewostanie, odbywającej się w okresie lęgowym ptaków, należy zlustrować drzewostan pod kątem obecności w nim zasiedlonych gniazd; cięcia we fragmentach drzewostanu, w których występują takie gniazda należy przesunąć w czasie i wykonać je po zakończonym okresie lęgowym,
- czyszczenia późne (CP) na powierzchniach o bogatej roślinności runa leśnego, jak i bogatych składach gatunkowych wykonywać zasadniczo poza okresem lęgowym, a wybór terminu wykonania przyjąć w zależności od: fazy rozwojowej, warunków pogodowych oraz zagęszczenia,
- pielęgnowanie gleby w uprawach, CW i CP w okresie lęgowym ptaków wykonywać po dokonanej lustracji; fragmenty ze zlokalizowanymi gniazdami pozostawić bez zabiegu.

Monitoring gatunków ptaków objętych ochroną prowadzony jest przez nadleśnictwo na bieżąco (liczebność, areal występowania i in.), co jest zgodne z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej i kryteriami certyfikacji FSC.

4.4.6. Promocja i edukacja ekologiczna, turystyka i rekreacja

Promocja i edukacja ekologiczna

Ważną funkcją w działaniach nadleśnictwa jest edukacja leśna i przyrodnicza, która realizowana będzie zgodnie z ustaleniami *Programu edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2014–2023*. Edukację przyrodniczo-leśną nadleśnictwo realizować będzie poprzez: publikacje naukowe i popularno-naukowe w czasopismach leśnych, publikacje w czasopismach przyrodniczych i ogólnotematycznych, publikacje w prasie lokalnej, audycje w radiu i telewizji, wydawnictwa, gazetki, foldery publikowane przez nadleśnictwo i Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych.

Edukacja przyrodniczo-leśna prowadzona przez nadleśnictwo kierowana jest przede wszystkim do młodzieży szkolnej (ale i dla dorosłych).

Dla celów edukacji przyrodniczo-leśnej wykorzystywane są następujące obiekty położone na terenie nadleśnictwa i zorganizowane przez Nadleśnictwo Szubin: leśna ścieżka edukacyjna Zielonowo i Dziewicza Góra, punkty edukacji przyrodniczo-leśnej w leśnictwie Studzienki i Nakło, tzw. baza edukacyjna Kunia Łączka przy siedzibie nadleśnictwa.

Projektuje się budowę ścieżki edukacyjnej w leśnictwie Tupadły.

W zakresie promocji i edukacji ekologicznej dobrze układa się współpraca z lokalnymi samorządami, Kujawsko-Pomorskim Urzędem Wojewódzkim i Urzędem Marszałkowskim, Ligą Ochrony Przyrody oraz innymi instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi.

Turystyka i rekreacja

Obszary leśne nadleśnictwa ze względu na swoją dostępność i położenie w niedalekiej odległości od bydgoskiej aglomeracji miejsko-przemysłowej, także Nakła nad Notecią, Szubina i Łabiszyna należą do obszarów atrakcyjnych turystycznie (dla turystyki kwalifikowanej pieszej, rowerowej, konnej i wodnej).

W zasięgu terytorialnym oraz przez grunty nadleśnictwa przebiegają następujące szlaki turystyczne:

Pieszne szlaki turystyczne

- niebieski: Młodocin–Lubostroń–Łabiszyn–Smogorzewo (część),
- czerwony: Łabiszyn–Pszczółczyn–Władysławowo–Dębinek (część),
- żółty: Nakło–Jadwiżyn (część),
- zielony: Kcynia–Polichno

- niebieski: Rynarzewo–Szubin.

Rowerowe szlaki turystyczne

Znakowane

- czerwony: Łabiszyn–Gąbin–Dobrylewo–Januszkowo (część),
- zielony: Szubin–I-ctwo Gąbin–Kowalewo–Słupy–Królikowo–Słonawy–Studzienki–Gromadno–Smogulec.

Nieznakowane

- Kcynia–Samostrzel–Nakło
- leśnictwo Załachowo (dla harcerzy)

Wodne szlaki turystyczne

- Szlak Noteci
- szlak jezior żnińskich i żędowskich
- szlak Gąsawki

Ścieżka konna

- Annowo–Kornelin–Smolniki

4.4.7. Ogólne zestawienie planu działań

1. Aktualizacja *Programu edukacji leśnej społeczeństwa* w Nadleśnictwie Szubin na lata 2014–2023 zgodnie z *Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych* (z uwzględnieniem edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa, szczególnie młodzieży szkolnej, z wykorzystaniem istniejących obiektów edukacyjnych, coroczna organizacja konkursów dla młodzieży szkolnej o tematyce leśnej p.n. Leśne Inspiracje).
2. Współpraca z organami samorządów terytorialnych w zakresie promowania zagadnień ochrony przyrody, z kadrą nauczającą szkół podstawowych i średnich w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej i innymi jednostkami, np. Zespołem Pałacowym w Lubostroniu, lokalnymi stowarzyszeniami ekologicznymi i lokalną prasą.

3. Działania promujące technologie związane z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej, ograniczanie stosowania chemicznych środków ochrony roślin, promowanie stosowania olejów ekologicznych przez wykonawców prac leśnych.
4. Utrzymanie i modernizacja istniejących miejsc edukacji przyrodniczo-leśnej:
 - punkt edukacji przyrodniczo-leśnej przy leśnictwie Studzienki,
 - leśny kąciok edukacyjny przy siedzibie leśnictwa Nakło,
 - ścieżka edukacyjna Zielonowo,
 - ścieżka edukacyjna Dziewicza Góra,
 - punkt edukacyjny Kunia Łączka.
5. Budowa ścieżki edukacyjnej w leśnictwie Tupadły.
6. Bieżąca realizacja założeń planu urządzenia lasu w zakresie:
 - kształtowania stosunków wodnych,
 - kształtowania granicy polno-leśnej i strefy ekotonowej (szacunkowo określonych w projekcie planu urządzenia lasu),
 - stosowania zabiegów ochronnych w cennych obiektach przyrodniczych,
 - ochrony różnorodności biologicznej,
 - kontynuacja sprawdzonych dotychczasowych działań promujących ochronę przyrody i środowisko przyrodnicze,
 - realizacja działań ochronnych w rezerwach przyrody zgodnie z planami ochrony rezerwatów przyrody oraz realizacja zadań gospodarczo-ochronnych na obszarach Natura 2000 zgodnie z *Planami zadań ochronnych* (po ich ustanowieniu).

Zarządzenia w sprawie ustanowienia planów ochrony rezerwatów przyrody stanowią załączniki do niniejszego *Opisu ogólnego*:

Załącznik nr 7.6. Zarządzenie nr 11/0210/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Borek (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 312 z dnia 30 grudnia 2011 r., poz. 3405).

Załącznik nr 7.7. Zarządzenie nr 0210/21/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Ostrów koło Pszczółczyna (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 września 2012 r., poz. 1717).

Załącznik nr 7.8. Zarządzenie nr 0210/11/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Grocholin (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2013 r., poz. 2246).

Ogólne wytyczne wykonania czynności pielęgnacyjno-ochronnych na terenie Nadleśnictwa Szubin przedstawiono w poniższej tabeli:

**Ogólne wytyczne wykonywania czynności pielęgnacyjno – ochronnych
na terenie Nadleśnictwa Szubin**

Lp.	Możliwość zaistnienia negatywnego wpływu	Zalecenia ogólne
1.	Zaprojektowano siedliska do naturalnej sukcesji	Poddać weryfikacji fitosocjologicznej ustalając odrębny tok postępowania, finansowanie z e źródeł zewnętrznych.
2.	Zaprojektowano zabiegi gospodarcze w przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000	Postępować do momentu ukazania się PZO zgodnie z zapisami POP, a po uprawomocnieniu się PZO po pozytywnym zaopiniowaniu przez RDLP i nadleśnictwo zgodnie z zapisami PZO.
3.	W składzie odnowieniowym występują gat. obce w myśl ustawy o ochronie przyrody.	Na obszarach siedliskowych Natura 2000 zminimalizować udział gatunków obcych w myśl ustawy o ochronie przyrody.
4.	Niewielki udział < 1,5 m3 drewna martwego na hektar pow. leśnej	Stosownie do udziału siedlisk dążyć do poprawy omawianego parametru, szczególnie na siedliskach lasowych, i siedliskach przyrodniczych w stanie zachowania A i B zgodnie z wymaganiami tych siedlisk.
5.	Zaprojektowano cięcia w strefach ochrony ptaków: bielika i bociana czarnego	Postępować zgodnie z wytycznymi rozdz. 4.2.3 POOŚ
6.	Siedliska nieleśne –w tym stanowiące przedmiot ochrony ostoi siedliskowych na terenie zarządzanym przez nadleśnictwo.	Propozycja wykorzystania pakietów rolno środowiskowych lub konstruowanie umów dzierżawy z warunkiem uczestnictwa w tym programie. Szczegóły rozdz. 4.3 POOŚ
7.	Uszkodzenie pomników przyrody podczas prac (w 8 wydz zaplanowano zabiegi)	Podczas wykonywania zabiegów gospodarczych wykazać szczególną ostrożność, odpowiednio daleko (zakaz manewrowania ciężkim sprzętem 2 m powyżej obrysu rzutu pionowego koron drzew) planując szlaki zrywkowe i kierunek obalania
8.	Użytki ekologiczne – i występujące siedliska przyrodnicze narażenie na sukcesję lub niewłaściwe rolnicze zagospodarowanie.	Poddać weryfikacji fitosocjologicznej oraz podjęcie i realizację programu rolno środowiskowego – dostosowując odpowiedni wariant pakietu 4 lub 5 do potrzeb ochrony siedliska
9.	Powierzchnia użytków ekologicznych jest niezgodna z rejestrem RDOŚ	W projekcie PUL napisano, że nadleśnictwo doprowadzi stan prawny do stanu rzeczywistego, co wymagać będzie uchwalenia uchwał właściwych miejscowo rad gmin.
10.	Płoszenie wilka w okresie rozrodczym	W Planie zapisano konieczność ustalenia strefy ochrony okresowej - w promieniu do 500 m od nory, funkcjonującej w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia, jeżeli miejsce rozrodu zostanie odnalezione.
11.	Zaprojektowane cięcia pielęgnacyjne na siedlisku 9190 kwaśnej dąbrowy	Ze względu na mały współczynnik zwarcia i zadrzewienia wskazany w opisach taksacyjnych cięcia pielęgnacyjne przeprowadzić pod koniec obowiązywania projektu nie dopuszczając do nadmiernego prześwietlenia.
12.	Zaprojektowane cięcia pielęgnacyjne na siedlisku 9170	Cięcia przeprowadzić o charakterze renaturalizującym: przy odnowieniu stosować składy gatunkowe podane w rozdz. 1.2.9. Programu Ochrony Przyrody

Lp.	Możliwość zaistnienia negatywnego wpływu	Zalecenia ogólne
13.	Zaprojektowane zręby zupełne na siedlisku 91EO a	Ze względu na brak technicznych możliwości (układ wydzielenia) cięcia prowadzić w okresie zimowym z pozostawieniem drewna martwego.
14.	Zaprojektowane zręby zupełne (10 wydz.) na siedliskach przyrodniczych	Ze względu na brak technicznych możliwości prowadzenia innych cięć (układ wydzielenia) cięcia prowadzić w okresie zimowym z pozostawieniem na obrzeżach gdzie zinwentaryzowano siedlisko rozrzedzonych kęp starodrzewu
15.	Zaprojektowane cięcia w siedlisku 6510	Poddać weryfikacji fitosocjologicznej. Rębnie na siedliskach nieleśnych oznaczają, że fragment siedliska znajduje się w wydzieleniu leśnym i technicznie nie było innej możliwości przypisania go do adresu leśnego zajmowanego przez drzewostan (patrz opis taksacyjny)
16.	Zaprojektowane cięcia pielęgnacyjne na siedlisku 91F0	Ze względu na priorytetowy charakter siedliska przeprowadzić zaplanowane cięcia o charakterze renaturalizującym z pozostawieniem drewna martwego.
17.	Zaprojektowane cięcia pielęgnacyjne na siedlisku 9190	Ze względu na duży współczynnik zwarcia i zadrzewienia wskazany w opisach taksacyjnych cięcia pielęgnacyjne przeprowadzić na początku obowiązywania planu nie dopuszczając do nadmiernego zwarcia z usuwaniem gatunków obcych geograficznie.
18.	Zaprojektowane cięcia pielęgnacyjne na siedlisku 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Ze względu na duży współczynnik zwarcia i zadrzewienia zaprojektowane cięcia przeprowadzić na początku obowiązywania projektu, przyjmując, jako optymalne zad. 0,8.
19.	Zaprojektowano rębnie złożoną na siedlisku 9170	Ze względu na charakter siedliska zastosować okres odnowienia zgodnie z planem z pozostawieniem drewna martwego i refugium.
20.	Zaprojektowane cięcia pielęgnacyjne na siedlisku 9170	Ze względu na współczynnik zwarcia i zadrzewienia wskazany w opisach taksacyjnych cięcia pielęgnacyjne przeprowadzić na początku obowiązywania projektu nie dopuszczając do nadmiernego zwarcia z usuwaniem gatunków obcych geograficznie.
21.	Zanik najcenniejszych przyrodniczo obszarów leśnych	Rezygnacja z zabiegów gospodarczych w drzewostanach wyznaczonych, jako lasy stanowiące ostoje zagrożonych i ginących gatunków
22.	Cięcia rębne i pielęgnacyjne w pobliżu stanowisk bobra i wydry	Ustalić z RDOŚ optymalną ilość populacji dostosowaną do warunków. W projekcie zapisano potrzebę pozostawienia ekotonów wzdłuż zbiorników wodnych i nie ingerowania w działalność bobrów, które w sposób sobie właściwy i potrzebny potrafią modyfikować siedlisko, Zalecane jest również wykorzystanie działalności bobrów w systemie małej retencji.
23.	Nietoperze w tym mopek i nocek	W konsultacji z hiropterologiem powywieszać budki lęgowe, dostosowane do gatunków.
24.	Wzrost udziału gatunków obcych w runie	Zrezygnować z metod sprzyjających rozwojowi gatunków obcych (met. Sobańskiego) przy odnawianiu powierzchni trudnych i innych pracach hodowlanych. Podjąć aktywną walkę z gat. obcymi wykorzystując fundusze zewnętrzne np. NFOŚiGW.
25.	Uszkodzenie runa i pokrywy na siedliskach higrofilnych podczas wykonywania zabiegów rębni oraz trzebieży	Wykonywanie zabiegów: rębni oraz trzebieży na siedliskach 91D0, 91F0, 91E0, 7110 przy pokrywie śnieżnej oraz przy ujemnej temperaturze powietrza.
26.	Przypadkowe zniszczenie stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin podczas prac leśnych	W oddz. wymienionych w rozdz. 5.1.1.7. Programu Ochrony Przyrody wykonanie zaplanowanych zabiegów w okresie zimowym. Ochrona istniejących płatów podczas zabiegów, prowadzenie szlaków technologicznych obok miejsc występowania, w miarę możliwości pozostawianie biogrup i ekotonów.

Lp.	Możliwość zaistnienia negatywnego wpływu	Zalecenia ogólne
27.	Zaplanowano cięcia rębnią zupełną wokół bagien i wód płynących	W przypadku wydzielen z zaplanowaną rębnią zupełną w pobliżu rzek i jezior w tych wydzieleniach należy postępować zgodnie z zapisami ZHL §31, §67 oraz §3 pkt.2 cytowanego powyżej zarządzenia MOSZNiL z zastosowaniem ekotonu .
28.	Zaplanowano cięcia pielęgnacyjne i rębne wokół bagien i wód płynących	Podczas prowadzenia zabiegów na powierzchni znajdujących się w pobliżu ekosystemów mokradłowych, konieczne jest więc zapewnienie właściwej ochrony opisywanych struktur i pozostawienie stref ekotonowych zgodnie z zapisami ZHL.
29.	Zanik siedlisk przyrodniczych, siedlisk fauny, roślin rzadkich i chronionych na terenach nieleśnych w zarządzie nadleśnictwa	Propozycja wykorzystania pakietów rolno środowiskowych lub konstruowanie umów dzierżawy z warunkiem uczestnictwa w tym programie.
30.	Zapisano grunty do sukcesji	Sprawdzić fitosocjologiczny stan tych siedlisk, aby nie dopuścić do sukcesji nieleśnych siedlisk higrofilnych
31.	Przypadkowe zniszczenie oczka wodnego — stanowiska rozrodu kumaka i traszki — w trakcie prac leśnych	Zapewnienie nadzoru przy wykonywaniu prac gospodarczych (ścinka i zrywka) w pobliżu oczek wodnych, w których stwierdzono obecność kumaków i traszek, pozostawić, jako ekoton drzewostan wokół o szerokości 1 wys. drzewostanu.
32.	Zanik siedlisk i miejsc lęgowych, płoszenie ptaków w okresie lęgowym	Konieczność przeprowadzenia lustracji terenowej przed wykonaniem zabiegu w sezonie lęgowym: pozostawianie odpowiedniej liczby starych drzew w drzewostanach – biogrupach, pozostawianie gatunków o miękkim drewnie (osika), wywieszanie budek lęgowych, wstrzymanie zabiegu w przypadku stwierdzenia gniazdowania, pozostawianie i kształtowanie ekotonów.
33.	Zniszczenie siedlisk nieleśnych , przez niewłaściwe użytkowanie	Zapisano propozycję wykorzystania pakietów rolno środowiskowych na siedliskach nieleśnych lub konstruowanie umów dzierżawy z warunkiem uczestnictwa w tym programie.
34.	Zmiana stosunków wodnych na siedlisku 7110, 7120, 7140, 91D0, 91E0 w wyniku prowadzenia w pobliżu zabiegów	W przypadku stwierdzenia potrzeby wykonania zabiegów (w pobliżu siedliska 7110, 7120, 7140, 91D0, 91E0) należy zostawić strefę ekotonową o szerokości 1 wysokości drzewostanu.
35.	Zmniejszenie zróżnicowania genetycznego w efekcie prowadzenia cięć pielęgnacyjnych	Pozostawianie w lesie podczas wykonywania czyszczeń, trzebieży i cięć rębnych osobników o ciekawych, nietypowych kształtach, jako rezerwuaru genetycznego
36.	Ubytek odpowiednich siedlisk dla gatunków ptaków drapieżnych	Konieczność pozostawiania pojedynczych starych drzew, fragmentów starodrzewu o pow. do 5% użytkowanego wydzielenia, pozostawianie fragmentów lasów nieobjętych gospodarowaniem, utrzymanie powierzchni w nadleśnictwie drzewostanów ponad 100-letnich
37.	Zanik siedlisk saproksylobiotów	Pozostawić w biogrupach martwe drzewa. W Polsce przyjęto, że na jednym hektarze starszego lasu (pow.100 lat) powinno się znajdować 3-5 sztuk kłód o grubości > 50 cm i długości powyżej 3 m.
38.	Zanik siedlisk płazów, gadów, ssaków i owadów	Pozostawianie i kształtowanie ekotonów, w tym wokół zbiorników wodnych i miejsc podmokłych. Pozostawianie biogrup ukształtowanych zgodnie z ZHL na powierzchniach zrębowych; wzrost do 13,06% w powierzchni nadleśnictwa drzewostanów ponad 100-letnich.

W trakcie realizacji działalności gospodarczej należy dołożyć wszelkich starań, aby stan chronionych siedlisk i gatunków nie uległ pogorszeniu. W tym celu winny być stosowane metody i sposób działań, zapewniające osiągnięcie zamierzonego celu ochronnego. Ponadto, podczas planowania działań gospodarczych powinno się także uwzględnić w miarę możliwości najkorzystniejszy, w aspekcie przyrodniczym, termin ich wykonywania – okres jesienno -zimowy.

4.5. Wybór literatury wykorzystanej przy opracowaniu Programu Ochrony Przyrody

- Banaszak J., Ratyńska M.(red.).2008. Przyroda parku pałacowego w Lubostroniu. Oficyna Wydawnicza Branta. Bydgoszcz-Poznań.
- Banaszak J., Twerd L., Kriger R., Motyka E. 2010. Potrzeba czynnej ochrony muraw dla zachowania fauny pszczół. [w]. Ratyńska H., Waldon B. (red.). 2010. Ciepłolubne murawy w Polsce. Stan zachowania i perspektywy ochrony. Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Bydgoszcz.
- BBF Sp. z o.o. 2004. Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Nakło nad Notecią na lata 2004–2008 z perspektywą na lata 2009–2019. Nakło nad Notecią.
- Bednorz J. 1995. Ptaki doliny Noteci. Prace Zakładu Biologii i Ekologii Ptaków Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zeszyt 4. Poznań.
- Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. 2000. Ptaki Wielkopolski. Monografia faunistyczna. Bogucki. Wydawnictwo Naukowe S.C. Poznań.
- Biuro Urządzania Lasu i Projektów Leśnictwa Oddział w Toruniu. 1961. Nadleśnictwo Samostrzel. Operat urządzenia lasu na okres gospodarczy od 1961/62 do 1970/71. Toruń.
- Biuro Urządzania Lasu i Projektów Leśnictwa Oddział w Toruniu. 1961. Nadleśnictwo Łabiszyn. Operat urządzenia lasu na okres gospodarczy od 1961/62 do 1970/71. Toruń.
- Biuro Urządzania Lasu i Projektów Leśnictwa Oddział w Toruniu. 1970. Nadleśnictwo Nakło. Operat urządzenia lasu na okres gospodarczy od 1970/71 do 1979/80. Toruń.
- Biuro Urządzania Lasu i Projektów Leśnictwa Oddział w Toruniu. 1970. Nadleśnictwo Szubin. Operat urządzenia lasu na okres gospodarczy od 1970/71 do 1979/80. Toruń.
- Biuro Urządzania Lasu i Projektów Leśnictwa Oddział w Toruniu. 1971. Nadleśnictwo Samostrzel. Operat urządzenia lasu na okres gospodarczy od 1971/72 do 1980/81. Toruń.
- Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Toruniu - Plan urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Szubin na okres od 1.01.1982 do 31.12.1991. Toruń.
- Chmiel J. 2010. Murawy kserotermiczne projektowanego Pałuckiego Parku Krajobrazowego. [w]. Ratyńska H., Waldon B. (red.). 2010. Ciepłolubne murawy w Polsce. Stan zachowania i perspektywy ochrony - Wydawnictwo UKW. Bydgoszcz.
- Chmiel J., Kasprowicz M. (red.). 1999. Flora i roślinność środkowej Wielkopolski. Przewodnik do ćwiczeń terenowych. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wydział Biologii. Poznań.
- Chrzanowski T. (red.) 2010. Z dziejów Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. Polskie Towarzystwo Leśne. Oddział w Toruniu. Toruń.
- Czechowska K.(red.) 2007. Pałuki - ludzie, wydarzenia, miejsca. Wybrane zagadnienia z przeszłości regionu. Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Zenona Erdmana w Szubinie. Szubin.

- Drażek J., Chmiel J., Kupczyk M., (red.). 2008. Nad rzeką Noteć. O przyrodzie i kulturze okolic Barcina, Łabiszyna, Pakości. Stowarzyszenie Ekologiczne w Barcinie. Barcin.
- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. 2010. Raport o stanie lasów w Polsce. 2009. Warszawa.
- Dygasiewicz E. 1991. Kształtowanie się osadnictwa w mikroregionie szubińskim w pradziejach i w czasach wczesnohistorycznych. Szubin-Żnin.
- Głowaciński Z., 1992. Polska Czerwona Księga Zwierząt. PWRiL. Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.) 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. P.W.R. i L. Warszawa.
- Głowaciński Z., Bieniek M., Dyduch A., Gertychowa R., Jakubiec Z., Kasior A., Zemanek M., 1980. Stan fauny kręgowców i wybranych bezkręgowców Polski - wykaz gatunków, ich występowanie, zagrożenia i status ochrony. PWN. Warszawa–Kraków.
- Głowaciński Z. Nowacki J. (red.) 2005. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. Instytut Ochrony Przyrody PAN.Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu. Kraków.
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Raport o stanie środowiska w Polsce 2008. 2010. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa.
- Główny Urząd Statystyczny. 2012. Leśnictwo 2012. Warszawa.
- Główny Urząd Statystyczny. 2012.. Ochrona środowiska 2012. Warszawa.
- Instytut Badawczy Leśnictwa. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. 2012. Stan zdrowotny lasów Polski w 2011 r. www.gios.gov.pl/monlas/raporty
- Inspekcja Ochrony Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. 2012. Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2011 r. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Bydgoszcz.
- Inspekcja Ochrony Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. 2013. Informacja o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku. Bydgoszcz.
- Inspekcja Ochrony Środowiska. 2010. Pięcioletnia ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za lata 2005–2009. Bydgoszcz.
- Inspekcja Ochrony Środowiska. 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część pierwsza. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa.
- Inspekcja Ochrony Środowiska. 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część pierwsza. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa.
- Kaleta P. 2011. Określenie zdolności retencyjnych obiektów małej retencji na terenie Nadleśnictwa Szubin. Szubin.
- Kasprzyk K. 1997. Fauna nietoperzy Polski północno-wschodniej - aktualny stan wiedzy [w] Acta Universitatis Nicolai Copernici. Biologia LIII. Nauki Matematyczno-Przyrodnicze. Zeszyt 98. Toruń.

- Kasprzyk K. 2007. (msct.). Raport z inwentaryzacji zimujących nietoperzy na obszarze Nadleśnictwa Szubin w ramach wdrożenia systemu Natura 2000 na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. Szubin.
- Każmierczakowa R. Zarzycki K. (red.) 2001. Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. PAN. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.
- Kondracki J. 1978. Geografia fizyczna Polski. PWN. Warszawa.
- Krasicka-Korczyńska E., Indykiewicz P. 2000. Dokumentacja przyrodnicza projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu "Łąki Nadnoteckie" (maszyn.). Bydgoszcz.
- Krasicka-Korczyńska E., M. Korczyński (red.). 2004. Wycieczki geobotaniczne. Region kujawsko-pomorski. Oddział PTB w Bydgoszczy. Oddział PTB w Toruniu. Toruń.
- Krasicka-Korczyńska E. 2010. Stan muraw kserotermicznych w dolinie Noteci - stanowiska w Chobielinie, Józefkowie, Lubaszczu i Małych Rudach [w]. Ratyńska H., Waldon B. 2010 (red.). Ciepłolubne murawy w Polsce. Stan zachowania i perspektywy ochrony. Wydawnictwo UKW. Bydgoszcz.
- Krasicka-Korczyńska E., Korczyński M. 2012. Siedliska i gatunki obszaru Natura 2000 PLH 040030. Solniska szubińskie [w]. Drażek J., Chmiel J., Kupczyk M. Projektowany Pałucki Park Krajobrazowy. W oczach przewodników, samorządowców i mieszkańców. Stowarzyszenie Ekologiczne w Barcinie. Barcin.
- Krasicka-Korczyńska E., Korczyński M., Stosik T., Kosowicz M. 2012. Obszar Natura 2000 Lisi Kąt, PLH 040026. Bydgoszcz [w]. Biuletyn Informacyjny 2012. Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego. Województwo kujawsko-pomorskie. Bydgoszcz.
- Kufel J. 2012. Pałac. Bydgoszcz.
- Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku. 2003. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Włocławek.
- Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku. 2007. Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Opracowanie ekofizjograficzne. Włocławek.
- Matuszkiewicz J.M. 2008. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. I.G.i P.Z. PAN. Warszawa.
- Ministerstwo Środowiska. 2003. Krajowy Program Zwiększania Lesistości. Aktualizacja 2003 r. Warszawa.
- Ministerstwo Środowiska. 2008. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016. Warszawa.
- Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szelaż Z. 2006. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera. PAN. Kraków.

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. 2010. Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2010 r. Praca wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej na zamówienie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Warszawa.
- Parucka K., Raczyńska-Mękowska E. 1997. Katalog zabytków województwa bydgoskiego. Tifen. Bydgoszcz.
- Pawlikowski T. 1999. Przewodnik terenowy do oznaczenia trzmieli i trzmielców (Hymenoptera: Apidae: Bombini) Polski. Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Toruń.
- Potemski Cz. 1963. Pradzieje Bydgoszczy i powiatu bydgoskiego. Bydgoskie Towarzystwo Naukowe. Prace Wydziału Nauk Humanistycznych. Seria C. Nr 1. Bydgoszcz.
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Krameko. Sp. z o.o. Program Ochrony Przyrody na lata 2004-2013. Kraków.
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Krameko. Sp. z o.o. Plan urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Szubin na lata 2004-2013. Kraków.
- Przystalski A., Kasprzyk K., 1997. Kręgowce - *Vertebrata* [w]. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w regionie kujawsko-pomorskim. Acta Universitatis Nicolai Copernici. Biologia LIII. Supplement. Nauki Matematyczno-Przyrodnicze. Zeszyt 98.
- Przystalski A. (red.) 2001. Przyroda województwa kujawsko-pomorskiego. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki. Wojewódzki Konserwator Przyrody. Bydgoszcz.
- Pucek Z., Raczyński J. (red.) 1083. Atlas rozmieszczenia ssaków Polski T. I i II. PWN. Warszawa.
- Ratyńska B., Waldon B. (red.) 2010. Ciepłolubne murawy w Polsce. Stan zachowania i perspektywy ochrony. Wydawnictwo UKW. Bydgoszcz.
- Rutkowski L. 1997. Rośliny naczyniowe - *Tracheopyta* [w]. Czerwona lista roślin ginących i zagrożonych w regionie kujawsko-pomorskim. Acta Universitatis Nicolai Copernici. Biologia L III, Supplement – Nauki Matematyczno-Przyrodnicze – Zeszyt 98. Toruń.
- Rutkowski P. 2009. Natura 2000 w lesnictwie. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- Rózewicz M. (red.) 1997. Zabytki architektury i budownictwa w Polsce. Województwo bydgoskie. 5 cz. 2. Ośrodek Dokumentacji Zabytków. Warszawa.
- Sokołowski J., 1988. Ptaki Polski. Wydawnictwo szkolne i pedagogiczne. Warszawa.
- Sokołowski M., Chrzanowski T. 2005. Lista leśników z Pomorza i Kujaw ofiar wojny 1939–1945 i dekady powojennej 1946–1956 w granicach terytorialnych dzisiejszej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. [w]. Biuletyn Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. Numer Specjalny 4 (34) - październik 2005 r. Rok VIII. Toruń.
- Szudrowicz A. 1996. Kcynia. Szkice z historii miasta i okolic. Kcynia.
- Tobolski K., Gałka M. 2008. Historia szaty roślinnej zapisana w torfach [w]. Drązek J., Chmiel J., Kucyk M. (red.). 2005. Nad rzeką Noteć. O przyrodzie i kulturze okolic Barcina, Łabiszyna, Pakości. Stowarzyszenie ekologiczne w Barcinie. Barcin.
- Tomiałojć, 1990. Ptaki Polski - rozmieszczenie i liczebność. PWN. Warszawa.

- Umiński J. Kanał Bydgoski [w] Pomorze i Kujawy. Numer 2 (3) marzec - kwiecień 1999. Toruń.
- Urząd Statystyczny w Bydgoszczy. 2010. Województwo kujawsko-pomorskie. Podregiony. Powiaty. Gminy. Bydgoszcz.
- Wachowiak E. 2010. Zróżnicowanie flory termofilnej na tle warunków naturalnych i antropogenicznych fragmentu doliny Noteci (Bnin - Lubostroń) [w]. Ratyńska H., Waldon B. (red.). 2010. Ciepłolubne murawy w Polsce. Stan zachowania i perspektywy ochrony. Wydawnictwo UKW. Bydgoszcz.
- Wilkoń-Michalska J., 1971. Szata roślinna Kujaw. Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Przewodnik florystyczny. Prace popularno-naukowe nr 14. Toruń.
- Wojtasik M., Wiśniewski P., Loranc L. 2009. Erozja gleb oraz ochrona przeciwozyjna na przykładzie gmin Trzemeszno i Nakło [w]. Babiński Z. (red.). 2009. Środowisko przyrodnicze w badaniach geografii fizycznej. Promotio Geographica Bydgosiensia. Tom IV. Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Bydgoszcz.
- Załuski T. 1995. Materiały do flory Kujaw. Acta Univ. Nicol. Copern. Biologia. XLVIII. Toruń.
- Zielony R., Kliczkowski A. 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Centrum Informatyczne Lasów Państwowych. Warszawa.
- Zielski A. 1993. Lata wskaźnikowe u sosny zwyczajnej rosnącej w rejonie Torunia dziś i w czasach średniowiecznych. Acta Univ. Nicol. Copern. Biologia. XLVI. Toruń.
- Żuchowski W. Jackowiak B. 1995. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Prace Zakładu Teksonomii Roślin U.A.M. Poznań nr 3. Bogucki. Wydawnictwo Naukowe. Poznań.

6.1. Prace przygotowawcze

Prace geodezyjne

Wykonane prace geodezyjne przez pracownię geodezyjną *Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni Wydział Produkcyjny w Toruniu* są zgodne z umową nr 26/2011 z dnia 5 września 2011 r. i mają następujący zakres:

1. Pozyskanie z Państwowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjno-Kartograficznych następujących dokumentów:
 - istniejących map zasadniczych w postaci analogowej oraz map numerycznych,
 - operatów z ustaleniem i pomiarem granic oraz sytuacji wykonanych zgodnie z obowiązującymi przepisami technicznymi wydanymi przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii,
 - współrzędnych dla punktów załamania granic, działek oraz sytuacji wewnętrznej dla obszarów nie posiadających map w postaci numerycznej oraz dokumentacji z pomiaru granic i sytuacji wykonanego zgodnie z obowiązującymi przepisami wykorzystując dotychczasowe opracowania z rozgraniczeniem i pomiarem gruntów Lasów Państwowych oraz dokumentację z zakładania i aktualizacji powszechnej ewidencji gruntów.
2. Wykonanie niezbędnych pomiarów w terenie w przypadku brakujących pomiarów w Państwowych Ośrodkach Dokumentacji Geodezyjno-Kartograficznych
3. Wykonanie pomiaru sytuacyjnego szkółki leśnej oraz gruntów przewidzianych do przeklasyfikowania.
4. Porównanie materiałów geodezyjnych z ewidencją prowadzoną przez nadleśnictwo z wyjaśnieniem i korektą rozbieżności.
5. Opracowanie metryki punktów, wykonanie transformacji układu współrzędnych, przygotowanie eksportu baz do prac urządzenia lasu.
6. Sporządzenie dla potrzeb urządzenia lasu wykazów arkuszami map gospodarczych według działek ewidencyjnych, oddziałów leśnych, obrębów ewidencyjnych, gmin, powiatów i województw oraz kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni.

Stan posiadania w projekcie planu urządzenia przyjęto na dzień 31 marca 2013 r.

Prace urządzeniowe wykonano zgodnie z dostarczoną dokumentacją ewidencyjną. Wykazy rozbieżności między stanem na gruncie, a dokumentacją ewidencyjną przyjęto zgodnie z decyzją nadleśniczego uwzględniając je w projekcie planu urządzenia lasu.

System informacji przestrzennej wykonano na bazie *ArcView* wykorzystując aplikację *Leman3* do utworzenia leśnej mapy numerycznej.

Prace glebowo-siedliskowe

W trakcie prac terenowych wykorzystano dostosowany do aktualnej klasyfikacji gleb leśnych *Operat glebowo-siedliskowy Nadleśnictwa Szubin* wykonany przez firmę *Biuro Usług Ekologicznych i Leśnych "Quercus"* z siedzibą w Toruniu wg stanu na 2000.01.01.

6.2. Prace urządzeniowe

Prace urządzeniowe (terenowe i kameralne) wykonała pracownia urządzania lasu Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni, **Wydział Produkcyjny w Toruniu** w składzie:

mgr inż. Włodzimierz Gołębiowski	-	kierownik pracowni
mgr inż. Jarosław Sidorowicz	-	taksator specjalista
Eugeniusz Zapala	-	starszy taksator
Michał Strzyżewski	-	starszy taksator
Jerzy Józwiak	-	starszy taksator
Krzysztof Rudziński	-	starszy taksator
Maciej Gołębiowski	-	taksator
Teresa Tarasiewicz	-	operator komputerowy

Prace urządzeniowe terenowe wykonała pracownia urządzania lasu UL3 *Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni Wydział Produkcyjny w Toruniu* obejmując nimi wszystkie grunty zgodnie z rejestrem gruntów. Prace powyższe wykonano na podstawie następujących przepisów:

- *Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o lasach. Dz.U. nr 12, poz. 59 z dnia 13 grudnia 2010 r. ze zmianami),*

- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. nr 92 poz. 880 z 30 kwietnia 2004 r. ze zmianami),
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – prawo ochrony środowiska* (Dz. U. nr 62, poz. 627 z 27 kwietnia 2001 r. ze zmianami),
- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. nr 80, poz. 717 z dnia 27 marca 2003 r., tekst jednolity: *Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Dz.U. z dnia 12 czerwca 2012 r., poz. 647),
- *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. nr 16, poz. 78 z 1995 r. ze zmianami),
- *Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – prawo geodezyjne i kartograficzne* (Dz. U. nr 30, poz. 163 z 1989 r. ze zmianami),
- *Ustawa z dnia 18 grudnia 1995 r. – prawo łowieckie* (Dz. U. nr 147, poz. 713 z 1995 r. ze zmianami),
- *Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej* (Dz. U. nr 81, poz. 351 z 1991 r. ze zmianami),
- *Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – prawo wodne* (Dz.U. nr 115, poz. 1229 z 2001 r. ze zmianami),
- *Ustawa z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury* (Dz.U. nr 10, poz. 48 z 1962 r.; Dz.U. nr 98, poz. 1150 z 1999 r. – tekst jednolity),

a także na podstawie następujących wybranych przepisów wykonawczych:

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska, z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu* (Dz. U. z dnia 26 listopada 2012 r., poz. 1302),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska, z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów* (Dz. U. nr 58, poz. 405 z 2006 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie* (Dz. U. nr 92, poz. 1029 z 3 września 2001 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z dnia 20 stycznia 2012 r. poz. 81).

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną* (Dz. U. nr 168, poz. 1765 z 28 lipca 2004 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie typów i podtypów rezerwatów przyrody* (Dz. U. nr 60, poz. 533 z 14 kwietnia 2005 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000*, (Dz.U. nr 77, poz. 510 z dnia 10 maja 2010 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. nr 237, poz. 1419 z 2011 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym* (Dz.U. nr 210, poz. 1260 z dnia 9 września 2011 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz. U. nr 25, poz. 133 z 4 lutego 2011 r.),
- *Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. o sprostowanie błędów* (Dz.U. nr 67, poz. 358 z dnia 30 marca 2011 r.),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 marca 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz.U. z dnia 30 marca 2012 r., poz. 358),
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody* (Dz.U. z dnia 28 września 2012 r., poz. 1080),
- *Instrukcja urządzania lasu*. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa. 2012,
- *Zasady hodowli lasu*. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa. 2012,
- *Instrukcja ochrony lasu*. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa. 2012,
- *Instrukcja ochrony przeciwpożarowej lasu*. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa. 2012,
- *wytycznych Komisji Założeń Planu,*

– innych aktualnych ustaw, zarządzeń i instrukcji.

Prace terenowe zostały wykonane w latach 2012–2013. Po zakończeniu prac terenowych dla każdego leśnictwa uzgodniono opisy taksacyjne, szkice i wskazania gospodarcze dla każdego wydzielenia.

Odbiór terenowych prac urzędniowych nastąpił w dniu 7 marca 2013 r. – prace taksacyjne - oraz w dniach 28-28 maja 2013 r. – prace związane z założeniem powierzchni kołowych.

Komisja odbioru robót stwierdziła wykonanie prac zgodnie z umową i obowiązującymi przepisami technicznymi oraz dostarczoną lokalizację.

Wszystkie zamieszczone tabele i zestawienia dotyczące planu sporządzono wg stanu na 1 stycznia 2014 r.

Prace taksacyjne

Prace taksacyjne wykonano na powierzchni ogólnej **25557,07** ha, w tym **obręb Łabiszyn – 9562,02** ha, **obręb Samostrzel – 7402,74** ha, obręb Szubin – **8592,31** ha. W terenowych pracach urządzania lasu wykorzystano zdjęcia lotnicze.

W obecnych pracach urzędniowych zastosowano po raz trzeci statystyczną metodę inwentaryzacji zasobów drzewnych (a po raz pierwszy statystyczną metodę reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowym rozdziałem prób pomiarowych).

Inwentaryzację zasobów drzewnych dla poszczególnych obrębów leśnych wykonano w trzech etapach:

Etap pierwszy – określenie zasobności drzewostanów z wykorzystaniem powierzchni próbnych relaskopowych oraz określenie bonitacji i zadrzewienia na podstawie *Tablic zasobności i przyrostu drzewostanów*, opracowanych przez Bolesława Szymkiewicza (Wydanie V. PWRiL. Warszawa 1986).

Etap drugi – inwentaryzacja miąższości zasobów obrębu leśnego statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych. W tym celu założono **2039** szt. powierzchni próbnych rozlosowanych przez program *Taksator*, w tym w **obrębie Łabiszyn 650** szt., **obrębie Samostrzel 730** szt. oraz w **obrębie Szubin 659** szt; do pomiaru dla drzew martwych wylosowano 303 powierzchnie kołowe, w tym w **obrębie Łabiszyn 93** szt., **obrębie Samostrzel 111** szt. oraz w **obrębie Szubin 99** szt.

Etap trzeci – wyrównanie miąższości oszacowanej w drzewostanach do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku w wyniku pomiaru miąższości – statystyczną metodą reprezentacyjną – w warstwach gatunkowo-wiekowych z wykorzystaniem równań regresji.

Błędy procentowe określenia miąższości wynoszą dla **obrębu Łabiszyn**– 1,19 %, **obrębu Samostrzel** – 1,27 %, **obrębu Szubin** - 1,35%.

Podział powierzchniowy

Wielkość oddziałów i pododdziałów (w ha) przedstawia się następująco:

Rodzaj plantacji	Obręby leśne			Nadleśnictwo
	Łabiszyn	Samostrzel	Szubin	
1	2	3	4	5
Powierzchnia ogólna	9562,02	7402,74	8592,31	25557,07
Liczba oddziałów	356	289	353	998
Średnia powierzchnia oddziału	26,86	25,62	24,34	25,61
Liczba pododdziałów literowanych	3134	2731	2572	8437
Średnia powierzchnia pododdziału literowanego	3,05	2,71	3,34	3,03
Liczba pododdziałów nieliterowanych	1504	1050	1441	3995

6.3. Społeczne skutki realizacji planu urządzenia lasu

Las i jego zasoby jest stymulatorem rozwoju społeczno-gospodarczego nie tylko w skali regionalnej ale również lokalnej zwłaszcza obszarów wiejskich oddziałujących przez swoje funkcje produkcyjne oraz funkcje społeczne i ekologiczne (w Unii Europejskiej leśnictwo jest elementem ogólnej polityki rolnej i polityki wspierania rozwoju obszarów wiejskich) w sposób następujący:

- dla ekonomicznego rozwoju obszarów wiejskich najważniejszą jest funkcja produkcyjna lasów - miejsce pracy w leśnictwie i sektorze drzewnym (dla zarządzających gospodarką leśną, bezpośrednich wykonawców prac gospodarczo-leśnych, przewoźników),
- inne źródła dochodów lokalnej ludności to np. wykorzystanie leśnych użytków niedrzewnych,

- usługi turystyczne (udostępnienie obszarów leśnych społeczeństwu w celach rekreacyjnych i wypoczynkowych),
- leśna baza edukacyjna (z ośrodkami edukacji ekologicznej, przyrodniczo-leśnej itp.),

Ogólnie można wyróżnić cztery rodzaje strategii aktywizacji regionów i społeczności lokalnych przez sektor leśno-drzewny:

- pobudzanie przedsiębiorczości poprzez stymulację pozarolniczej działalności miejscowej ludności,
- pobudzanie turystyki i rekreacji leśnej poprzez profesjonalne udostępnianie lasów dla celów rekreacji i turystyki,
- stymulowanie ekologizacji środowiska przyrodniczego poprzez działania zmierzające do wzbogacania różnorodności biologicznej lasów,
- stymulowanie rozwoju poprzez wzrost lesistości.

Realizacja planu urządzenia lasu zwiększy pozytywny wpływ na wszystkie aspekty życia lokalnych społeczności.

Opracował:

Taksator specjalista mgr inż. Włodzimierz Gołębiowski

Sprawdził: